

Universiteit
Leiden
The Netherlands

The shoes of the Early Modern times: A comparative analysis of footwear collections from the 16th, 17th and 18th centuries found in shipwrecks in the former Zuiderzee

Wilmes, Jochem

Citation

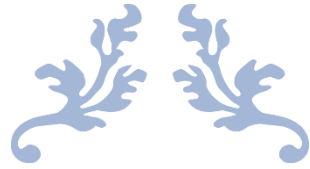
Wilmes, J. (2024). *The shoes of the Early Modern times: A comparative analysis of footwear collections from the 16th, 17th and 18th centuries found in shipwrecks in the former Zuiderzee.*

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [License to inclusion and publication of a Bachelor or Master Thesis, 2023](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3926689>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

THE SHOES OF THE EARLY MODERN TIMES

A comparative analysis of footwear collections from the 16th, 17th and 18th centuries found in shipwrecks in the former Zuiderzee

BY JOCHEM WILMES

A photograph of ten leather shoe fragments found on the Scheurrak. The fragments are part of a right shoe with the identifier SO1-23312, dating back to the end of the 16th century. The fragments consist of 3 sole fragments, the vamp and the quarters of the shoe, and parts of the welts. The fragments are currently situated in the depot of the Maritime Museum Batavialand (Batavialand, museum object: SO1-23312, <https://www.collectienederland.nl/page/aggregation/maritieme-archeologische-rijkscollectie-maritieme-vondsten/SO1-23312>)

The shoes of the Early Modern times

A comparative analysis of footwear collections from the 16th, 17th and 18th centuries found in shipwrecks in the former Zuiderzee.

Jochem Wilmes (s3149072)

BA Thesis, 1083VBTHEY

Supervisor: Dr. R.M.R. van Oosten

Leiden University, Faculty of Archaeology

Leiden, 15-6-2024, Final version

Acknowledgements

I would like to take this opportunity to thank all those who have supported me over the past months. First, I would like to thank Joran Smale for providing access to the datasets and the depot of the Batavialand. His knowledge of the documentation of the materials within the depot helped me greatly, making it easier to navigate throughout the documentation. Secondly, I would like to express my gratitude to my supervisor Dr. Roos van Oosten for her help during this research. Her feedback on the drafts and knowledge of the topic (especially regarding the SO1) were of great help. Thirdly, I also would like to thank all my friends who have supported me during this thesis by either giving feedback on my ideas or helping me to relax when necessary. Without them, this journey would have been much more stressful. At last, I would like to express my gratitude to my parents for their unwavering support throughout my life, providing me with the opportunity to explore my interests which led me to write this thesis

Table of contents

LIST OF FIGURES	5
LIST OF APPENDICES	7
1. INTRODUCTION	8
1.1 AN INTRODUCTION TO FOOTWEAR	8
1.2 PREVIOUS RESEARCH ON EARLY MODERN FOOTWEAR	9
1.3 RESEARCH AIM AND QUESTIONS	10
1.4 RESEARCH APPROACH	11
1.5 THESIS OUTLINE	12
2. TERMINOLOGY	13
2.1 TERMINOLOGY OF THE SOLES AND HEEL FRAGMENTS	13
2.2 TERMINOLOGY OF THE UPPER FOOTWEAR FRAGMENTS	14
3. CURRENT KNOWLEDGE ON EARLY MODERN FOOTWEAR	16
3.1 TECHNOLOGICAL CHANGES OF THE EARLY MODERN FOOTWEAR	16
3.2 TYPOLOGICAL CHANGES OF THE EARLY MODERN FOOTWEAR	17
4. METHODOLOGY	20
4.1 DOCUMENTATION OF THE FOOTWEAR FRAGMENTS	20
4.1.1 SOLE, HEEL, AND BOOT SHAFT MEASUREMENTS	20
4.1.2 DECORATION, USER TRACES, AND TYPOLOGY	22
4.2 COMPARISON OF THE RESULTS	23
5. FOOTWEAR IN THE 16TH CENTURY	24
5.1 CASE STUDY 1: SO1 (SCHEURRAK)-FLUYT SHIP (1593)	24
5.1.1 ARCHAEOLOGICAL CONTEXT	24
5.1.2 COMPOSITION OF DATASETS	24
5.1.3 RESULTS	25
6. FOOTWEAR IN THE 17TH CENTURY	29
6.1 CASE STUDY 2: OB71 (BEURTVAARDER)-BEURTSHIP (CIRCA 1620)	29
6.1.1 ARCHAEOLOGICAL CONTEXT	29
6.1.2 COMPOSITION OF DATASET	29
6.1.3 RESULTS	30
6.2 CASE STUDY 3: NE81-FULL-RIGGED PINNACE (LAST QUARTER 17 TH CENTURY)	33
6.2.1 ARCHAEOLOGICAL CONTEXT	33

6.2.2	COMPOSITION OF DATASET	33
6.2.3	RESULTS	34
7.	FOOTWEAR IN THE 18TH CENTURY	36
7.1	CASE STUDY 4: OM65-PRAM SHIP (CIRCA 1700)	36
7.1.1	ARCHAEOLOGICAL CONTEXT	36
7.1.2	COMPOSITION OF DATASET	36
7.1.3	RESULTS	37
7.2	CASE STUDY 5: OL79-CARGO SHIP (CIRCA 1796)	40
7.2.1	ARCHAEOLOGICAL CONTEXT	40
7.2.2	COMPOSITION OF DATASET	40
7.2.3	RESULTS	41
8.	DISCUSSION	43
8.1	COMPARISON OF FOOTWEAR IN THE EARLY MODERN PERIOD	43
8.1.1	THE SOLE AND HEEL FRAGMENTS	43
8.1.2	DECORATION	45
8.1.3	CLASSIFICATION OF FOOTWEAR UNITS	46
8.1.4	RELATION BETWEEN THE CONDITION OF FRAGMENTS AND LOCATION ON SHIPWRECK	47
8.2	LIMITATIONS OF RESEARCH	48
9.	CONCLUSION	49
9.1	COMPOSITION AND CHANGE OF FOOTWEAR IN THE EARLY MODERN PERIOD	49
9.1.1	THE COMPOSITION OF THE FOOTWEAR COLLECTIONS IN THE 16 TH TO 18 TH CENTURY	49
9.1.2	THE CHANGE OF FOOTWEAR COLLECTIONS DURING THE 16 TH , 17 TH AND 18 TH CENTURIES	50
9.2	RECOMMENDATION FOR FUTURE RESEARCH	52
10.	ABSTRACT	53
	REFERENCES	54
	APPENDICES	58

List of Figures

Figure 1.1: A picture of a left shoe from the early 17 th century (Batavialand, museum number: OB71-229A, https://www.collectienederland.nl/page/aggregation/maritieme-archeologische-rijkscollectie-maritieme-vondsten/OB71-229A).	8
Figure 2.1: Multiple leather layers of the heel with five wooden pegs (Photograph by Jochem Wilmes).	13
Figure 2.2: A schematic representation of the sole (Moens, 2019, p. 59, Figure 17a).	14
Figure 3.1: Two drawings showing the evolution of the heel (left) and the three different types of sole construction (right) (Goubitz et al., 2001, pp. 93, 98, Figure 5 & 30).	17
Figure 3.2: The most frequent toe shapes during the 17 th and 18 th centuries (Moens, 2019, p. 61, Figure 18).	18
Figure 4.1: The sole measurements of record OM65-155D (Photographs taken by Jochem Wilmes, Author).	21
Figure 4.2: Example of a shoe that has multiple decoration types (Batavialand, museum number: SO1-3428, https://www.collectienederland.nl/page/aggregation/maritieme-archeologische-rijkscollectie-maritieme-vondsten/SO1-3428).	22
Figure 5.1: Remnants of the SO1 shipwreck (Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, n.d., https://mass.cultureelerfgoed.nl/scheurrak-so1).	24
Figure 5.2: Graph of the footwear sizes of the SO1 according to Goubitz (Graph by Jochem Wilmes, based on Goubitz, 1997, p.2, Fig. 1).	26
Figure 5.3: An overview of the shoe sizes of the new footwear and the used footwear of the crew of the SO1 (Graph made by Jochem Wilmes, based on van Oosten, 2021).	27
Figure 5.4: A picture of record SO1-3435 (Batavialand, museum number: SO1-3435, https://www.collectienederland.nl/page/aggregation/maritieme-archeologische-rijkscollectie-maritieme-vondsten/SO1-3435).	27
Figure 5.5: A close-up of sections L and G of the map depicting the find location of the footwear fragments of the SO1 (van Oosten, 2022, see Appendix B).	28
Figure 6.1: Photograph of OB71 displayed at the Bataviawerf in Lelystad (Batavialand, n.d., https://mass.cultureelerfgoed.nl/ob71).	29
Figure 6.2: Graph of the footwear sizes of the OB71 (Graph and data by Jochem Wilmes, see Appendix D).	30
Figure 6.3: A picture of record OB71-225 (Batavialand, museum number: OB71-225, https://www.collectienederland.nl/page/aggregation/maritieme-archeologische-rijkscollectie-maritieme-vondsten/OB71-225).	31
Figure 6.4: Graph of the heel height of the OB71 (Graph and data by Jochem Wilmes, see Appendix D).	31
Figure 6.5: An overview of the generated data for OB71 (Table and data by Jochem Wilmes, see Appendix D).	32
Figure 6.6: Photograph of NE81 displayed at the Rijkswerf Willemsoord (Batavialand, n.d., https://mass.cultureelerfgoed.nl/ne81).	33
Figure 6.7: An overview of the generated data for NE81 (Table and data by Jochem Wilmes, see Appendix E).	34
Figure 6.8: Drawing of the footwear fragments of record NE81-220 (Batavialand: museum number: T-133457, https://www.collectienederland.nl/page/aggregation/maritieme-archeologische-rijkscollectie-maritieme-	

vondsten/NE81-220).	35
Figure 7.1: <i>Photograph of OM65 during the excavation</i> (Batavialand, n.d., https://mass.cultureelerfgoed.nl/om65).	36
Figure 7.2: <i>The undocumented well next to record OM65-156A</i> (Photograph taken by Jochem Wilmes, Author).	37
Figure 7.3: <i>An overview of the generated data for OM65</i> (Table and data by Jochem Wilmes, see Appendix F).	38
Figure 7.4: <i>Photograph of records OM65-162 and OM65-163</i> (Batavialand, museum numbers: OM65-162 & OM65-163, https://www.collectienederland.nl/page/aggregation/maritieme-archeologische-rijkscollectie-maritieme-vondsten/OM65-162).	39
Figure 7.5: <i>A table of the related records of the OM65</i> (Table and data by Jochem Wilmes, see Appendix F).	39
Figure 7.6: <i>A photograph of the OL79 during the excavation</i> (Batavialand, n.d., https://mass.cultureelerfgoed.nl/ol79).	40
Figure 7.7: <i>A map depicting the location of the leather finds on the OL79</i> (Batavialand te Lelystad, Maritiem Archeologisch Depot, 2019b).	41
Figure 7.8: <i>An overview of the generated data for OL79</i> (Table and data by Jochem Wilmes, see Appendix G).	42
Figure 8.1: <i>Graph of the shoe sizes of all five collections</i> (Graph and data by Jochem Wilmes, see Appendix C-G).	44
Figure 8.2: <i>Pie chart displaying the decoration classification of the five collections</i> (Pie chart and data by Jochem Wilmes, see Appendix C-G).	46
Figure 8.3: <i>Pie chart displaying the types of footwear found in the five collections</i> (Pie chart and data by Jochem Wilmes, see Appendix C-G).	47

List of Appendices

Appendix A: <i>Overview of footwear fragments</i> (Drawing made by Goubitz (2001, p. 284, Fig 8; altered by Jochem Wilmes).	58
Appendix B: <i>A drawing and two maps depicting the locations from which the shoe fragments were retrieved in the shipwrecks SO1 (first map, in the red circle the footwear used by the crew, in the green circle the new footwear), OB71 (drawing) and OL79 (second map)</i> (Batavialand te Lelystad, Maritiem Archeologisch Depot, 2019a; Batavialand te Lelystad, Maritiem Archeologisch Depot, 2019b; van Oosten, 2022, slide 8).	59
Appendix C: <i>The dataset of all footwear fragments of the SO1</i> (Table made by the author, based on the dataset of the depot and original findlists).	62
Appendix D: <i>The dataset of all footwear fragments of the OB71</i> (Table made by the author, based on the dataset of the depot and original findlists).	72
Appendix E: <i>The dataset of all footwear fragments of the NE81</i> (Table made by the author, based on the dataset of the depot and original findlists).	88
Appendix F: <i>The dataset of all footwear fragments of the OM65</i> (Table made by the author, based on the dataset of the depot and original findlists).	94
Appendix G: <i>The dataset of all footwear fragments of the OL79</i> (Table made by the author, based on the dataset of the depot and original findlists).	108

1. Introduction

1.1 An introduction to footwear

Footwear is an indispensable object in modern-day society, with many people depending on it in their daily lives. Throughout the centuries, footwear has changed drastically. For instance, the early modern footwear represented in this thesis does not resemble its modern counterparts in any way (see Figure 1.1). Therefore, it raises the question, what caused this drastic change in footwear over time?

Figure 1.1: A picture of a left shoe from the early 17th century. This shoe is found in the OB-71 shipwreck which is one of the footwear collections that will be discussed in this paper. It is a so-called Latchet shoe with a tie-lace fastening and has multiple decorations on the shoe (Batavialand, museum number: OB71-229A, <https://www.collectienederland.nl/page/aggregation/maritieme-archeologische-rijkscollectie-maritieme-vondsten/OB71-229A>).

To answer this question, it is necessary to look at the function of footwear. The most visible function of footwear is the protection and comfort of the feet during movement and inactivity. Due to different climate conditions in different areas, the feet need to adapt to a multitude of dissimilar habitats (Pinto et al., 2023, p.1). Yet, footwear has another, often under-highlighted function, related to the changing societal aspects within cultures. This function is the notion of fashion within footwear. According to Andersen (2016, p. 179), *'fashion is crucial in explaining why footwear changed, in forever creating and sustaining identity, affiliation and the ties our ancestors wished to create by visual appearance (whether this be gender, age, status, social, genus, nationality, cultural or political) in a constant balance between custom and innovation'*, a notion that is shared by Pinto et al. (2023, p. 1). Thus, looking at footwear solely as a functional item does not do justice to the knowledge that could be gained from it. Just like modern-day footwear, archaeological footwear is just as much influenced by fashion as it is by protection and should be researched as such. To gain a greater understanding of how fashion has changed footwear during the Early Modern period, it is

essential to examine the previously conducted research.

1.2 Previous research on Early Modern footwear

In comparison with the research of other archaeological items, footwear can be considered a niche topic that is less extensively researched than ceramics, glass, or even textiles. Internationally, most scientific works concerning footwear are mostly focused on collections found in one specific context, mostly related to a multitude of nearby find places or a short timeframe (e.g. Pinhasi et al., 2010; Riello, 2006; Stevens & Ordoñez, 2005). They do not discuss the works of multiple contexts in one paper, especially not in the early modern period. However, this is not the case for three authors who discuss the footwear found in the early modern period in northern-west Europe: Goubitz, Moens, and Volken. For this thesis, the works of these three scholars are very relevant, which will be highlighted in the subsequent paragraphs.

The first author that will be discussed is Olaf Goubitz, who has written a multitude of works concerning footwear, concerning specific collections and elements of footwear research such as *The Drawing and Registration of Archaeological Footwear* (1984) and *Versierd Schoeisel* (1987). However, the most important that he wrote (together with Van Driel-Murray & Groenman-van Waateringe) is *Stepping through Time: Archaeological Footwear from Prehistoric Times until 1800* Goubitz et al. (2001), in which the footwear of Prehistory, Roman, Medieval and Early Modern times is discussed. For the thesis, I will be using the part written by Goubitz, which is an introductory section to footwear in general and a typological catalogue for shoes from 800 until 1800 (p. 7). Unlike Moens (2019) which will be discussed below, Goubitz discusses the differences in the footwear of the Early Modern periods more in-depth (e.g., 2001, p. 92). He mentions the appearance of a double sole stitched to a welt from 1550. onwards, leading to evolutions in the welt in the 16th and 17th centuries (2001, pp. 91-92, 325). The sole was not the only part that changed in this period, the vamps and quarters also evolved, having additional strips of leather sewn to reinforce the shoe, making it sturdier (2001, pp. 327-329). Just like Moens (2019), Goubitz also discusses the evolution of the heel (2001, p. 326), which became larger and more dominant from the 17th century onwards.

The second author that will be discussed is Marquita Volken, the author of two books concerning archaeological footwear. In her books, she not only discusses the styles and chronology of certain footwear but also discusses subjects such as the primary cutting patterns of the leather (2014, pp. 53-77) and several documentation techniques (2014, pp. 187-191). Yet her main work only discusses footwear until 1600, missing a part of the timeframe this thesis will discuss. However, she does mention the appearance of the welted and stitched-down sole/upper construction and examines the disappearance of buckle fastenings (2014, p. 185) in the 16th and 17th centuries. In

addition to this, she provides a chronology that could be used to determine certainly found shoes (2014, pp. 174-180). The second book discusses footwear types until the 18th century (2022, pp. 133-137), though the discussed types such as mules and sandals are less prevalent footwear types.

At last, the works of Jan Moens concerning Flemish footwear are relevant to my thesis. His doctoral thesis (2019) discusses the researched footwear found in excavations all over Flanders from 750-1800. To understand the transition between the footwear types, he decided to categorize his timeframe into five different periods including the period that will be researched in this thesis, 1500-1800 (2019, pp. 314-327). He concluded that the timeframe 1500-1800 differed majorly compared to the previous periods, both the typology and the techniques (2019, p. 326). For example, new shoe types such as slip-on shoes were invented whereas others such as the tail knot shoe (*staartknoopschoen*) almost completely disappeared (2019, pp. 326-327). A change that is very notable in this period is the change in soles and toe shapes, and the appearance of a heel from 1600 onwards (2019, pp. 326, 484-486), which corresponds with the research of Goubitz (2001, pp. 91-92). Yet, his research mostly focuses on the difference between 1500 to 1800, and the periods before this timeframe, and not on the difference within this period, which is the aim of this bachelor thesis. In Goubitz and Volken's works, the differences within the timeframe are more evident, however, they are not the focus of their work (Goubitz et al., 2001; Volken, 2014).

1.3 Research aim and questions

The research aims to get a better understanding of the transition of footwear types in the early modern period found in shipwrecks in the former Zuiderzee and the Waddenzee. The shipwrecks have a known wreck date, providing excellent circumstances to research a trend since the shipwrecks function as a time capsule. Various aspects of footwear have already been discussed in academic papers, including typology and production processes both general and in the context of specific excavation collections by authors such as Goubitz (1987; 2001), Moens (2014), and Volken (2014; 2022). Yet, almost no research has been conducted on footwear collections found on shipwrecks. By researching these collections, not only new information will be created regarding the footwear collections, but new insights into the crew of the ships can be uncovered as well.

In addition, the footwear collections from shipwrecks in the former Zuiderzee have not been researched as a group before which could offer new insights into them. Most collections have a precise date concerning the use of the footwear, due to historical and archaeological sources mentioning the (relative) wreck dates of the ships on the collections that have been found. For example, in the case of the SO1, the wreck date is 1593 (Vos, 2013). The comparison between the different collections might expose certain design changes throughout the 16th to 18th centuries. This transition in design in footwear could provide a start in a chronology of footwear during this

timeframe. Therefore, this research could be applied to footwear that has no known dating and is useful for archaeologists when excavating. In order to answer the research questions, the following two main research questions have been formulated, as well as several additional sub-research questions aiding the main research questions.

What is the composition of the footwear collections found in shipwrecks in the Zuiderzee in the 16th to 18th century?

-How many (estimated) shoes can be found in each collection and how many of them are (potentially) pairs?

-How many of the footwear fragments are decorated?

-If there is any decoration of the footwear fragments, what is the type of decoration on the fragments?

-What is the type of soles that are found, looking at the shape, thickness and number of parts of the soles?

-What is the condition of the footwear fragments, e.g. do they have user traces?

-What was the distribution of the footwear fragments within the shipwrecks?

How did the footwear collections change during the 16th, 17th and 18th centuries?

-How did the footwear types change throughout the Early Modern period, and to what extent is this change visible in the collections?

-Can the change of the sole construction and toe shape be observed in the researched collections throughout the 16th until 18th centuries?

-Is there a noticeable difference in the change of the heel length in the researched collections throughout the 16th until the 18th centuries?

-Can the wide variation of footwear decoration of the 16th century be observed in the SO1 collection and does this trend continue in the collections of the subsequent centuries?

1.4 Research approach

This research will discuss the three different centuries by looking into one or two collections of each century, in order to have a representative sample for the footwear found in shipwrecks in the former Zuiderzee. Each collection is from one shipwreck, with a known date/period of sinking. Since the 16th century has the most extensive collection of all researched collections by a relatively large margin, it will be the only dataset for the 16th century, whereas the 17th and 18th centuries will each have two researched collections. For the 16th century, this will be SO1 also known as the Scheurrak (1593), which will be researched through the dataset of van Oosten (2021), an internal report written by Goubitz (1997), and the museum dataset consisting of 145 records. The 17th century will consist of the Beurtvaarder (OB71, 1620-1624) having a dataset consisting of 50 records and shipwreck NE81 (the third quarter of the 17th century) with 20 records. The 18th century will include the OM65 (circa 1700) with 48 records and OL79 (circa 1796) consisting of a dataset of 12 records. In total, 277

records will be researched. The records consist of one or more shoe fragments that have been categorized together in the depot by the curator. Together the records might consist of one shoe or a pair, however, this is not always the case. These records will be researched by describing each record of the database by looking at the original description of the findlists, and the secondary literature, and describing them in the Maritime depot of Batavialand while handling the fragments. After describing the records, they will first be discussed as one complete collection to investigate the differences and similarities within the collection, before it will be researched in a larger context and compared to the collections from different timeframes.

The main terminology I will be using throughout the paper will come from Moens, Goubitz, and Volken, who have written a multitude of articles about footwear in The Netherlands, Flanders, and abroad. These articles do not only consist of a description of certain footwear types, but also typology, function, and production processes. These articles will aid when identifying certain aspects of the footwear fragments, such as soles, heels, and decoration. In addition, I will be using the typology of Goubitz to classify certain footwear found in the collections. This is based on the fastening methods. In addition to this, the typology of Moens will be used when assigning the shape of the sole.

1.5 Thesis Outline

Chapter 2 will consist of background information on footwear in the early modern period. The previous literature will be discussed more extensively, as well as an explanation of the terminology that is used. Subsequently, chapter 3 consists of a short chapter concerning the methodology. The subsequent chapters 4, 5, and 6 will each discuss the footwear of a specific century within the researched timeframe. This consists of subchapters concerning the collections of the five shipwrecks. The archaeological context, the composition of the dataset, and the results of the research will be discussed for each collection separately.

These results will then be discussed in the following chapter, in which all collections will be compared to each other, as well as a description of the limitations of this research. The thesis will conclude with chapter 8, which will summarize the overall results of this research and provide some recommendations for future research.

2. Terminology

Before I give an overview of the existing information on Early Modern footwear, I will briefly discuss the terminology used throughout this thesis. Since the dataset is written in Dutch, I will provide the Dutch names in parentheses. The English terminology is based on the terminology used in the book *Stepping Through Time*, while the Dutch terminology is based on the articles and doctoral thesis written by Moens and Goubitz (Goubitz, 1997; Goubitz et al., 2001, Moens, 2019). To see an overview of the footwear fragments, see Appendix A.

2.1 Terminology of the soles and heel fragments

The first parts that will be described are the sole parts. Shoes exist out of multiple different layers of soles. The first sole is the treadsole (*loopzool*), which is the sole that touches the surface. This results in the tread sole having often traces of wear. In case the treadsole is almost completely gone due to abrasion, additional pieces of leather are added to the sole to make the shoe walkable again (Goubitz et al., 2001, p. 77). These are called patches (*verstevingstukken*). To the treadsole is the heel (*hak*) attached, which consists of the 16th century of multiple layers of leather stacked on top of each other. Just like the patches, the heel is often connected to the sole with a combination of seams and wooden pegs or sometimes even iron nails (Goubitz et al., 2001, p. 326, also see Figure 2.1).

Figure 2.1: Multiple leather layers of the heel with five wooden pegs. This is a picture of OM65-179c, which are fragments of the heel. Several layers from the heel can be identified, as well as the wooden pegs that would have held the heel together (Photograph by Jochem Wilmes).

The sole on which the feet rest is the insole (*binnenzool*). This sole has often user traces related to the pressure points of the feet. Between the insole and treadsole are sometimes additional layers that can be made out of leather, cork, or wood (Goubitz et al., 2001, pp 326-327). These layers are called the midsole (*middenzool*). Each part of the sole also has a different name. To illustrate this, I have taken a figure from Moens doctoral thesis (2019, p. 59) to show what each area

is called. From top to bottom, the parts are called; toe (*neus*), ball (*bal*), waist (*geleng*), and heel seat (*hiel*, also referred to by Goubitz as *hak* (Goubitz, 1997, p. 3)). Often not all parts of the soles are present, influencing the results of the measurements (Goubitz et al., 2001, p. 73).

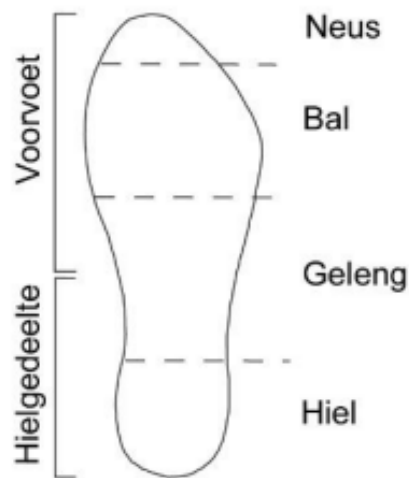

Figure 2.2: A schematic representation of the sole. From top to bottom, the parts are called; toe (*neus*), ball (*bal*), waist (*geleng*), and heel seat (*hiel*) (Moens, 2019, p. 59, Figure 17a).

2.2 Terminology of the upper footwear fragments

Starting with the vamp (*voorblad*) which is the front part of footwear, covering the toes and ball of the foot. If there is any decoration applied to the footwear, most of the time it is applied on the vamp (Goubitz et al., 2001, p. 328). Since the decoration has a complex terminology, which is quite difficult to apply due to its many sub-variations, I divide them into three categories: not decorated, singular decoration and multi-decorated (Goubitz et al., 2001, pp. 42-46). The decorations are described extensively in the datasets which can be found in the Appendices. The second most decorated parts of footwear are the quarters (*hielbladen*) and the tongue (*tong*) of the footwear. The tongue is a piece of leather sewn into the vamp to prevent any material from entering the shoe (Goubitz et al., 2001, p. 323). The quarters form the rear section of the footwear, covering the heel. They are often connected by a closing seam at the end of the heel (Goubitz et al., 2001, p. 328). From the 16th century onwards, it is common to see a heel stiffener (*contrefort*) which reinforces the back of footwear.

Next to the heel stiffener, many more fragments function to support the footwear. For this thesis, the support linings (*verstevigende leer ter support*), toe cap (*neus bescherming*) and toe case (*teen tip*) are important pieces for the support of the footwear. To maintain the shape of the footwear, leather support linings are stitched internally to reinforce the shape, which is the same purpose as the leather toe cases, but solely for the toe area of the footwear. The toe cap is a piece of leather that is sewn externally at the toe area, mostly used to repair shoes with cracks in the toe area of the vamp. All upper fragments are connected with seams (*naden*). The upper and sole fragments

are connected by welts (*randvoering/randen*), leather fragments with two or three rows of stitch holes (Goubitz et al, 2001, pp. 35, 67-68, 91-92, 329; Volken, 2014, pp. 216-218).

At last, I will discuss the fastening and closures. Most of the typologies are based on the fastening method, including the typology of Goubitz which will be discussed in the subsequent section (Goubitz et al., 2001, pp. 57-58). While there are many different fastening techniques, for the Early Modern footwear most footwear types were either fastened by a lace (*veter*) or a buckle (*gesp*). Some footwear types such as the slip-on shoe also have a strap, which functions as a fastening (Goubitz et al., 2001, p. 58). Since buckles and laces are often not found due to recycling and degradation of the textile in the case of laces, the fastening is often determined by the holes in the tongue, vamp and quarters (Goubitz et al., 2001, p. 57).

3. Current knowledge on Early Modern footwear

This chapter will provide an overview of the technological and typological change in footwear occurring in the Early Modern period. As stated by Moens (2019, p. 326), the period between 1500 and 1800 saw many typological and technological changes compared to the previous centuries. These changes concern the transition from turn shoe construction to welted construction and the appearance of a heel, the toe's shape of the sole, footwear types and decoration methods.

3.1 Technological changes of the Early Modern footwear

Before the 16th century, the soles consisted of a singular or composite sole which had a turnshoe construction (see Figure 3.1). The sole, the vamp and the quarters mostly consisted of one part, with the upper part connected to the sole from the inside with a seam (Goubitz et al., 2001, pp. 74-76). This changed around the beginning of the 16th century, which saw the introduction of the double sole which consisted of the tread- and innersole. The introduction of multiple soles would not be limited to the double sole, with the triple sole following, having multiple layers of midsoles between the tread- and innersole. The midsole was made out of leather, cork or wood. This transition of soles was possible to a new way of construction: the welted construction (Goubitz et al., 2001, p. 79; Moens, 2019, p. 326; see also Figure 3.1b). The welted construction became the standard from 1550 onwards since the double and triple soles provided much more comfort when walking. There are multiple ways to welt the shoe, though they all connect the different soles and upper part fragments, similarly, as seen in Figure 3.1b. Around the 18th century, a new construction method can be observed (Figure 3.1b). This method is the drawstitched construction which uses wooden pegs and nails to connect the upper- and sole fragments. The drawstitched construction was rarely found before the 18th century and was often substituted by only wooden pegs during most of the 18th century due to being a cheaper alternative (Goubitz et al., 2001, p. 92).

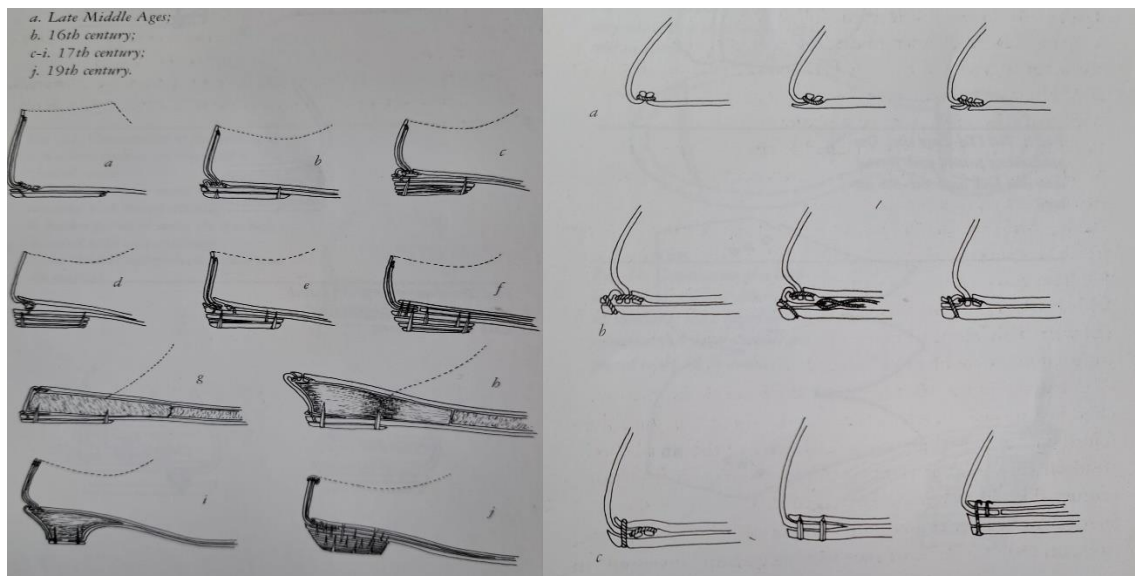

Figure 3.1: Two drawings showing the evolution of the heel (left) and the three different types of sole construction (right). On the left drawing, you can see a change in the heel from the 17th century onwards with the heel consisting of multiple layers, elevating the treadsole. On the right drawing, the different modes of sole construction are shown. From top to bottom: Turnshoe, welt and drawstitched construction with wooden pegs and nails (Goubitz et al., 2001, pp. 93, 98, Figure 5 & 30).

Around the same time as the invention of the welted construction, cobblers and shoe owners decided to repair the soles with supporting leather pieces (Moens, 2019, p. 326). These leather fragments were cut in the shape of the sole and connected by hammering wooden pegs through the supporting pieces and the tread sole (see also Figure 2.1). Through this phenomenon, the heel started to appear since the heel part of the sole is often subject to the most abrasion (Goubitz et al., 2001, p. 81; Moens, 2019, p. 327). Though the first heels can be observed in the second half of the 16th century, the multilayered heel was not standardised until the 17th century. The multilayered heel consisted of multiple thinner and thicker layers of heels, which were often added when some of the layers were worn down to extensive use. Mostly leftover parts of the leathermaking were used to construct the heel (Goubitz et al., 2001, p. 81). In Figure 3.1a you can see the different types of heels during the Early Modern period.

3.2 Typological changes of the Early Modern footwear

Though the sole went through multiple technological changes during the Early Modern period, it also went through a typological change. During the late Medieval period, most of the soles had a pointy toe shape. This changed at the beginning of the 17th century, where most of the soles had an oval or round toe shape or a variation between those shapes (see Figure 3.2). Additionally, rectangular and trapezium toe shapes appeared, though they are less frequent than the oval and round variations (Moens, 2019, p. 326).

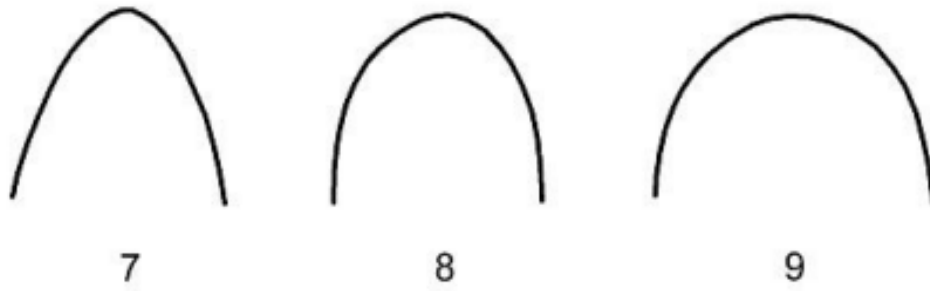

Figure 3.2: *The most frequent toe shapes during the 17th and 18th centuries. This figure displays the three most common toe shapes during the 17th and 18th centuries. From right to left: the oval, oval-round and round toe shape* (Moens, 2019, p. 61, Figure 18).

During the Early Modern period, the decoration consisted of a mixture of existing and new methods and patterns. The most popular decoration method was the piercing of tie-laced and slip-on shoes, in which the vamp and quarters were completely pierced. Some other frequent methods are incisions, carvings and decorative seams (Goubitz et al., 2001, p. 329; Moens, 2019, p. 327). There are many different patterns and combinations of patterns, with no uniform decoration motive. The decorations are usually made at the request of the owners on the shoes, are carved by the owners themselves (Goubitz et al., 2001, pp. 41-42).

During the Early Modern period, some types of footwear disappeared, while other types were invented. Footwear with a flap closure disappeared, while new variations of footwear with a buckle or tie-lace were introduced (Moens, 2019, p. 327). To classify the footwear types, Goubitz made a typology based on the fastening of the footwear. The typology is coded from the numbers 10 to 15, 20, et cetera, until Type 155 which is called the Miscellaneous footwear type. The idea of his typology is that the numbers between 10 and 15 can be used for intermediate forms of fastening (Goubitz et al., 2001, pp. 131-132). Since the typology is quite extensive, discussing it in detail will be beyond the scope of my thesis. Therefore, I will briefly discuss some of the types that are used throughout the Early Modern period.

Some types that continued to be used are boots, sandals, pattens, mules and slip-on shoes. These types have several adjustments made throughout the Early Modern period but do not change in their fastening method or their usage (Goubitz et al., 2001, p. 131-132, Volken, 2022, pp. 4-5). During the first half of the 16th century, the Cowmouth/Tudor Shoe (Type 125) was in use. This shoe was not limited to one fastening method and got its name due to its unusual vamp (Goubitz et al., 2001, p. 275). One of the shoes that had many variations, but remained in use throughout the entire Early Modern period was the tie-lace Fastening on Latchet Shoe (Type 130, with a sub-variation around 1675-1725 in Type 140). This type is characterized by *'straplike extensions (latchets) that meet on the instep, held together by a tie-lace'* (Goubitz et al., 2001, p. 281). This type was very

common during the Early Modern period and used by all classes of society (Goubitz et al., 2001, p. 281). A different type was the Detachable Buckle on the Latchet shoe (Type 135), which can be observed from the 17th century until the 20th century. There are four main categories concerning detachable buckles; a stud chape, anchor chape, loop chape and a spindle buckle (Goubitz et al., 2001, pp. 289-290). The last two types that will be discussed, appeared both in the 18th century. The tie-lace on the Delta-Slit opening (Type 145) and the Derby and Oxford shoes are rarely found within the Early Modern context and differentiate quite drastically from their predecessors concerning their shape (Goubitz et al., 2001, p. 299-302).

Overall, the Early Modern period saw a wide variety of technological and typological changes in footwear. Especially regarding the heel and sole fragments, many of developments occurred during this timeframe. This period also saw the appearance and disappearance of several different types of footwear, including some types that are rarely found, such as the Cowmouth shoe and the tie-lace on the Delta-Slit opening shoe. The thesis will explore how much of these changes can be observed in the collections of this research, and if any new knowledge regarding footwear in this timeframe can be gained.

4. Methodology

In this chapter, the methodology of this research will be discussed. Except for the SO1, all of the collections are researched in the same way, to make the dataset as uniform as possible. This is necessary when comparing the different collections with each other since the uniformity makes it easier to spot the differences within and between the collections. The datasets of the collections are created with the help of the dataset of the depot, the existing literature concerning footwear in general and shipwrecks, the original findlists and my own interpretations and measurements.

Each dataset consists of a multitude of records, with each record having its own find number. The records consist of one or more shoe fragments categorized together in the depot by the curator based on the original documentation. These records can not only consist of several footwear fragments but also of completely restored shoes and boots, including pairs. If two footwear items have the same identifier, the items are confirmed to be part of a pair. Each record will be researched separately and physically in the depot of Batavialand. I will explain the methods used to research the records in the following paragraphs.

4.1 Documentation of the footwear fragments

The first step of the process is to identify all footwear fragments that are part of the same find number. Subsequently, each footwear fragment is described accordingly with the corresponding terminology, next to some additional observations (e.g. restoration marks, see Appendices A, C-F). When the footwear fragments are described, the description of the footwear fragments on the original findlists is used to see if any information is missing. The original findlist is additionally used in case the fragments cannot be found in the depot. The footwear fragments consist of sole fragments (heel, tread-, mid- and innersole, welts), upper fragments (vamp, tongue, quarters), fastenings (laces, buckles, ribbons) and leather fragments for support (toe cap, heel stiffener, support linings, seam pieces) (Goubitz et al., 2001, pp. 325-329).

4.1.1 Sole, heel, and boot shaft measurements

When all fragments of the same find number are identified and noted down, the sole and heel fragments will be measured and described, if present. The sole fragments are measured in centimetres with one decimal point, both in length and width (according to Goubitz et al., 2001, p. 74; see also Figure 4.1). The measurements are taken from the largest point of the sole, meaning the length is measured from the top of the toe on the bottom of the treadsole (or the other soles if the treadsole is not present) to the end of the heel area. The width is measured from the largest point of the ball of the sole. The heel fragments are only measured in height, from the part touching the ground to the area connecting the heel with the midsole. In some cases, the word '*minimaal*' (minimal) is used if the sole or the heel is not fully complete.

The '*minimaal*' measurements are only done when the majority of the fragment is still present. The reasoning behind these measurements is that the minimum length and width still could provide some information regarding the user of the footwear. For example, if the sole is at least 23.5 cm, it means it is not part of the sole of a children's shoe since it cannot go below a certain shoe size. Even though the exact length of the sole is unknown, we now know it is from an adult. While the other researchers do not use the word '*minimaal*', they do use the same practice (Goubitz et al., 2001, p. 74).

Figure 4.1: The sole measurements of record OM65-155D. At the left are the measurements in length shown, and at the right are the measurements in width (Photographs taken by Jochem Wilmes, Author).

After the soles have been measured, they will be converted to the shoe size according to the Paris Point system. Goubitz also uses this system in *Stepping through time* and it is the current system used throughout Europe, except for Great Britain (Goubitz et al., 2001, p. 92). According to the Paris Point system, every 6.67 mm is a new shoe size (ISO, 2023). The system is based on the length of the stitch attaching the soles in the 18th century, three stitches for every two centimetres (Goubitz et al., 2001, p. 92). To calculate the shoe size according to the Paris Point system, I will use the official formula according to the ISO (International Organisation for Standardisation), the authority on shoe sizes (ISO, 2023). The formula is $\frac{L+(2*6,67)}{6,67} = \text{Shoe size}$, with the L being the measured length in millimetres. For example, if the measured sole length is 25.0, the shoe size would be 39.48 which will be rounded to shoe size 39. This will be done for all the measurable soles within the collections, except for the soles of the SO1 which are already measured by Goubitz (1997, pp. 1-2, Figure 1). The difference between the measurement in shoe sizes of the SO1 and the other collections will be discussed in greater detail in the result section of the SO1 and the discussion.

It has to be noted that the measurements are not representative of the actual size when the soles were in use, due to the shrinkage of leather. While preservation methods are taken to limit the shrinkage, it is unknown to what extent the soles (and other fragments) have shrunk. Therefore, the measurements of the soles provide more information within a collection than comparing the measurements of different collections.

4.1.2 Decoration, user traces, and typology

After the sole and heel measurements, the potential decoration and user traces are described. There are many different types of decoration on footwear, with several footwear fragments having multiple types of decoration on the same footwear item, see Figure 5.1. Therefore, every different type of decoration will be described and sometimes measured in case of incisions/slits. Additionally, the place where the decoration is mentioned is usually the vamp of the tongue of a shoe. However, it should be noted that sometimes the vamp has large incisions that were not made for decoration, but to widen the vamp, making it hard to confirm whether the incision is a decoration (Moens, 2019, p. 74). However, due to the wide variety of sub-categories based on the motives and application techniques, I will classify the decoration within the thesis into four distinct categories: Multi-decorated, singular decoration, no decoration and unclear. The category unclear means that it is not sure whether the marks are decoration or post-depositional alterations. This will provide a better overview of the frequency and type of decoration through the Early Modern period. Detailed discussions of decoration motifs and methods can be found in the appendices of this thesis.

Figure 4.2: *Example of a shoe that has multiple decoration types. The SO1-3428 has a multitude of incisions in different kind of directions and some perforations. The decoration is based on both the vamp and the quarters of the shoe. (Batavialand, museum number: SO1-3428, <https://www.collectienederland.nl/page/aggregation/maritieme-archeologische-rijkscollectie-maritieme-vondsten/SO1-3428>).*

Next to the decoration, the user traces are also researched and described. It should be noted that this is not always easy, since often the footwear fragments have been exposed by post-depositional processes causing the fragments to be weathered. Yet, in some fragments traces of wear can be found, next to the reparation of certain fragments by the crew. The user traces could provide information on whether the shoes were used by the crew or made to sell them to others. In addition to the user traces, if the find numbers consist of fragments that were used for fastening and closing the shoe, the shoe will be classified according to the catalogue of Goubitz (2001). Since the catalogue is based on the way of closing solely sole fragments or vamp fragments are not enough. If the find number is classified, it is accompanied by a figure of the specific type for illustration.

4.2 Comparison of the results

After all measurements are taken, all fragments of one collection will be compared to each other to see the similarities and differences within the collections. To give a better overview, tables of the footwear properties such as the number of shoes and pairs, the length of the soles, decoration, restored fragments, the height of the heel, the number of sole fragments, and the typology according to Goubitz (as discussed in the previous chapter), are made. In the case of a wide variety of multiple fragments having the same characteristics, graphs will be made for illustration, which can be seen in the results sections of the subsequent chapters.

Since not every kind of footwear is called a shoe, I will use the term '*footwear units*' to describe the number of unique shoes, boots, et cetera found within the collections. This is based on the number of vamp fragments found, which is common for research in footwear (e.g. Goubitz, 1997, p. 1). It must be noted that a record sometimes consists of a pair, especially in the collection of the OB71 (see section 6.1.3). The fragments from one record that are part of a pair, are counted as two footwear units since the fragments are part of two unique footwear items.

This is the common practice for all collections except for SO1, which already has two datasets and a report concerning the collection overview (Goubitz, 1997; van Oosten, 2021). Therefore, the datasets and the report will be compared with each other, to see if there are any irregularities in it. Thus, the tables and graphs of SO1 will be a combination of the two datasets and the report, together with the data I gathered during my research in the depot. After individually assessing the collections from the 5 shipwrecks, they will be compared systematically.

5. Footwear in the 16th century

5.1 Case Study 1: SO1 (Scheurrak)-Fluyt ship (1593)

5.1.1 Archaeological context

The SO1, also known as the Scheurrak was a Dutch Fluyt ship found in the Waddenzee near the island of Texel. It was discovered by recreational divers in 1984 and excavated several years later by Dutch archaeologists between 1987 and 1997. The SO1 functioned as a cargo ship and was used for trade on the Baltic Sea in Northeast Europe (Brouwers, 2024). The ship was approximately 30 metres in length, with a large space for cargo to transport the grain and other materials for long distances (Brouwers, 2024). The SO1 is seen as a predecessor of the Fluyt ships that were used during the 17th century by the VOC since its designs show some similarities, yet also differ quite substantially (Maarleveld, 1990; Vos, 2013).

The ship sank together with many other vessels on Christmas Eve 1593 due to a storm that raged on a frequently used sea route near the island of Texel. During the excavation, archaeologists recovered more than a thousand finds, including very special finds such as a wick stick with sentences written on it and a decorated wooden box including many personal items (Brouwers, 2024; Vos, 2013). The ship also contained a remarkable amount of footwear, with more than 80 footwear units found (Goubitz, 1997, p. 1). These finds provided valuable information on the ships participating in the Baltic Sea trade.

Figure 5.1: *Remnants of the SO1 shipwreck. The SO1 was a Fluytship that took part in the trade of the Baltic Sea. It is currently private property (Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, n.d., <https://mass.cultureelerfgoed.nl/scheurrak-so1>).*

5.1.2 Composition of Datasets

Out of all the shipwrecks that will be discussed, the SO1 has by quite a substantial amount the most footwear (fragments). The dataset consists of 145 records of footwear fragments, which makes the

collection very suitable for this research. Thirteen of the records consist of restored shoes, which was done by Goubitz (van Oosten, 2021). All of the fragments are stored in the depot of the Museum of Batavialand, though a few records seem to be missing (for example SO1-10017 and SO1-23041, see also Appendix C). Next to the documentation written on the original find lists, the footwear fragments have been documented by both Goubitz and van Oosten in detail (Goubitz, 1997; van Oosten, 2021). Therefore, I will mostly rely on the results of their research, next to my own observations. In addition, the location of the excavated materials on the shipwreck has been documented, so it is possible to make a spatial connection between the footwear fragments and the location where they were found.

5.1.3 Results

According to the research done by van Oosten (2021), the SO1 contains 87 footwear units. From the 87 footwear units, only ten pairs could be made (Goubitz, 1997, p. 1). The footwear can be divided into four different categories: the slip-on shoes, the tie-lace latchet shoes, the boots and the unknown shoes. The tie-lace latchet shoes form the large majority of the collection with 61 shoes in total, compared to eleven slip-on shoes and three boots that have been found. Due to the large quantity of footwear, it is suspected that some of the footwear was part of the cargo of the ship.

The collection can be separated into three distinct groups; used footwear, new footwear that was part of the cargo, and fragments of leather that were used for the reparation of the footwear by the cobbler (van Oosten, 2021). This is based on the condition and parts of fragments found, and their location within the shipwreck during the extraction of the fragments, which will be discussed at the end of this section. The used footwear is the largest group of the collection, with the footwear being used by the crew of the SO1 and being a part of the cargo (van Oosten, 2022). The new footwear was part of the cargo of the SO1 and has no user traces on the fragments (Goubitz, 1997, p. 1). The last group consists of footwear and other leather fragments, which were used to repair the footwear on the ship. In addition to the leather fragments, a cobbler's box with utensils and two shoe lasts were found. The lasts have several user traces related to the application of the decoration, and the fastening of the wooden pegs into the soles (Goubitz, 1997, p. 8). The cobbler's box and the shoe lasts were found close to each other on the upper deck.

Besides the location of the used and new footwear, they have different characteristics concerning the condition and parts of the footwear. All units of the new footwear had a toe case, and 73% had a heel. Compared to the used footwear, this is quite high, with only 17 per cent of the units having a toe case and 46% having a heel fragment (van Oosten, 2021). Next to this, the new footwear is in significantly worse condition than the used fragments which Goubitz (1997, p. 9) attributes to the greasing of footwear when used.

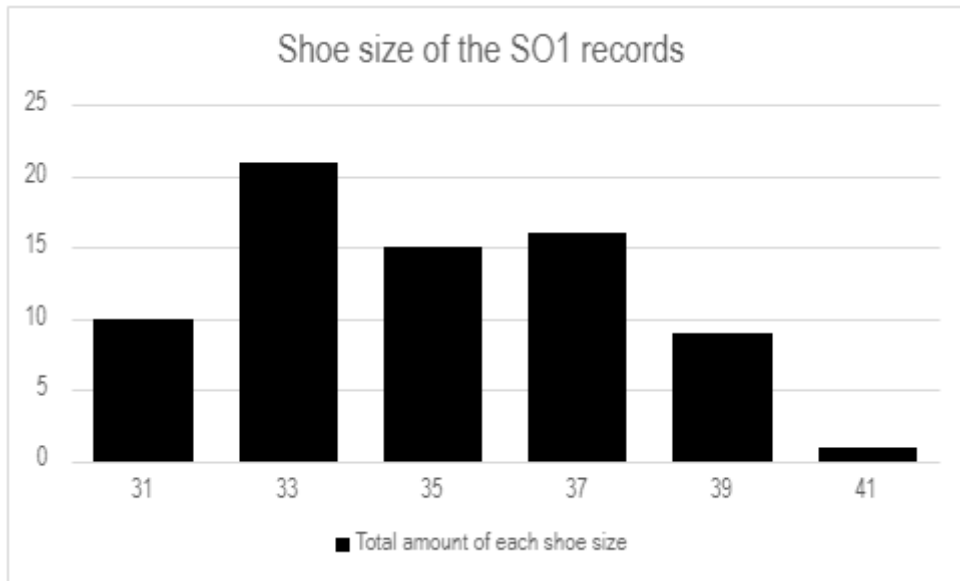

Figure 5.2: Graph of the footwear sizes of the SO1 according to Goubitz. The graph shows the shoe size measured by Goubitz, who incorporated the potential shrinkage of the sole fragments in his calculations (Graph by Jochem Wilmes, based on Goubitz, 1997, p.2, Fig. 1).

As seen in Figure 5.2, the average shoe size of the collection is 35, according to Goubitz the average size during this period (Goubitz, 1997, p. 2). Yet, this average is not reflective of the different groups of footwear within this collection. According to the research by van Oosten (2021), the sizes of the new footwear are much smaller than the sizes of the used footwear of the crew. As seen in Figure 5.3, the difference in average between the groups is around 3 shoe sizes, which is quite substantial. It has to be noted that van Oosten (2021; 2022) used a different measurement system ($shoesize = \frac{3}{2(L+1.5)}$, with L being length in centimetres) for the shoe size than Goubitz (1997, unknown measurement system), something that will be discussed in greater detail in the limitations section of this paper.

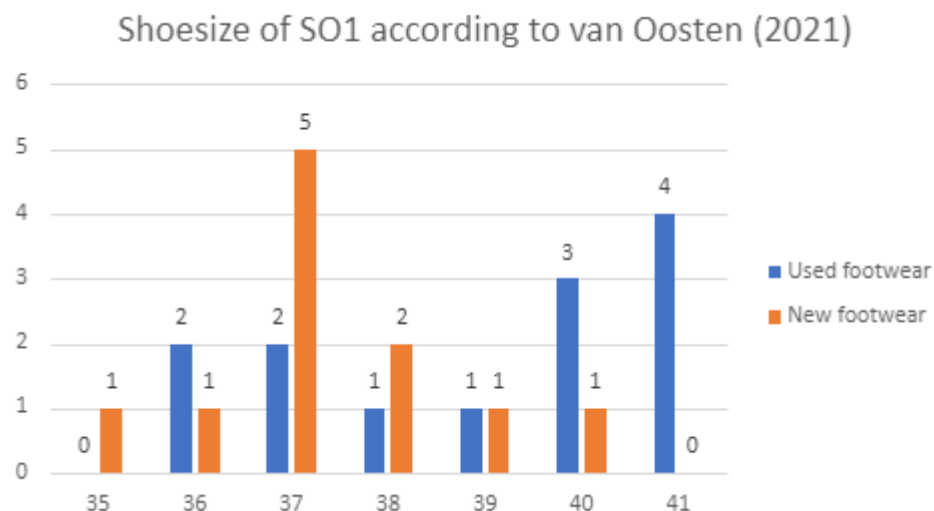

Figure 5.3: An overview of the shoe sizes of the new footwear and the used footwear of the crew of the SO1. This graph shows the difference between the shoe sizes of the different groups. The new footwear has an average shoe size of 37, whereas the footwear used by the crew has an average shoe size of 39-40 (Graph made by Jochem Wilmes, based on van Oosten, 2021).

Most of the soles of this collection are welted, with some being repaired during its use. This is seen by the supporting leather beneath the soles, which is attached to the sole with the help of the wooden pegs. The heel functions as a supporting leather within the collection and is not as dominant as in the following centuries. Most of the time the heel consists of just one piece of leather attached to the treadsole, while sometimes no heel is observed. The repairs are not the only visible traces of use, as seen in Figure 5.4. The SO1-3435 misses a piece of its vamp at the toe area, which has been cut off due to the discomfort of his toes (Goubitz et al., 2001, p. 310).

Figure 5.4: A picture of record SO1-3435. This shoe is an slip-on shoe, having a large part of its vamp cut off around the toe area. The presumable reason why the leather has been removed is due to the discomfort of the toes (Batavialand, museum number: SO1-3435, <https://www.collectienederland.nl/page/aggregation/maritieme-archeologische-rijkscollectie-maritieme-vondsten/SO1-3435>).

Of the 87 footwear units that are part of the collection, 43 are multi-decorated, 16 are single-decorated and 28 have no decoration (Goubitz, 1997, p. 10; van Oosten, 2021). While most of the footwear units (60) are professionally decorated, seven are done by the crew. According to Goubitz (1997, p. 4), this can be seen by the visible choppy and coarse patterns, while the professional decoration is applied more gracefully. The decoration is applied by incising the leather, resulting in a wide variety of motives. Goubitz (1997, p. 10) divided the footwear into six different groups, based on the length of the incisions. Since I decided to simplify the decoration into four groups, namely multi-decorated, singular decoration, no decoration and unclear, I will not discuss the different

decoration motifs written by Goubitz in greater detail (see section 2.1).

As aforementioned, the location of the footwear fragments plays a large role in the contextualisation of the footwear fragments, especially concerning the distinct groups of the collection. Each group of fragments are found in a different area of the shipwreck. This is seen in the first map of Appendix B, where the green circle depicts the location of the new footwear and the cargo, and the red circle displays the footwear worn by the crew (for close-up see Figure 5.5). The shoes that are worn by the crew are mostly found on the upper deck of the shipwreck, seen in the right corner of Figure 5.5 (van Oosten, 2022). Some of the used footwear have also been found in the tweendeck where the cargo was stored (Appendix B, numbers F1, F2 and G of the first map), together with the new footwear. Except for record SO-8537, all the new footwear fragments are in proximity, as seen in Figure 5.5 by the green cases. The leather fragments used to repair the footwear were found on the left side of the map (Appendix B), in the tweendeck of the ship (van Oosten, 2022).

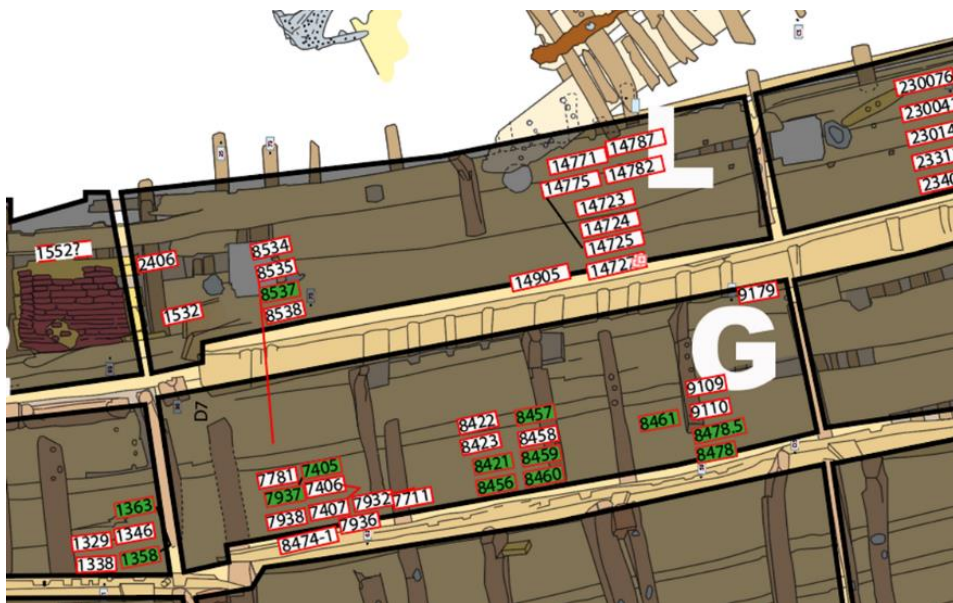

Figure 5.5: A close-up of sections L and G of the map depicting the find location of the footwear fragments of the SO1. The records with a green case are the new footwear that was never worn. The records near the letter L are the footwear worn by the crew (van Oosten, 2022, see Appendix B).

6. Footwear in the 17th century

6.1 Case study 2: OB71 (Beurtvaarder)-Beurtship (circa 1620)

6.1.1 Archaeological context

The OB71, also known as the Beurtvaarder, was a so-called Beurtschip found in Lelystad, the capital of Flevoland. The shipwreck was discovered when a crane operator made a ditch in the city's centre in 1980. After being notified, the archaeologists began a short exploration of the ship to determine what remains of the shipwreck (Oosting, 1992, p.9; Smale, 2020a). They discovered more than half of the ship was still preserved. The ship was 16.35 metres in length, 5.5 metres in width and had a 'holte' (part of the ship below the water where the cargo was stored) of 2.1 metres (Smale, 2020a). The sinking date is estimated around 1620, based on the two silver coins that mention the years 1614 and 1619 (Smale, 2020a).

The ship functioned as a transportation ship and was used for short-distance transportation of cargo, animals and humans between Amsterdam and most likely Zwolle (Van Hezel, 2009, p. 53). This can be seen through the materials found, which include various items for everyday use such as hats, work tools and tin drinking objects (Smale, 2020a, Van Hezel, 2009, p. 56). After its salvation in 1981, the ship was stored in a temporary depot for the conservation and documentation of the materials. It is currently located on the terrain of the National Maritime Museum Batavialand.

Figure 6.1: *Photograph of OB71 displayed at the Bataviawerf in Lelystad. After all of the materials were conserved and documented, the OB71 was brought to the Bataviawerf. It was located there until the expansion of the Bataviastad Outlet in 2008 when it was transferred to Batavialand (Batavialand, n.d., <https://mass.cultureelerfgoed.nl/ob71>).*

6.1.2 Composition of Dataset

The collection of the OB71 consists of 50 records of footwear fragments, making it the most extensive collection after the SO1. All of the records are stored in the depot of Batavialand, with 13

records restored by the museum in the past. Most of the footwear fragments are in relatively good condition, compared to some of the other collections (OM65, OL79). All footwear fragments have been documented during the excavation, represented on a report and a find list with a short description of each record (Oosting et al., 1982). The documentation includes a drawing and report concerning the location where the material was found during the excavation (Sarrazin, 1987; see Appendix B for drawing). Thus, a spatial connection can be made between the footwear fragments and the place where they have been found.

6.1.3 Results

In total, 50 records of footwear have been researched and documented (Appendix D). Based on the vamp fragments, a total of 42 footwear units can be found, including 5 boots. Out of the 50 records, 39 records consisted of sole fragments. As shown in Figure 6.2, out of the measurable sole fragments, the average shoe size is between 41 and 42, with the soles of the boot raising the average (size 46). A noticeable feature of the soles within the collection is the use of iron tacks next to the wooden pegs and seams to connect the soles and heels. The iron tacks were hammered around the edges of the heel and treadsole, providing some sturdiness to the fragments (see Figure 6.3). Regarding the heel, 29 fragments could be observed. The average is between 1.2 and 1.6 centimetres, as is seen in Figure 6.4.

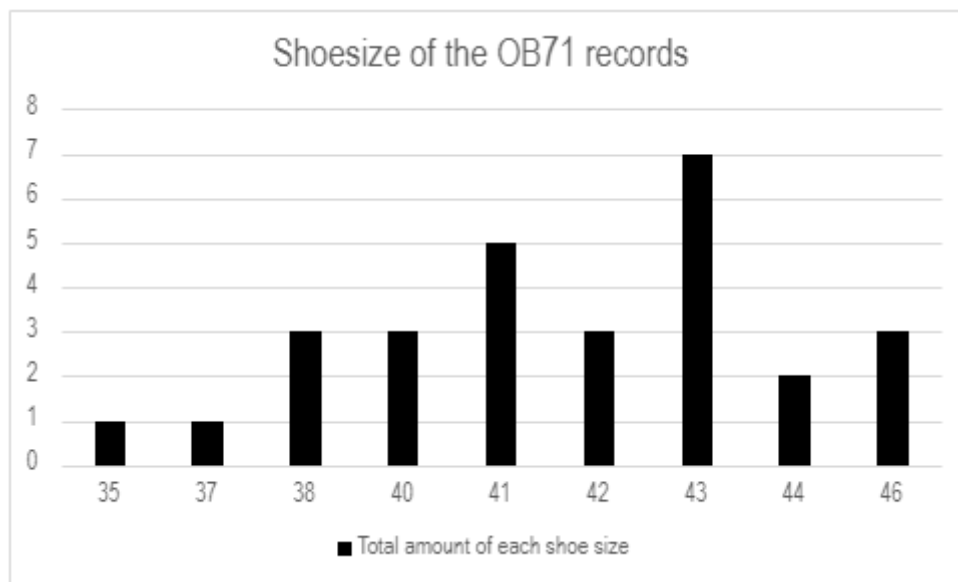

Figure 6.2: Graph of the footwear sizes of the OB71. The graph shows the shoe size measured according to the methodology (Graph and data by Jochem Wilmes, see Appendix D).

Figure 6.3: A picture of record OB71-225. In the photograph, three footwear fragments are shown including a heel. This heel contains both iron tacks and wooden pegs to connect the layers of the heel (Batavialand, museum number: OB71-225, <https://www.collectienederland.nl/page/aggregation/maritieme-archeologische-rijkscollectie-maritieme-vondsten/OB71-225>).

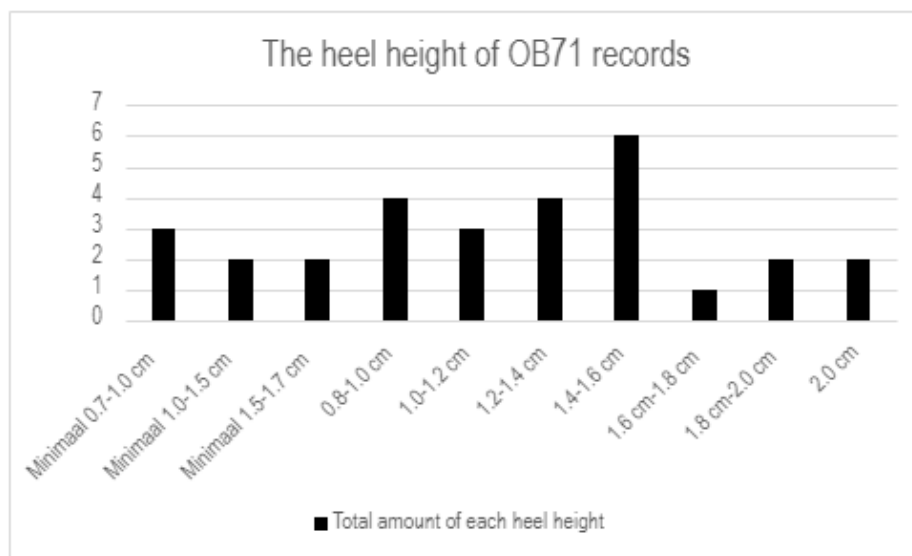

Figure 6.4: Graph of the heel height of the OB71. The graph shows the height of the heels measured according to the methodology (Graph and data by Jochem Wilmes, see Appendix D).

The collection contains 18 decorated records, including twelve that have multiple decorations on the vamp, quarters and tongue. The decorations are perforated and incised into the fragments, with the most common motifs being small horizontal and vertical lines, and circles. In the case of tongue decoration, it has usually a lobed shape together with the aforementioned motifs. Additionally, the collection contains twelve pairs of footwear. Except for OB71-199A and B, and OB71-229A and B, all the pairs are already part of the same record.

The types that are observed according to Goubitz typology are the boot (Type 95) and the

6.2 Case study 3: NE81-Full-rigged pinnace (last quarter 17th century)

6.2.1 Archaeological context

The NE81 was a full-rigged pinnace (in Dutch *Pinas*) found around Nagele in the North of Flevoland, in 1948. The excavation of the ship started nine years later and ended in 1961. The NE81 was used as a warship and a merchant ship and carried around 200 tons of freight (Flevoland Erfgoed, n.d.). It was 27 metres in length, 7 meters in width, and 3.5 metres in height. This ship presumably sunk during the last quarter of the 17th century, dating the material found in the vessel older than this period. During the excavation, archaeologists found out that the ship had no cargo, other than personal items of the crew. It was deemed to be of high historical and cultural value, resulting in the salvation of the ship (Smale, 2024a). After its salvation, the ship was stored and displayed at many places until it arrived at the Rijkswerf Willemsoord in Den Helder, where it is currently located (Flevoland Erfgoed, n.d.).

According to archival documents, the NE81 could be the *Samuel*, a ship that travelled between Alicante and Amsterdam to sell a load of oranges and white port. During a storm on the 8th of February 1662, the ship sunk around the area of Urk. The fishermen of the Island of Urk decided to empty *Samuel* by fishing up the cargo. However, it should be noted that there is no definitive proof that the NE81 is indeed the *Samuel* (Flevoland Erfgoed, n.d.; Smale, 2024a).

Figure 6.6: Photograph of NE81 displayed at the Rijkswerf Willemsoord. The NE81 was moved to several places after its salvation before it ended up at the Rijkswerf Willemsoord (Batavialand, n.d., <https://mass.cultureelerfgoed.nl/ne81>).

6.2.2 Composition of Dataset

The collection of the NE81 consists of 20 records of footwear fragments. This includes three shoes and one complete sole that have been restored by the museum in the past. Except for 1 record (NE81-220), all records are stored in the depot of Batavialand. The whereabouts of NE81-220 are unknown, which I will discuss in greater detail in the results section of NE81. Due to it being excavated in the late 1950s, the documentation of the materials is quite unorganised. There is no

documentation on which parts of the ship the footwear fragments have been found, so it is impossible to make a spatial connection between the footwear fragments and the place they have been found. Additionally, the original findlist is incomplete, missing certain records (Maritiem Archeologisch Depot Batavialand, 2019). Yet, most of the footwear fragments are in relatively good condition, making the collection suitable for this research.

6.2.3 Results

In total, 20 records of footwear fragments were researched and documented (see Appendix E). Based on the vamp fragments, a total of seven footwear units can be found, including one boot. Out of the 20 records, 14 records with sole fragments were found, with only six having measurable heel fragments attached. The heel fragments that were found are relatively large, with the largest heel being over 3.5 centimetres, and no heel below the two centimetres. None of the footwear fragments were decorated, though one had large irregular incisions on its vamp. This is presumably done to make the shoe wider, rather than for aesthetic purposes. According to the dataset of the depot, the records NE81-60 and NE81-72 are presumably a pair. However, NE81-72 is missing some fragments, meaning no decisive conclusions can be made.

The types that are observed according to Goubitz typology are the boot (Type 95), the tie-lace fastening on Latchet shoe (Type 130) and the rarely found tie-lace latchet shoe with quarter seams (Type 140). One of Type 130 (NE81-61) shoes is a children's shoe, which is based on the sole which is substantially smaller than the other soles of the collections (18 centimetres, which is at least two centimetres smaller than the second narrowest sole).

Sole fragments		Shoesize		Decoration	
Yes	14	Size 28	1	Decorated	0
No	6	Size 30	1	Not decorated	4
Tot:	20	Size 34	1	Unclear	1
		Size 36	2	Tot:	5
		Size 37	2		
		Size 39	1		
		Size 41	1		
		Tot:	9		
Frequency and type of footwear		Height of the heel			
Tie-lace shoe	4		2	1	
Boot	1		3.5	1	
Unknown	2		(Minimaal) 2	3	
Tot:	7		(Minimaal) 2.7	1	
			Tot:	6	
Restored by museum					
NE81-60					
NE81-61					
NE81-62					
NE81-63					
Tot:	4				
Pairs		Typology Goubitz			
NE81-60 with NE81-72		Type 95	1		
Tot:	1	Type 130	3		
		Type 140	1		
		Tot:	5		

Figure 6.7: An overview of the generated data for NE81. Each table mentions a specific attribute of the footwear fragments of the NE81 (Table and data by Jochem Wilmes, see Appendix E).

The record NE81-220 was not found in the depot, nor was any description written down in the original find list. The only available documentation is the drawing that can be seen in Figure 6.8. According to this drawing, the fragments were part of a Type 140 shoe, which is rarely found. It might be possible that the author of this drawing was confusing NE81-220 with NE81-62, which is also a Type 140 shoe.

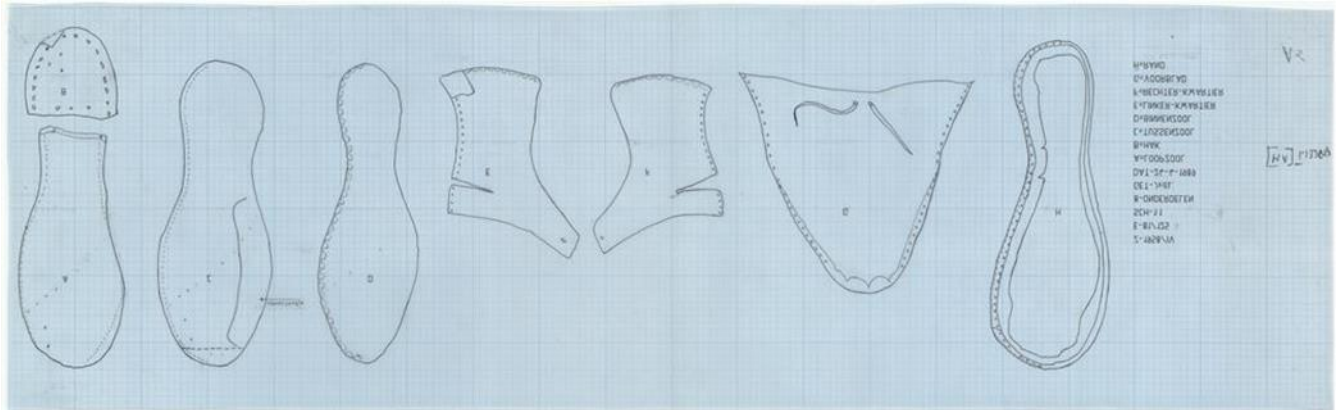

Figure 6.8: Drawing of the footwear fragments of record NE81-220. Drawing of eight footwear fragments found of NE81-220, a tie-lace latchet shoe with quarter seams. The sole fragments, quarters, vamp and welt are drawn (Batavialand: museum number: T-133457, <https://www.collectienederland.nl/page/aggregation/maritieme-archeologische-rijkscollectie-maritieme-vondsten/NE81-220>).

7. Footwear in the 18th century

7.1 Case study 4: OM65-Pram ship (circa 1700)

7.1.1 Archaeological context

The OM65 was a pram ship found in 1963 around the city of Dronten in the East of Flevoland. The excavation started in the same year and was finished six years later in 1969. The ship was used as a cargo ship, with its cargo consisting of shells and presumably the waste of tanneries (Smale, 2020b). It was a medium-sized ship, with a length of 20 metres, a width of 4.6 metres and a 'holte' (part of the ship below the water where the cargo was stored) of 1.9 metres (Smale, 2020b). The wreck date is estimated based on a coin that is found within the shipwreck. This coin is dated to 1697 and is the youngest coin found within the shipwreck.

The cargo is based on the animal material that has been found during the excavation. During the excavation, many shells and 160 bone fragments were found (Batavialand te Lelystad, Maritiem Archeologisch Depot, 2019c; regarding the shells see Figure 7.1). The bone fragments are part of the legs of bovines which were likely covered with skins, which have been degraded over time. Since these parts are often the waste of tanneries, it is assumed the bone fragments were the waste of tanneries (Smale, 2020b).

Figure 7.1: Photograph of OM65 during the excavation. The photograph shows the OM65 from behind, with the shells that served as cargo at the top right (Batavialand, n.d., <https://mass.cultureelerfgoed.nl/om65>).

7.1.2 Composition of Dataset

The collection of the OM65 consists of 48 records of footwear fragments. This excludes a welt fragment that was found with records OM65-156A and OM65-156D, which will be discussed in the following section (see Figure 7.2). All of the records are stored in the depot of Batavialand, with none

of the records being restored by the museum in the past. The condition of the fragments varies, with some of the fragments being in poor condition. Due to it being excavated in the 1960s, the documentation of the materials is quite unorganised, with the original find list missing certain records. The description of the leather fragments is often limited to only 'leather fragment', which makes the identification of certain records quite difficult. There is no documentation on which parts of the ship the footwear fragments have been found, so it is impossible to make a spatial connection between the footwear fragments and the place where it was found.

Figure 7.2: *The undocumented welt next to record OM65-156A. The welt was situated in the same box as the records of OM65-156, yet is not visible in any documentation. It is unknown to which record the welt belongs* (Photograph taken by Jochem Wilmes, Author).

7.1.3 Results

In total, 48 records of footwear fragments were researched and documented (see Appendix F). Based on the vamp fragments, a total of 10 footwear units can be found, including two boots. Out of the 48 records, 44 records with sole fragments were found, with 29 measurable soles. As seen in Figure 7.3, the sizes of the soles differ majorly, with the average being around shoe size 35.

Some of the sole fragments form one shoe together but are separated by different records.

When this is the case, only the largest sole is taken into account for the shoe size (for example records OM65-178A, OM65-178B and OM65-178C). Additionally, the leather of some fragments is split due to poor reservation circumstances. Of the 44 records containing sole fragments, only five records consist of measurable heel fragments, with three being '*minimaal*' measurements.

Therefore, the collection is not representative of the heels of the early 18th century.

Only two of the records consisted of decorated fragments. The fragments are two decorated

vamps, consisting of serrated lines and small s-shaped motifs. The collection also contains two, potentially three pairs of footwear, as seen in Figure 7.3. The types that are observed according to Goubitz typology are the boot (Type 95), the rarely found tie-lace on Delta-Slit Opening (Type 140), and a Miscellaneous footwear type (Type 155). The Miscellaneous footwear type looks like a Type 130 (tie-lace fastening on Latchet shoe); however, the vamp and the leather fastening parts are part of one large piece of leather which is very unusual for Type 130 footwear. One of the Type 145 (OM65-156E) shoes is a women's shoe according to the original documentation. Yet, it cannot be proven that the shoe could not belong to a man, so it is unsure why it was written down as a women's shoe in the original documentation.

Sole fragments		Decoration		Shoesize	
Yes	44	Multi Decoration	2	Not measurable	6
No	4	Single Decoration	0	Size 28	1
Tot:	48	Not decorated	7	Size 29	1
		Unclear	0	Size 30	2
		Tot:	9	Size 32	5
				Size 33	4
				Size 34	4
Frequency and type of footwear		Typology Goubitz			
Tie-lace shoe	7	Type 95	2	Size 35	2
Boots	2	Type 145	4	Size 36	3
Unknown	1	Type 155	1	Size 37	3
Tot:	10	Tot:	7	Size 39	2
				Size 45	1
				Size 46	1
				Tot:	35
Restored by museum		Height of the heel			
Tot:	0	Not measurable	9		
		Minimaal 1.0 cm	1		
		Minimaal 1.5 cm	2		
		1.8 cm	1		
		2.0 cm	1		
Tot:	3	Tot:	14		
Pairs					
OM65-156C+OM65-156E					
OM65-170b[-001]+OM65-171					
Potentially OM65-174-OM65-175					

Figure 7.3: An overview of the generated data for OM65. Each table mentions a specific attribute of the footwear fragments of the OM65 (Table and data by Jochem Wilmes, see Appendix F).

As stated in the previous section, the collection contained a large welt fragment that was not documented anywhere. The fragment was put in a box with the records OM65-156A and OM65-156D, which were part of the same footwear unit. While it is possible that the welt was a part of this footwear unit based on the seam holes, this cannot be said with any certainty, due to the curvature of the fragments of the records by post-depositional processes. Another noteworthy find concerns the records OM65-162 and OM65-163. The fragments of these records (as seen in Figure 7.4) are documented as pieces of a leather jacket which are reused as footwear fragments in the original find list and the dataset of the depot. While I believe the fragment of OM65-163 could be used as a vamp, it is highly unlikely that fragment OM65-162 could be reused as a leather fragment based on its shape.

Figure 7.4: Photograph of records OM65-162 and OM65-163. According to the database of the depot and the original documentation, these records are pieces of a leather jacket reused as footwear fragments. While it is possible for OM65-163 to be reused as a footwear fragment, this is highly unlikely for OM65-162 (Batavialand, museum numbers: OM65-162 & OM65-163, <https://www.collectienederland.nl/page/aggregation/maritieme-archeologische-rijkscollectie-maritieme-vondsten/OM65-162>).

At last, it has to be noted that a multitude of fragments are placed separately with different record numbers while they were part of the same footwear unit (for example: OM65 157A up to and including OM65-157D). While normally the records with the same numbers and different letters are part of the same footwear unit, this is not always the case within this collection. For instance, the records OM65-152B and OM65-152 do not belong to the same record, whereas OM65-152C and OM65-153 do. Thus, a table is shown below to provide an overview of the records that are (most likely) part of the same footwear unit.

Records OM65 that are part of the same piece of footwear
OM65-152c and OM65-153
OM65-157A up to and including OM65-157D
OM65-156 A and 156 D
OM65-185 and OM65-185c
OM65-155B and OM155D
OM65-155A and OM65-155C
OM65-180A and OM65-180B
OM65-158A and OM65-158C
OM65-178A, OM65-178B and OM65-178C
OM65-179a, OM65-179b and OM65-179c

Figure 7.5: A table of the related records of the OM65. This table provides an overview of all records that are (most likely) part of the same footwear units (Table and data by Jochem Wilmes, see Appendix F).

7.2 Case study 5: OL79-Cargo ship (circa 1796)

7.2.1 Archaeological context

The OL79 was a Cargo ship discovered in 1959 in Dronten, in the east of the province of Flevoland. After its discovery, it was decided to leave the wreck in situ and preserve it for future systematic research. Before its excavation in 2013, the ship was explored by archaeologists in 1985. During the exploration of the wreck, several items were collected including many silver and copper coins, and a silver pocket watch with a chain (Wijshake & Kropp, 2014, p. 91). This ship was a cargo ship that transported slate and green plate glass over short and moderate distances. Due to post-depositional processes, the ship was in bad condition when the excavation started. The archaeologists found out that much of the ship was missing, as well as the parts of the inventory and the cargo (Smale, 2024b). Therefore, it is unsure what the dimensions of the ship were.

During the excavation of the shipwreck, more than 500 finds were excavated. The majority of the finds are related to the personal equipment of the crew, while there are hardly any finds concerning the navigations and equipment for the maintenance of the ship. Archaeologists believe the crew consisted of three or four men, based on the personal items such as the crockery. The eldest dateable find was a token for buoyage dues, having a date of 1795. Based on this find, it is estimated that the ship sunk around 1796 (Smale, 2024b).

Figure 7.6: A photograph of the OL79 during the excavation. The photograph shows the OL79 in situ on the lot L79. The aerial photograph was taken during the excavations in 2013. (Batavialand, n.d., <https://mass.cultureelerfgoed.nl/ol79>).

7.2.2 Composition of Dataset

The collection of the OL79 consists of 14 records of footwear fragments. All of the records are stored in the depot of Batavialand, with none of the records being restored by the museum in the past.

While the fragments are in relatively poor condition compared to the other collections (SO1, OB71), the collection will still offer a good overview of the late 18th century due to its documentation. Since the excavation took place in 2013, the documentation of the records is better than most of the collections that are discussed. There is an Excel database with all of the materials found during the excavation, including a short description (Batavialand te Lelystad, Maritiem Archeologisch Depot, 2019b). Furthermore, there is a map that displays the location of the leather fragments that are found in the shipwreck. In Figure 7.7 you can see a close-up version of the map, which can also be seen in Appendix B. Therefore, a spatial relation between the footwear fragments and the location of the shipwreck can be made.

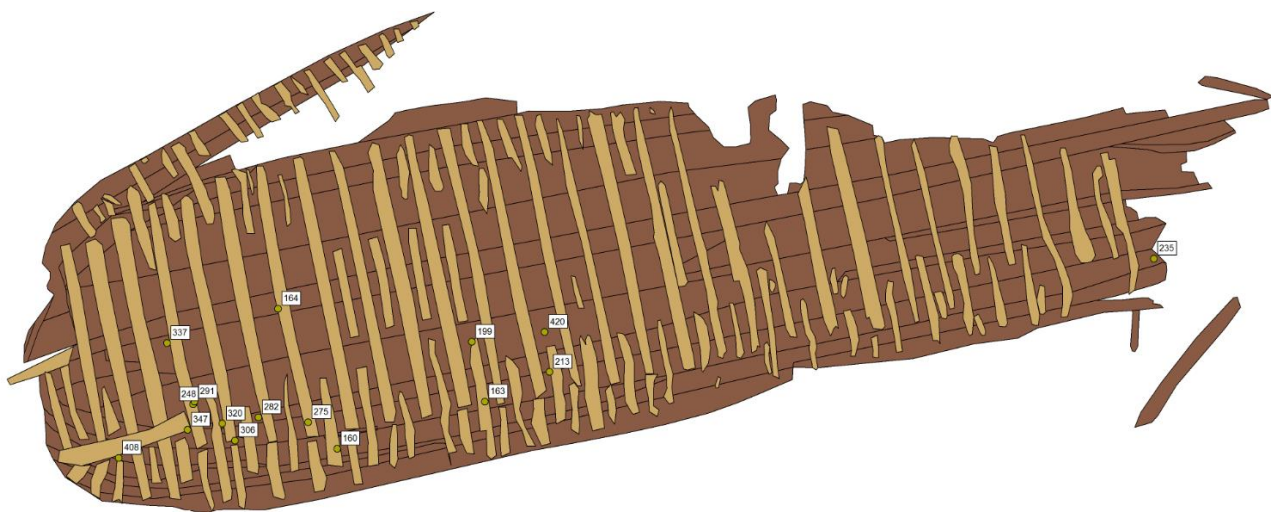

Figure 7.7: A map depicting the location of the leather finds on the OL79. The map displays the location of all leather finds found in the OL79, and where they have been found during the excavation. This image is a close-up of the map that can be seen in Appendix B (Batavialand te Lelystad, Maritiem Archeologisch Depot, 2019b).

7.2.3 Results

In total, 14 records were researched and documented, making it the smallest collection out of the five collections researched (see Appendix G). Based on the vamp fragments, a total of 8 footwear units can be found. The collection mostly consists of fragments, with none of the records being fully complete. Out of the 14 records, only nine records consisted of sole fragments. As seen in Figure 7.8, out of the measurable sole fragments, the average shoe size is 44-45. A noticeable feature of the collection is the lack of midsole fragments. As seen in Appendix G, only 2 fragments could possibly qualify as midsole fragments while they are both in poor condition due to weathering. In addition to this, the seven heel fragments could be observed. The height of all heel fragments is between the range of 1.5 and 2.3 centimetres.

None of the footwear fragments were decorated, though record OL79-164 had an additional layer of perforations in the quarters. Yet, the perforations seem to be made for functional reasons rather than aesthetic purposes due to the irregularities in size. None of the records are pairs, meaning that quite some footwear fragments have gotten lost over time. The type that is observed according to Goubitz typology is the Detachable Buckle on Latchet shoe (Type 135). One of the vamps that is found, might belong to either Type 95 (Boot) or Type 105 (Mule). The appearance of shoes with buckle fastening is also confirmed by the presence of several buckles that have been found during the excavation (for example OL79-5, OL79-6, and a record with no find number).

Regarding the location of the footwear fragments, record OL79-235 is an outlier compared to the other records (see Figure 7.7). This record contains two small heavily weathered sole fragments that are mostly likely washed away by the tides. Except for three footwear records (OM65-163, OM65-199, OM65-213), the other remaining fragments can be found in the front of the ship where the kitchen, living and workspace were located (Smale, 2024b).

Sole fragments		Shoesize	
Yes	9	Not measurable	2
No	5	At least size 30	1
Tot:	14	Size 43	1
		Size 44	4
		Tot:	8
Frequency and type of footwear		Height of the heel	
Buckle shoe	6	(Minimaal) 1.5 cm	3
Unknown	2	1.6-1.8 cm	2
Tot:	8	2.2-2.4 cm	2
		Tot:	7
Decoration		Restored by museum	
Decorated	0		0
Not decorated	7	Tot:	0
Unclear	1		
Tot:	8		
		Typology Goubitz	
Pairs		Possibly Type 95 or 105	1
	0	Type 135	6
Tot:	0	Tot:	7

Figure 7.8: An overview of the generated data for OL79. Each table mentions a specific attribute of the footwear fragments of the OL79 (Table and data by Jochem Wilmes, see Appendix G).

8. Discussion

8.1 Comparison of footwear in the Early Modern period

This section will compare the 277 records researched and documented during this research. This includes 155 unique footwear units (including 29 restored units) and 26 identified pairs, meaning the footwear fragments belonged to 103 pairs of footwear if we excluded the reuse of vamps for multiple footwear units. The records will be discussed in several sections classified by an overarching theme such as the sole and heel measurements (section 8.1.1). The themes are discussed based on the characteristics of each researched collection. This will provide new insights into the change of footwear during the Early Modern period.

8.1.1 The sole and heel fragments

As seen in the previous chapters, the sole and heel fragments vary quite drastically within the collections. This is also observed when comparing the collections, especially regarding the size of the sole fragments, the sole-upper construction, and the height of the heel fragments. The footwear units of the collections all consist of a tread-, mid- and innersole, except for the OL79 where the midsole is not observed except in one fragment. The toe shapes of all soles in the collection are documented according to the methodology of Moens (2019, p. 61, Figure 18) and have oval, oval-round and round shapes (see Appendices C-G).

As seen in Figure 8.1, the shoe sizes of the collection differ quite substantially with a range of 19 shoe sizes. The average is situated around shoe size 37, which would be above the average according to Goubitz (1997, p. 2). The largest shoe sizes (sizes 44, 45 and 46) belong to the boots of the collections. Yet, it must be noted that the shoe sizes of the SO1 and OM65 are substantially smaller than the other collections (see Figures 5.2 and 7.3 compared to Figures 6.2, 6.7 and 7.3). While the shoe sizes of the OM65 are most likely smaller due to the shrinkage of the leather, the sizes of SO1 are smaller due to a different formula to calculate the shoe sizes. Yet it is unknown which formula Goubitz used to calculate the shoe sizes, so it is impossible to trace it back (Goubitz, 1997). The shrinkage of the leather will be discussed in greater detail in section 8.2.

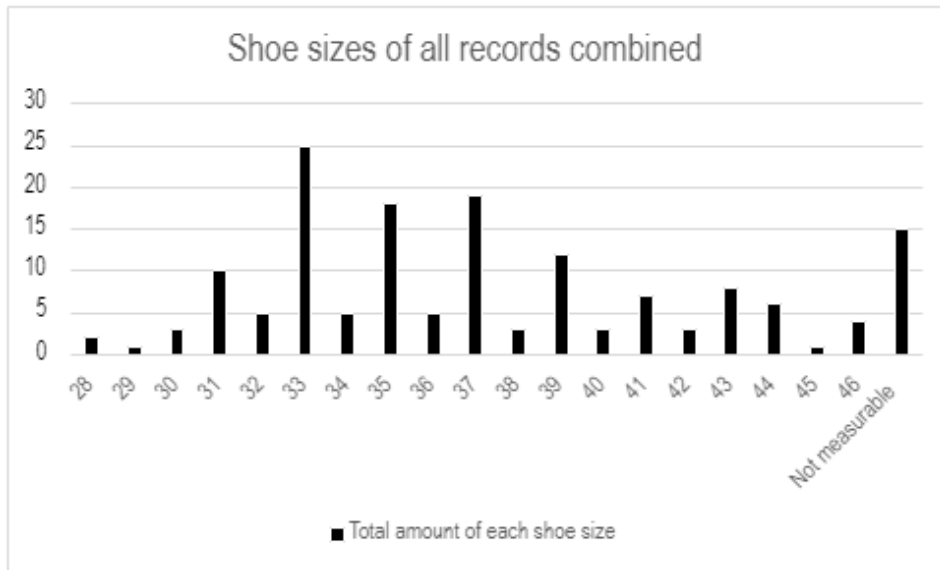

Figure 8.1: Graph of the shoe sizes of all five collections. The graph shows all the shoe sizes that have been documented during this research (Graph and data by Jochem Wilmes, see Appendix C-G).

The sole-upper construction of most of the collections is based on a welted construction as discussed in Chapter 3. In some sole fragments or reconstructions, the stitches are still observed. The drawstitched construction that makes an appearance in the 18th century is not observed in the collection of the OM65 but is most likely observed in the collection of the OL79 (Goubitz et al., 2001, pp. 92, 299-300; Appendices F and G). The presence of this construction in the OL79 collection is strengthened by the sole construction of the most dominant type (Type 135) of the collection (Goubitz et al., 2001, p. 293; see also Figure 7.8).

In addition to the welted and drawstitched construction, wooden pegs were used to attach the heel and supporting leather fragments to the sole. Traces of the wooden pegs are visible in many sole fragments of all researched collections except for the SO1. This is most likely due to the heel not being as dominant in the collection of the SO1 compared to collections of the subsequent centuries. While the wooden pegs were frequently used in most collections, only in the collection of the OB71 were the iron tacks observed. These were used in addition to the wooden pegs, to attach the heel and supporting leather fragments to the treadsole. The iron tacks are observed in 22 records of the OB71, so it is unlikely that they are an exception. Yet, not much is written about its appearance in sole fragments, except a short description by Goubitz et al. (2001, pp. 326-327) mentioning this is a method to repair the shoe. Therefore, it is unknown if the use of iron tacks for reparation is common practice in the first half of the 17th century, or if the OB71 is an exception.

At last, the development of the heel is quite evident in the researched collection. As seen in the overview of the different collections and the Appendices, the height of the heel steadily grew throughout the centuries until the 18th century, when it seemed to stagnate. The collection of the

SO1 often contains no heel or just one supporting leather piece functioning as a heel (Goubitz, 1997, p. 9; van Oosten, 2021, 2022). The heel becomes higher and consists of two or three layers of the OB71, averaging around 1.2-1.6 centimetres (see Figure 6.5). Yet at the end of the 17th century, the heel becomes almost twice as large, with none of the measured heel fragments of the NE81 being less than two centimetres tall. These heel fragments also consist of many layers thick and thin layers, for example, NE81-71 consists of more than ten leather layers. The heel fragments of the 18th century do not grow any larger and even become a bit smaller, though consist of the same principle of thin and thick leather layers as heel fragments (see Figures 7.3 and 7.8). It has to be noted that the collections of the 18th century contain fewer measurable heel fragments, meaning it is unsure whether the stagnation of the growth in heel height was common practice in the 18th century or the collections are an exception.

8.1.2 Decoration

As mentioned in the methodology (section 4.1.2), the decoration on the footwear will be classified into four types: Multi-decoration, single decoration, not decorated and unclear. In Figure 8.2, the percentage of each type of decoration is shown. The majority of the footwear has multiple decorations (41%). This is seen in the collections of the SO1 and the OB71, where the footwear fragments were mostly decorated with multiple motifs (Goubitz, 1997, p. 10, see Appendix D and Figure 4.2 for examples). Though most of the motifs are incision-based, they are highly variable; the decoration's shape, size, place, frequency, and consistency differ significantly for each footwear. The decoration is mostly applied on the vamp and the tongue, though some fragments of the quarters have been decorated as well (Goubitz, 1997, p. 10; van Oosten, 2022).

However, unlike the SO1 and the OB71, the collections of NE81, OM65 and OL79 only consist of two multi-decorated footwear units (the decorated records are OM65-176 and OM65-350; see Appendices E-G). All other footwear units (twenty) are either not decorated or it is unclear whether it is decorated or not, due to the condition of the fragments. Though the sample size of the NE81, OM65 and OL79 is substantially smaller, the difference between mostly decorated fragments in the 16th and early 17th centuries and mostly non-decorated fragments in the late 17th and 18th centuries is quite noticeable. Whether this trend is based on typological changes or the social status of the crew of the ship cannot be said for certain and is subject to further research. Yet, it is certain that the decoration of the fragments is not based on whether it was cargo or not since the crew of the SO1 decorated at least seven footwear units themselves (Goubitz, 1997, p. 4).

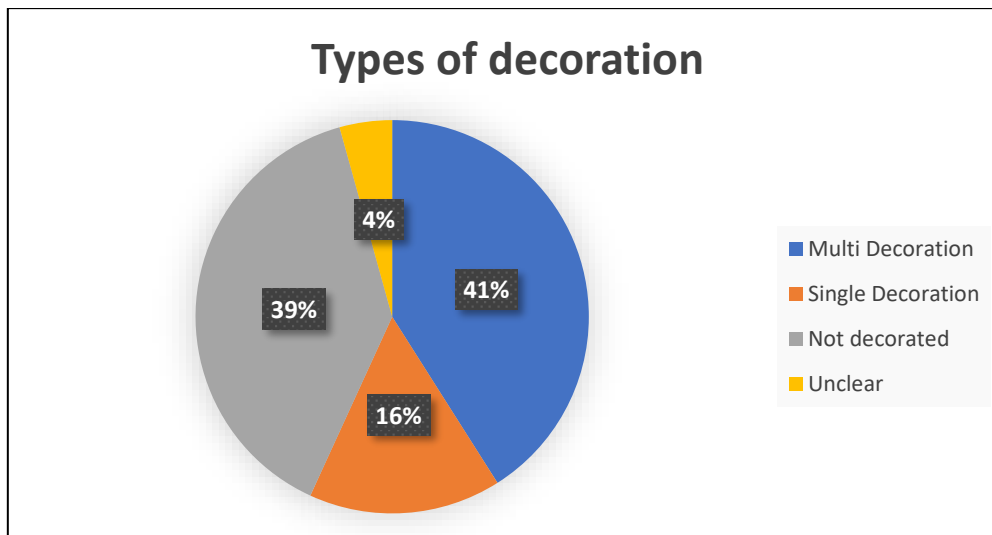

Figure 8.2: Pie chart displaying the decoration classification of the five collections. The pie chart shows the percentage of each type of decoration. Most fragments had either multiple decorations or no decoration (Pie chart and data by Jochem Wilmes, see Appendix C-G).

8.1.3 Classification of footwear units

As described in Chapter 3, the Early Modern period saw a variety of different types of footwear in use. This trend is also seen in Figure 8.3, which shows that at least seven different types are distinguished within the collections. The most prevalent type within the collections with 70%, is Type 130: the tie-lace fastening on Latchet shoe. This type is visible in the collections of the 16th and 17th centuries (SO1, OB71 and NE81), and is the most dominant within these collections. The Type 130 shoes show a great variety in the decoration and location of the fastening method. Most of the Type 130 are heavily decorated with multiple motifs on several fragments such as the vamp, tongue and quarters, though some are not decorated at all. Two fastening locations were observed, one starting from the top of the quarters and the other starting from the bottom. Despite this wide variation, the fragments are classified as the Type 130 shoe.

The second most observed type is Type 95, the boot. The number of boots found in the five collections is quite small compared to Type 130, yet fragments of boots are found within each collection, except for possibly the OL79 (unsure whether vamp is part of boot or mule, see Appendix G). All boots have an I-shaped connection between the vamp and the shaft, so no distinct differences between the boot fragments of the collection can be made (see Goubitz et al., 2001, p. 231, Figure 1i for illustration).

Regarding the other types of footwear, it has to be noted that four types are only found in one specific collection. Only the SO1 has the slip-on shoes (Type 90) which were part of the cargo, the NE81 the rarely found tie-lace Latchet shoe with quarter seams (Type 140), the OM65 the tie-lace on Delta-slit opening (Type 145) and the OL79 the detachable buckle on Latchet shoe (Type 135).

Except for the SO1 which is an exception due to the slip-on shoes being imported, the types correspond to the timeframe Goubitz proposes in his book (see section 3.2 and Goubitz et al., 2001, pp. 219-221, 289-290, 297, 299). Thus, several types had a fairly short usage period and are characteristic of one specific timeframe, meaning they can be used as a dating tool during excavations.

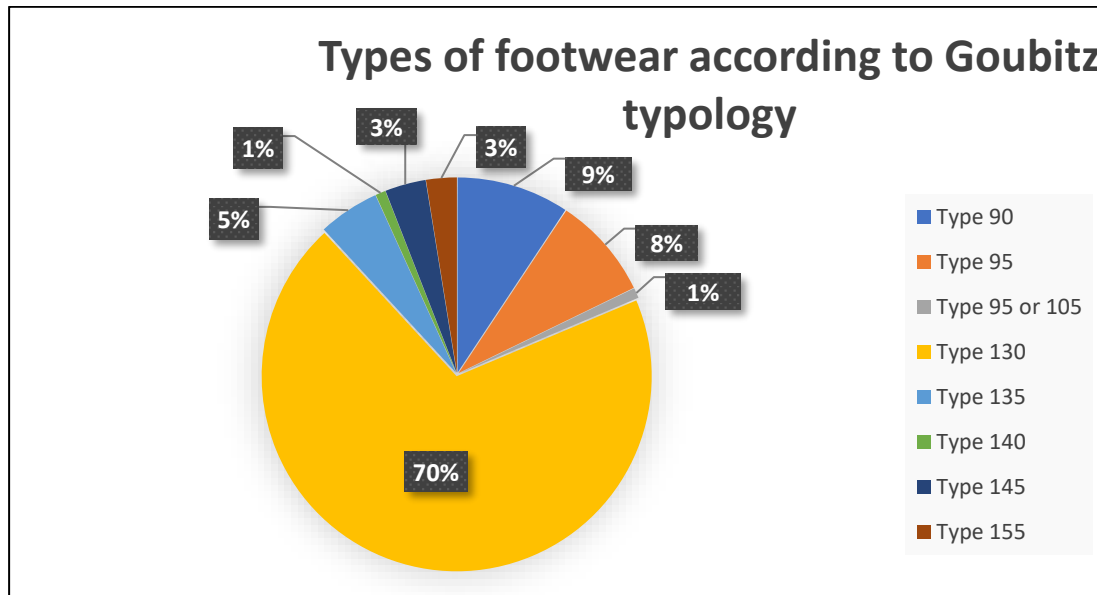

Figure 8.3: Pie chart displaying the types of footwear found in the five collections. The pie chart shows the percentage of each type according to the typology of Goubitz (Pie chart and data by Jochem Wilmes, see Appendix C-G).

Regarding the difference between men, women and children's footwear, nothing except for a difference in size is observed. The footwear classified as women and children in the documentation is often a smaller decorated version of the Type 130 shoe. Therefore, the dataset of the footwear that I created will only mention children of women's shoes when the fragments are substantially smaller than the other shoes or if the original documentation or literature specifically mentions the shoes as women of children's shoes.

8.1.4 Relation between the condition of fragments and location on shipwreck

The research of this thesis aimed to make a spatial relation between the function of the footwear fragments and the location of records within the shipwreck. This could only be accomplished for the three shipwrecks that have been excavated the most recently: SO1, OB71, and OL79. As discussed in the results section of each shipwreck, the location of the fragments, the quantity of the fragments and the condition of the fragments determine the function of the footwear on the ships. For example, it is assumed that a part of the footwear of the SO1 and OB71 was used as cargo (Sarrazin, 1987, pp. 5-7; van Oosten, 2022). This notion is strengthened by the large number of unique

footwear units, the abundance of user traces of some fragments, but mostly the location where the fragments were found. To illustrate this, the footwear fragments of the OL79 were all found in the living area of the crew and thus, most likely belonged to the crew. Contradictory, most of the SO1 and OB71 fragments were found in the tweendeck, where the cargo was often stored. Furthermore, the large number of footwear fragments found in this area and the number of crew members indicate that the fragments were indeed part of the cargo. Therefore, the distribution of the footwear fragments could provide information about the use of the footwear.

8.2 Limitations of research

The findings of this study must be seen in light of some limitations related to the condition, documentation and sample size of the footwear. The limitation regarding the condition of the footwear is related to the shrinkage of some of the footwear fragments. While this does not influence most of the documentation, it does influence the documentation regarding the shoe sizes. Since it is unknown to what degree the leather fragments have shrunk, the difference in shoe sizes might vary substantially, while it initially was the same size. Additionally, Goubitz and van Oosten (1997, p. 2, Figure 1;2022) used different formulas to calculate the shoe sizes of SO1. Thus, the comparison of the shoe sizes is more accurate within a collection than between the collections.

The limitations regarding the sample size revolve around the number and type of fragments found during the excavations. The collections of the 16th and 17th centuries contain more complete footwear fragments than the collections of the 18th century. For example, the OM65 contains only four measurable heel fragments out of the 48 records (see Appendix F). Due to the small sample, the heel heights of these fragments might not be representative of the timeframe they represent. This is also the case for the number of vamp fragments, meaning fewer footwear units have been found. To exclude the possibility that the collections of the 18th century are exceptions, another extensive collection during this timeframe needs to be researched. Yet, such a collection was not available at the depot of Batavialand, and due to time constraints, it was not possible to seek such a collection elsewhere.

9. Conclusion

9.1 Composition and change of footwear in the Early Modern period

This thesis has researched five footwear collections from the shipwrecks SO1, OB71, NE81, OM65 and OL79 to answer the two main research questions: *What is the composition of the footwear collections found in shipwrecks in the Zuiderzee in the 16th to 18th century?* and *How did the footwear collections change during the 16th, 17th and 18th centuries?* The main research questions can be answered through the sub-research questions, which will be answered separately using the information provided in the previous chapters.

9.1.1 The composition of the footwear collections in the 16th to 18th century
How many (estimated) shoes can be found in each collection and how many of them are (potentially) pairs?

From the 277 records, 155 unique footwear units are observed and documented based on the vamp fragments. Fifty-two of these footwear units belong to a pair, bringing the identified pairs to 26. Based on the footwear units that cannot be paired with another footwear unit of the collections, the footwear units belonged to an estimated 129 pairs of footwear. This would mean the collection consisted of an additional 103 footwear units that were either not identified or not found during the excavations.

How many of the footwear fragments are decorated, and if there is any decoration, what is the type of decoration on the fragments?

In total, 79 footwear units were decorated, 54 were not decorated and six fragments are potentially decorated. The potentially decorated fragments have several marks that could be decorations yet they are hard to confirm due to the condition of the fragments. Most units are decorated with multiple motifs, often applied by incision of the leather. The motifs are highly variable and vary in shape, size, place, frequency, and consistency. The fragments that are often decorated are the vamp, tongue, and quarters.

What is the type of soles that are found, looking at the shape, thickness and number of parts of the soles?

The sole fragments of the five collections consisted of fragments of the tread-, mid-, innersole, heel, toe case and supporting leather fragments, except for the OL79, which did not include midsole fragments except for one. The soles have three types of shapes based on the toe area: oval, oval-round, and round shape. The toe case and heel fragments were used to elevate the soles from the ground to provide greater comfort while walking. They often consisted of multiple

thin and thick layers of leather, which were attached with wooden pegs, and with iron tacks in the case of the OB71, to the soles.

What is the condition of the footwear fragments, e.g. do they have user traces?

The condition of the footwear fragments varies greatly depending on the level of usage and the post-depositional context in which they were found. Except for the SO1, all other collections consisted of footwear fragments with user traces. As seen in the datasets of the collection (appendices D-G), the user traces mainly consisted of wear and tear traces and discoloration. Most of the fragments have also shrunk, though the level differs between the collections. The shrinkage is, in particular, noticeable in the collection of the OM65, where the fragments and shoe sizes are smaller than the other assemblages except for the SO1.

What was the distribution of the footwear fragments within the shipwrecks?

The distribution of the footwear fragments within the shipwrecks varied based on the function of the footwear fragments. If the footwear fragments were used by the crew of the ship, the fragments were found in the living area of the crew or the upper deck. If the fragments are found in the tweendeck or 'holte', they are most likely part of the cargo. This is seen in the three collections that have documentation regarding the find location of the records. The records of the OL79 were mostly found in the living area, whereas the records of the SO1 are spread throughout the shipwreck, being part of both the cargo and the crew (see also section 5.1.3). The records of the OB71 were mostly found in the hold and underneath the foredeck, meaning the records were presumably used as cargo.

9.1.2 The change of footwear collections during the 16th, 17th and 18th centuries

How did the footwear types change throughout the Early Modern period, and to what extent is this change visible in the collections?

The Early Modern period saw a wide variety of footwear types throughout the centuries. This variety is also observed in the five researched collections. However, one particular type remained in usage for most of the Early Modern period: the tie-lace fastening on Latchet shoe (Type 130). This type is the most dominant type within the collections, with 70% of the footwear units classified as a Type 130 shoe. The Type 130 was not observed within the collections of the 18th century, where respectively, the tie-lace on Delta-slit opening (Type 145, observed in OM65) and the detachable buckle on Latchet shoe (Type 135, observed in OL79) became dominant. Additionally, all collections contained boot fragments, meaning they remained used throughout the Early Modern period. The Slip-on shoes (Type 90) are only observed in the collection of the SO1 as part of the ship's cargo,

meaning they were not commonly used during the 16th century.

Can the change of the sole construction and toe shape be observed in the researched collections throughout the 16th until 18th centuries?

The sole construction mainly remained the same during the Early Modern period, except for the last half of the 18th century, as seen in the collection of the OL79. This construction is the welted sole construction, with the different sole fragments being attached to the upper fragments and each other with seams. The construction is observed in all collections except the OL79. This welted construction differs from the turnshoe construction used in the previous centuries (Goubitz et al., 2001, pp. 91-93). The welted construction would eventually be replaced by the drawstitched construction, which can be observed in the collection of the OL79. Regarding the shape of the toe, the pointed toe shapes from the late Medieval period disappeared, replaced by oval and round toe shape variations. This change is observed within the collection, with all the sole fragments of all collections having an oval and round toe shape.

Is there a noticeable difference in the change of the heel length in the researched collections throughout the 16th until the 18th centuries?

The length of the heel is subject to change throughout the Early Modern period. The heel started to appear in the 16th century, as a supporting leather fragment for the soles. In the 17th century, it gradually evolved into a heel of multiple layers, growing substantially in length. This change is observed in the researched collection. The footwear units of the SO1 consisted only of one heel layer which was quite small (Goubitz, 1997, p. 2), as opposed to the footwear units of the OB71 which consisted of a heel with two or three layers, averaging around 1.5 centimetres. Fifty years later, the heel fragments of the NE81 are almost twice as large, consisting of many thin and thick layers. Yet, the heel fragments of the OM65 and OL79 did not become any larger, meaning the growth in heel length stagnated in the 18th century. It must be noted that the OM65 and OL79 consisted of fewer measurable heel fragments compared to other collections. Therefore, the fragments of these collections might give a distorted picture.

Can the wide variation of footwear decoration of the 16th century be observed in the SO1 collection and does this trend continue in the collections of the subsequent centuries?

The footwear fragments of the SO1 and the OB71 display a wide variation of decoration motifs. Most footwear units have multiple motifs on several fragments, such as the vamp and tongue (for example, see Figure 4.2). Yet, the NE81, OM65 and OL79 collections only consist of two multi-decorated footwear units, all other units have no decoration. It shows a stark contrast between the

SO1 and OB71 collections and the NE81, OM65 and OL79 collections. Therefore, a wide variation of footwear decoration is observed in the 16th century and the first half of the 17th century, yet this trend is not observed in the collections of the subsequent centuries.

9.2 Recommendation for future research

To conclude this thesis, recommendations for future research will be provided. While this thesis aims to provide an overview of the composition and change of Early Modern footwear, more research is needed to map the technological and typological changes in greater detail. This will generate more knowledge on the general trends in footwear during this period and will confirm whether the researched collections are representative of the general trends or are exceptions.

To map the technological and typological changes in greater detail, collections from the same century but with a slightly different timeframe (for example, collections dating roughly to 1600, 1625, 1650, 1675 and 1700) should be researched. While finding many collections with such precise dating might be challenging, it will provide great insight into whether the change of footwear happened more gradually or abruptly. The same methodology could be applied to compare the footwear of the end of the 15th century to the beginning of the 16th century, to get a better understanding of the transition between periods that are characterized by a lot of change in certain aspects of footwear, such as the upper-sole construction (Goubitz et al., 2001, pp. 91-93).

10. Abstract

This thesis aims to research the transition of footwear types in the Early Modern period (1500-1800) found in shipwrecks in the former Zuiderzee and the Waddenzee. The beginning of the Early Modern period saw many technological and typological changes compared to the end of the Late Medieval times (1300-1500). Despite this, little research has been conducted on the footwear of this period, meaning the extent and longevity of these changes are not clearly understood. To get a better insight into these changes, the footwear collection of five shipwrecks (SO1, OB71, NE81, OM65 and OL79) has been researched. These shipwrecks have a known wreck date, providing the footwear with a precise date concerning the use of the footwear. The footwear fragments of the collection are documented based on several characteristics such as the decoration, height and composition of the heel, construction and shape of the soles, and user traces. Additionally, the footwear is classified according to the typology proposed in Goubitz et al. (2001), and a spatial relationship between the footwear fragments and the find location on the shipwrecks is made, if possible.

The researched collections display a wide variety of characteristics, confirming the notion that this period saw many technological and typological changes. These changes revolve around four categories: the construction of the soles, the appearance and increasing length of the heel, the decoration motifs and frequency and the change in footwear types related to a specific timeframe. The observed changes provide valuable new information regarding the composition of the five footwear collections and the Early Modern footwear in general. Furthermore, this study demonstrates a correlation between the location of the shipwrecks and the use of footwear based on the visible user traces on the fragments. Though this thesis provides new insights into the technological and typological changes of the Early Modern period, further research should be conducted to see whether the researched collections are representative of this period or are exceptions.

References

- Andersen, V. L. (2016). Old shoes in a new perspective: Fashioning archaeology. *Fashion Practice*, 9(2), 168–182. <https://doi.org/10.1080/17569370.2016.1232886>
- Batavialand te Lelystad, Maritiem Archeologisch Depot. (2019a). *Opgravingsdocumentatie scheepswrak OB-71 (Version V1)* [Dataset; DANS Data Station Archaeology]. <https://doi.org/10.17026/dans-xua-ntw6>
- Batavialand te Lelystad, Maritiem Archeologisch Depot. (2019b). *Opgravingsdocumentatie scheepswrak OL-79 / OL79 (Oostelijk Flevoland) (Version V1)* [Dataset; DANS Data Station Archaeology]. <https://doi.org/10.17026/dans-2xz-89ut>
- Batavialand te Lelystad, Maritiem Archeologisch Depot. (2019c). *Opgravingsdocumentatie scheepswrak OM-65 / OM65 (Oostelijk Flevoland) (Version V1)* [Dataset; DANS Data Station Archaeology]. <https://doi.org/10.17026/dans-zue-tdxm>
- Bazelmans, J., Maarleveld, T. J., & Overmeer, A. (2015). *Scheurrak SO1 Project: Opgraving en onderzoek van het scheepswrak van een laat-zestiende eeuwse Nederlandse koopvaarder, geladen met Baltisch graan (Version V1)* [Dataset; DANS Data Station Archaeology]. Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. <https://doi.org/10.17026/dans-zm3-nkk4>
- Brouwers, W. (2024). *Scheurrak SO1* [Dataset; MaSS]. <https://mass.cultureelerfgoed.nl/scheurrak-so1>
- Flevoland Erfgoed. (n.d.). *Pinas "Samuel" (NE81)*. <https://www.flevolanderfgoed.nl/home/erfgoed/noordoostpolder-2/scheepswrakken/pinas.html>
- Goubitz, O. (1984). The drawing and registration of archaeological footwear. *Studies in Conservation*, 29(4), 187–196. <https://doi.org/10.1179/sic.1984.29.4.187>
- Goubitz, O. (1987). Versierd schoeisel. *Rijksdienst Voor Het Oudheidkundig Bodemonderzoek*, 302, 19–26.
- Goubitz, O. (1989). Verborgten schoeisel. *Westerheem*, 38, 233–239.

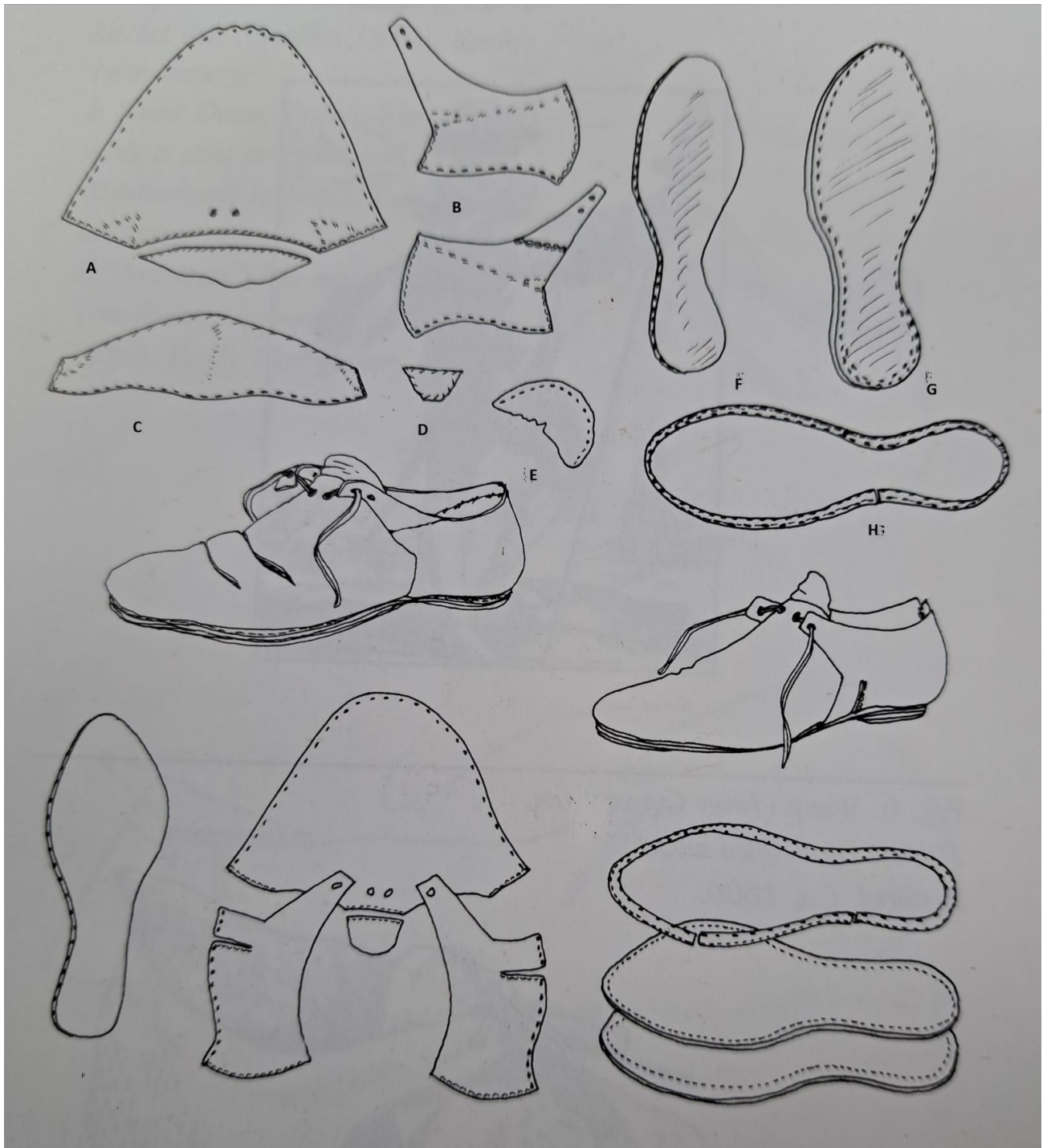
- Goubitz, O. (1997). De schoenen uit wrak SO1. In *DANS Data Station Archaeology*.
<https://easy.dans.knaw.nl/ui/datasets/id/easy-dataset:61891/tab/2>
- Goubitz, O., Van Driel-Murray, C., & Groenman-van Waateringe, W. G. (2001). *Stepping through time: Archaeological footwear from Prehistoric times until 1800* (1st ed.). Stichting Promotie Archeologie.
- ISO. (2023). Footwear — sizing — conversion of sizing systems. In *The International Standard Organisation* (ISO 19407:2023). International Standard published.
- Maarleveld, T. H. J. (1993). Afdeling archeologie onder water: Jaarverslag 1992. In *DANS*. Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek.
- Maarleveld, T. J. (1990). Het schip Scheurrak SO1: Een scheepsofgraving in de Waddenzee. *Spiegel Historiae*, 25, 12, 573–577.
- Maritiem Archeologisch Depot Batavialand. (2019). *Opgravingsdocumentatie scheepswrak NE-81 / NE81 (Noordoostpolder)* (Version V1) [Dataset; DANS Data Station Archaeology].
<https://doi.org/10.17026/dans-xe2-d98h>
- Moens, J. (2019). *De archeologie van leren schoeisel in de middeleeuwen en nieuwe tijden in Vlaanderen: Een chronologische, technische en typologische studie. analyse en interpretatie*. [Doctoral dissertation, University of Gent]. <http://hdl.handle.net/1854/LU-8663968>
- Oosting, R. (1992). Een zeventiende-eeuws beurtschip opgegraven in Lelystad. In N. Huizinga (Ed.), *Schokland revisited. Cultuur Historisch Jaarboek voor Flevoland* (pp. 9–23). De Walburg Pers.
- Oosting, R., Reinders, R., De Weerd, G., Wevers, A., & Zwiers, P. B. (1982). *Opstelling van het wrak van een 16e eeuwse beurtschip in Lelystad* (No. 152Abw). Rijksdienst voor IJsselmeerpolders.
- Pinhasi, R., Gasparian, B., Areshian, G. E., Zardaryan, D., Smith, A., Bar-Oz, G., & Higham, T. (2010). First direct evidence of Chalcolithic footwear from the Near Eastern highlands. *PloS One*, 5(6), e10984. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0010984>

- Pinto, C. A., Garcia, A. C., & Fragoso, Í. (2023). From the sea to the land: An archaeological study of Iberian footwear during the Early Modern period. *Heritage*, 6(2), 867–890.
<https://doi.org/10.3390/heritage6020048>
- Riello, G. (2006). A foot in the past: consumers, producers, and footwear in the long eighteenth century. *RePEc: Research Papers in Economics*.
<https://econpapers.repec.org/RePEc:oxp:obooks:9780199292257>
- Sarrazin, J. (1987). *Artefacts from the "Beurtschip", Flevoland B71* (No. 74cbw). Rijksdienst voor de IJsselmeerpolders.
- Smale, J. (2020a). *OB71* [Dataset; MaSS]. <https://mass.cultureelerfgoed.nl/ob71>
- Smale, J. (2020b). *OM65* [Dataset; MaSS]. <https://mass.cultureelerfgoed.nl/om65>
- Smale, J. (2024a). *NE81* [Dataset; MaSS]. <https://mass.cultureelerfgoed.nl/ne81>
- Smale, J. (2024b). *OL79* [Dataset; MaSS]. <https://mass.cultureelerfgoed.nl/ol79>
- Stevens, S., & Ordoñez, M. T. (2005). Fashionable and work shoes from a Nineteenth-Century Boston Privy. *Historical Archaeology*, 39(4), 9–25. <https://doi.org/10.1007/bf03376701>
- Van Hezel, G. (2009). 'De woede der zee en Gods weer en wind': De fatale reis van een Zwols beurtschip. *Zwols Historisch Tijdschrift, Jr 26, 2*, 50–67.
- Van Oosten, R. M. R. (2021). Dataset Schoenen Scheurrak SO1 based on research of Olaf Goubitz (1989-1997) [Unpublished raw dataset]. Leiden University.
- Van Oosten, R. M. R. (2022, June 6). *SO1: over oude en nieuwe schoenen* [Slide show]. Leiden University.
- Volken, M. (2014). *Archaeological footwear: Development of shoe patterns and styles from Prehistory till the 1600's* (1st ed.). Stichting Promotie Archeologie.
- Volken, M. (2022). *Archaeological footwear II: Sandals, pattens and mules, from the Roman, Mediaeval and Modern periods*. SPA Uitgevers.
- Vos, A. (2013). Hoe Maria Tesselschade aan haar opmerkelijke naam kwam. In *Tessel Schade: Een ramp met een Gouden randje* (pp. 6–17). Stichting Rijksmuseum Muiderslot.

Wijshake, E., & Kropp, A. (2014). Een zilveren horloge uit scheepswrak OL 79 (Flevoland). In S. Arnoldussen, P. Attema, R. Cappers, T. De Haas, A. Van Holk, M. Van Leusen, E. Van 't Lindenhout, J. Nicolay, A. Nijboer, H. Peeters, D. Postma, & D. Raemaekers (Eds.), *Paleo-Aktueel* (Vol. 25, pp. 91–97).

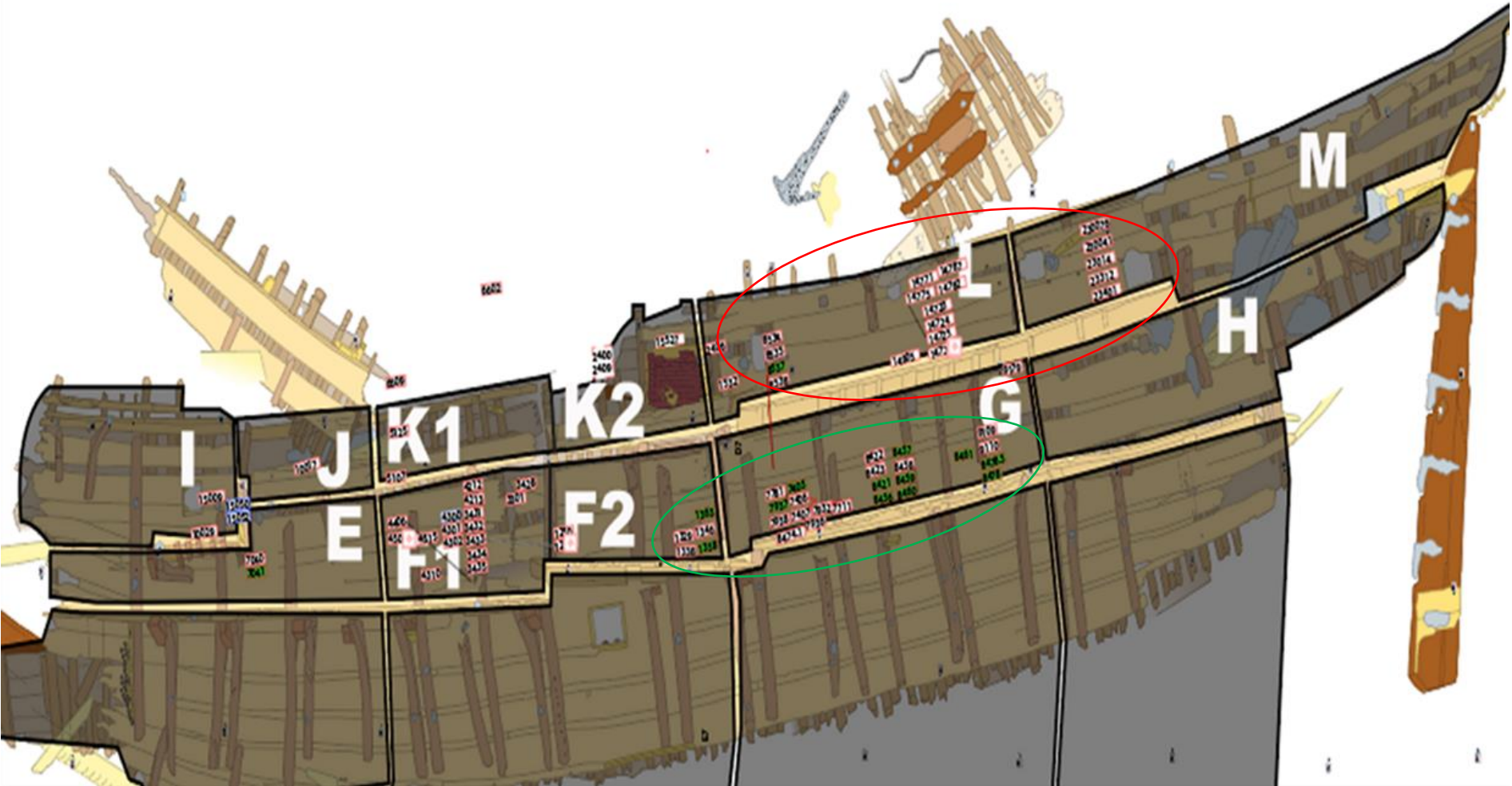
Appendices

Appendix A: *Overview of footwear fragments* (Drawing made by Goubitz, 2001, p. 284, Fig 8; altered by Jochem Wilmes).

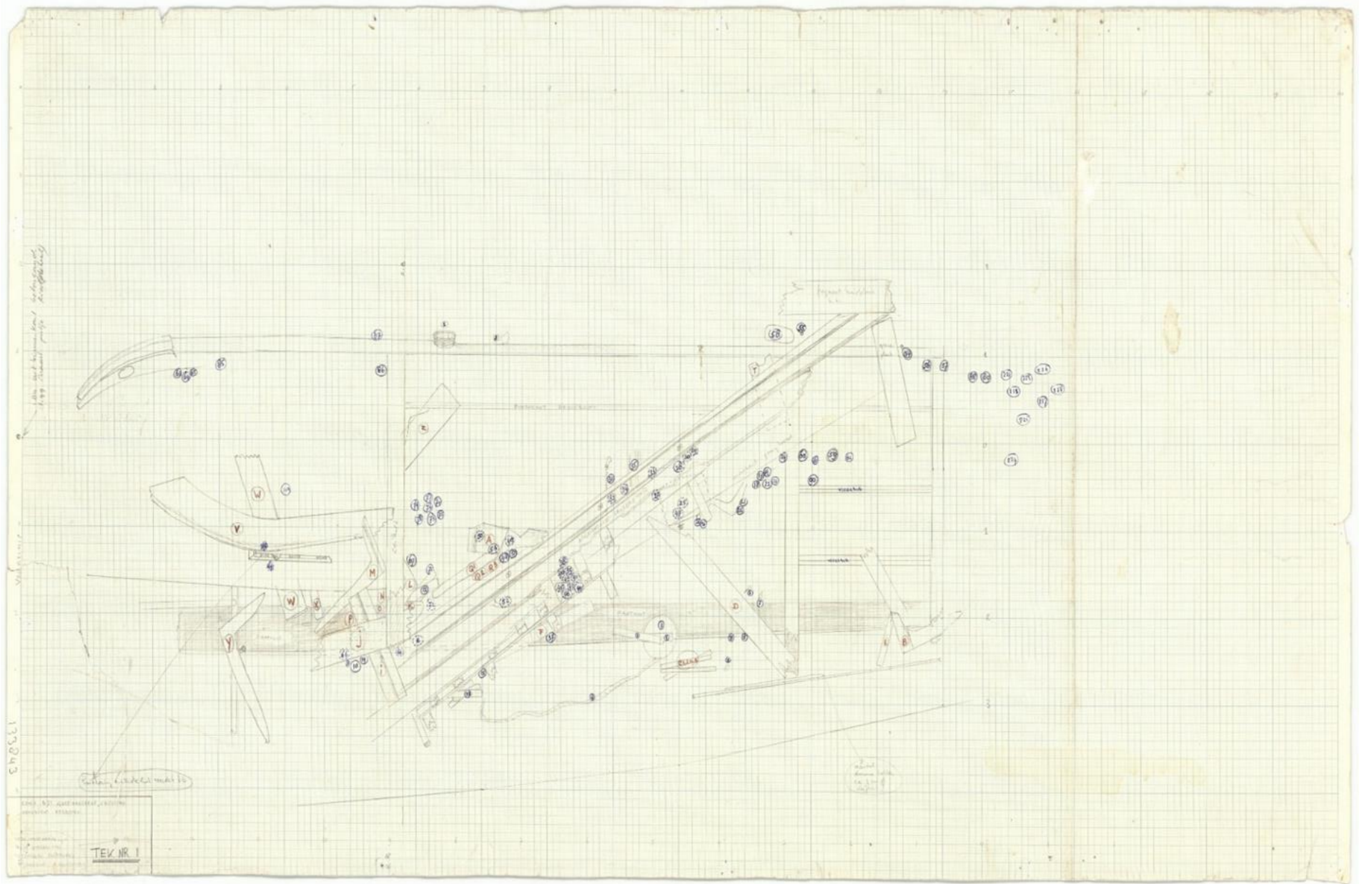

A: Vamp, B: Quarters, C: Tongue, D: Supporting leather at the quarters E: Heel, F: Innersole, G: Treadsole, H: Welt.

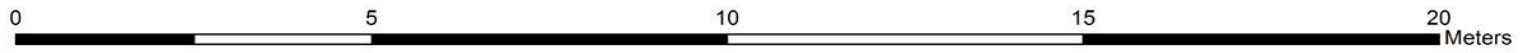
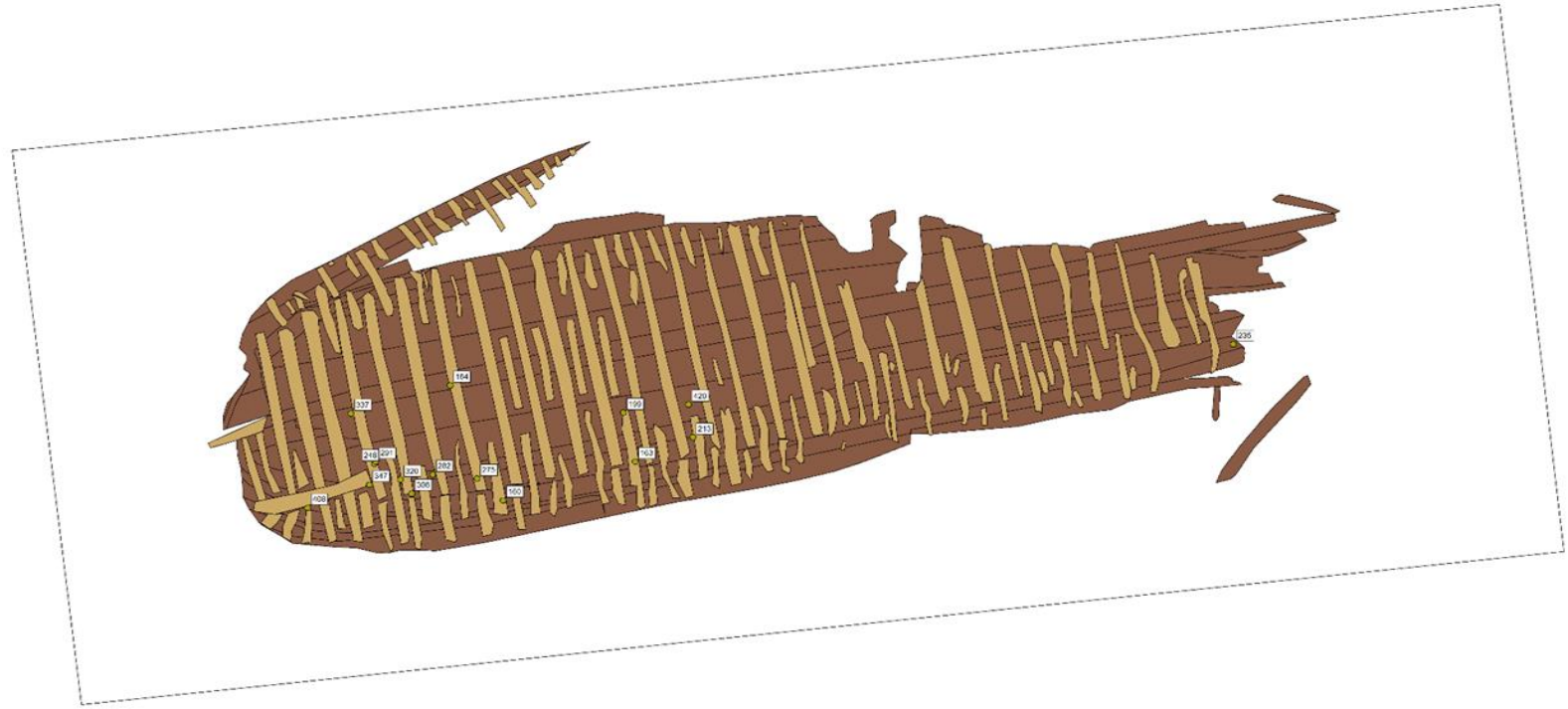
Appendix B: A drawing and two maps depicting the locations from which the shoe fragments were retrieved in the shipwrecks SO1 (first map, in the red circle the footwear used by the crew, in the green circle the new footwear), OB71 (drawing) and OL79 (second map) (Batavialand te Lelystad, Maritiem Archeologisch Depot, 2019a; Batavialand te Lelystad, Maritiem Archeologisch Depot, 2019b; van Oosten, 2022, slide 18).

Overzicht vondsten OL 79

- Legenda**
- + Vaste punten
  - Leer
  - Putrand
  - Spanten
  - Huid

Appendix C: The dataset of all footwear fragments of the SO1 (Table made by the author, based on the dataset of the depot and original findlists).

Objectnummer	Objectnaam	Beschrijving	Interne opmerkingen museum	Afmetingen leren fragmenten
SO1-3	schoen	6 fragmenten van een schoen	is SO1 XXXX	
SO1-1241	schoen	2 fragmenten van een schoen: 1 deel van zool en 1 deel van bovenblad, versierd.	Bij fotograferen december 2013 geen schoentje, compleet, aangetroffen. Wel 2 schoenonderdelen.	Lengte (minimaal): 11 cm, Breedte (minimaal): 7,5 cm
SO1-1250	schoen	10 fragmenten van een schoen, 3 zool fragmenten, 2 randvoering fragmenten, 5 bovenleder delen. versierd bovenblad en hieldelen.		Lengte: 26,5 cm, Breedte: 9,5 cm
SO1-1262	schoen	fragment van bovenleer, compleet, met naaigaten en versieringen		
SO1-1329	schoen	3 fragmenten schoen, 2 keer bij elkaar passende hieldelen en 1 stukje randfragment.		
SO1-1338	schoen	7 fragmenten van een schoen: 2 zool fragmenten, 2 randvoering fragmenten, 3 bovenlederdelen. bovenblad versierd		Lengte: 26,5 cm, Breedte: 9,5 cm
SO1-1346	schoen	1 fragment, hieldeel van een schoen, met naaigaten en versiering, bijgesneden.		
SO1-1358	schoen	8 fragmenten van een schoen: 2 zool fragmenten, 1 randvoering en 5 bovenleder delen. Onversierd.		Lengte: 25,5 cm, Breedte: 9,5 cm
SO1-1363	schoen	Schoen, compleet, met nauwelijks gebruiks/slijtagesporen, alleen bij neus. Merkteken op zool. Type instapper.	Gerestaureerd door Olaf Goubitz. Tijdens onderzoek naar Scheurrak SO1 door Roos van Oosten is met behulp van documentatie van Olaf Goubitz (een tekening met vondstnummer erbij) vastgesteld dat schoen SO1-2406-2 eigenlijk schoen SO1-1363 moet zijn. Er waren in 2013 namelijk twee schoenen aangetroffen met nummer 2406, terwijl in de vondstregistratie maar één schoen onder dit nummer bekend was. Daarom zijn toen de nummers SO1-2406-1 en SO1-2406-2 aangemaakt.	Lengte: 24,5 cm, Breedte: 11 cm, Hoogte: 9 cm
			In het licht van deze identificatie besloten om de subnummers -1 en -2 te verwijderen, en de informatie van record SO1-2406-2 over te zetten naar record SO1-1363, een record dat inderdaad was aangemaakt voor een schoen die nog geen standplaats had en vermist leek te zijn. Wel moet nog van schoen SO1-2406-2 het onder de zool aangebrachte objectnummer aangepast worden naar SO1-1363. (J. Smale 20-08-2021)	
SO1-1408	schoen	3 schoenonderdelen, 1 hielblad, 1 binnenhielbekleding (dubbel) en een stuk binnenbekleding zijdeel (mogelijk hergebruikt),		
SO1-1424-1	schoen visresten	graten, botjes, sediment, visbotten, schoenfragment.	Bij fotograferen 6/11/2013 een deel van een tondeksel aangetroffen met nummer SO1-1424. In velddocumentatie staat bij nummer 1424 => graten, botjes, schelpen, zand en geen tonresten. Op originele vondstlabel is echter te lezen => gevonden BII SO1-1424. Aangezien wrak SO1 een voorraad vis (en rundvlees) in tonnetjes mee had, is de vondst van tonresten in combinatie met visresten niet raar. Daarom vondst 1424 gaan uitsplitsen en deze 1424.1 en de tonrest 1424.2 gaan noemen.	
SO1-1532	schoen schoenzool	Een schoenzool en een paar fragmenten van de schoen.		Lengte: 24,5 cm, Breedte: 8 cm, Hoogte: 5 cm

SO1-1948		Schoen		
SO1-2400	schoen	Een complete rechterschoen		
SO1-2406	schoen	Schoen is behoorlijk versleten, veelgebruiks/slijtagesporen. Type met inkepingen en sluitbandje	Bij fotograferen 18-11-2013 2 schoenen met hetzelfde vondstnr. aangetroffen. In vondstregistratie staat slechts 1 schoen vermeld. Beide schoenen subnrs in Adlib gegeven (SO1-2406-1 en SO1-2406-2). Gerestaureerd door Olaf Goubitz. Tijdens onderzoek naar Scheurrak SO1 door Roos van Oosten is met behulp van documentatie van Olaf Goubitz (een tekening met vondstnummer erbij) vastgesteld dat schoen SO1-2406-2 eigenlijk schoen SO1-1363 moet zijn. Hierop besloten om de subnummers -1 en -2 te verwijderen, en de informatie van record SO1-2406-2 over te zetten naar record SO1-1363, een record dat inderdaad was aangemaakt voor een schoen die nog geen standplaats had en vermist leek te zijn. Wel moet van schoen SO1-2406-2 nog het onder de zool aangebrachte objectnummer aangepast worden naar SO1-1363. (J. Smale 20-08-2021) Op basis van documentatie van Goubitz bepaald dat de schoen die na het bovenstaande overbleef als zijnde SO1-2406, door Goubitz is aangeduid als SO1-2400. Record SO1-2400 is momenteel een record voor een complete schoen zonder standplaats (vermist?). Als 2406 inderdaad 2400 blijkt te zijn, dan zou er dus alsnog een schoen ontbreken, maar dan met objectnummer SO1-2406. (J. Smale, 26-11-2021)	Lengte: 28 cm, Breedte: 9 cm, Hoogte: 12 cm
SO1-3301	schoen	9 fragmenten van een schoen: 4 zool fragmenten, 3 randvoering fragmenten, 2 bovenleder delen. Versierd.		Lengte: 25 cm, Breedte: 9,5 cm
SO1-3422	schoen	1 fragment van schoen: hielblad met binnenbekleding.		
SO1-3428	schoen	Complete schoen		Lengte: 25 cm, Breedte: 9,5 cm, Hoogte: 11 cm
SO1-3431	schoen	Bijna complete schoen, type instapper, met inkepingen op bovenleer en nieuwe (restauratie) zool. Waren 2 schoenen zie fragment SO1- 3441.	Bij fotograferen 18-11-2013: In vondstadministratie wordt verwezen van SO1-3431 naar SO1-3441 en vv. Beschreven onder SO1-3431.	Lengte: 24 cm, Breedte: 10 cm, Hoogte: 8,5 cm
SO1-3432	schoen	6 fragmenten van een schoen: 1 zool fragment, 1 randvoering, 4 bovenleer delen. Ten weggesneden uit bovenleer, versierd.		Lengte: 25,5 cm, Breedte: 7,5 cm
SO1-3433	schoen	9 fragmenten van een schoen: 1 zool fragment, 2 randvoering fragmenten, 6 bovenleer delen. Versierd.		Lengte: 24 cm, Breedte: 8 cm
SO1-3434	schoen	12 fragmenten van een schoen: 3 zool fragmenten, 2 randvoering fragmenten en 7 bovenleer delen.		Lengte: 24 cm, Breedte: 9 cm
SO1-3435	schoen	Instapper versierd met insneden; voorste deel van voorblad weggesneden, mogelijk omdat drager last had van likdoorns of ander ongemak aan tenen.	erestaureerd door Olaf Goubitz	Lengte: 25 cm, Breedte: 11 cm, Hoogte: 8 cm
SO1-3441	schoen	5 fragmenten van een schoen: (wordt verwezen naar SO1- 3431); 1 zool fragment, 2 randvoering fragmenten, 2 bovenleer delen.	Bij fotograferen 18-11-2013: In vondstadministratie wordt verwezen van SO1-3431 naar SO1-3441 en vv.	Lengte: 25 cm, Breedte: 8 cm
SO1-3441[-001]	schoen	3 fragmenten van een schoen: in zak bij SO1-3441	Bij fotograferen 18-11-2013: In vondstadministratie wordt verwezen van SO1-3431 naar SO1-3441 en vv.	
SO1-3445	schoen	1 fragment van een schoen:, hielblad, versierd		
SO1-3821	schoen	1 fragment van een schoen:, hielblad	Rapport Vos onderdek	

SO1-3828	schoen	3 fragmenten van een schoen: 1 zool fragment, 1 randvoering, 1 bovenleer deel.	
SO1-3829	schoen	1 fragment van een schoen:, hielblad, versierd	
SO1-4200	schoen	8 fragmenten van een schoen: 1 zool fragment, 5 bovenleer delen en twee fragmenten van bovenleer. Versierd.	Lengte: 24,5 cm, Breedte: 8.5 cm
SO1-4206-1	schoen	8 fragmenten van een schoen	Was SO1 4206
SO1-4212	schoen	8 fragmenten van een schoen: 3 zool fragmenten, 1 randvoering, 4 bovenleer delen.	Lengte: 24,5 cm, Breedte: 8 cm
SO1-4213	schoen	9 fragmenten van een schoen: en een stukje textiel, 1 zool fragment, 2 randvoering fragmenten, 6 bovenleer delen. Versierd.	Lengte: 24,5 cm, Breedte: 7 cm
SO1-4300	schoen	2 fragmenten van een schoen:, met snijsporen on bovenblad; 1 zool fragment, 1 bovenleer deel.	Lengte: 26 cm, Breedte: 8,5 cm
SO1-4301	schoen	13 fragmenten van schoen: 1 zool fragment, 1 randvoering, 11 bovenleder delen. versierd.	Lengte: 24 cm, Breedte: 8,5 cm
SO1-4308	schoen	9 fragmenten van een schoen: 2 fragmenten van zool, 2 randvoering fragmenten, 5 delen bovenleer, versierd met grote inkepingen	Lengte: 24 cm, Breedte: 8 cm
SO1-4310	schoen	12 fragmenten van een schoen: 2 zool fragmenten, 3 randvoering fragmenten, 7 bovenleer delen.	Lengte: 25 cm, Breedte: 10 cm
SO1-4406	schoen	7 fragmenten van een schoen: 1 zool fragment, 4 randvoering fragmenten, 2 bovenleder delen. Versierd.	Lengte: 24 cm, Breedte: 8 cm
SO1-4506	schoen	6 fragmenten van een schoen: 1 fragment van zool, 2 randvoering fragmenten, 3 delen bovenleer.Versierd	
SO1-4508	schoen	7 fragmenten van een schoen: 1 zool fragment, 1 randvoering , 5 bovenleder delen (klein niervormig deel vast genaaidaan binnenbekleding hielbladen). Versierd.	Lengte: 24 cm, Breedte: 8 cm
SO1-4515	schoen	4 fragmenten van een schoen: 1 fragment van zool, 1 randvoering en 2 bovenleer delenschoen, versierd	Lengte: 24 cm, Breedte: 8 cm
SO1-4704	schoen	6 fragmenten van een schoen: in slechte staat, 3 zool fragmenten, 2 randvoering fragmenten 1 bovenleer deel.	
SO1-5107	schoen	11 fragmenten van een schoen: 1 zool fragment, 4 randvoering fragmenten, 6 bovenleer delen, inkepingen in bovenleer	Lengte: 24 cm, Breedte: 8 cm
SO1-5125	schoen	1 fragment van een schoen:, oorspronkelijk stuk bovenschoen, maar aan alle kanten bijgesneden, voor reparaties	Lengte: 15,5 cm, Breedte: 8 cm
SO1-6602	schoen	10 fragmenten van een schoen: 2 zool fragmenten, 4 randvoering fragmenten, 4 bovenleder delen, versierd	Lengte: 23 cm, Breedte: 7,5 cm
SO1-6609	schoen	1 fragment: bovenleder van een schoen, versierd	
SO1-7040	schoen	2 fragmenten van een schoen: 1 fragment van zool, 1 bovenleer deel.	
SO1-7041	schoen	13 fragmenten van een schoen, 4 zool fragmenten, 1 randvoering, 9 bovenleer delen en enkele fragmentjes bovenleer.	Lengte: 24,5 cm, Breedte: 8,5 cm
SO1-7405	schoen	5 fragmenten van een schoen:, 3 zool fragmenten, 1 randvoering, 1 bovenleer deel.	Lengte: 25 cm, Breedte: 9,5 cm.

S01-7406	schoen	Leren schoen, instapper met inkepingen en reparaties aan zool, volledig gerestaureerd.	Gerestaureerd door Olaf Goubitz	Lengte: 26 cm, Breedte: 11 cm, Hoogte: 9 cm
S01-7407	schoen	8 fragmenten van een schoen: 2 zool fragmenten, met 3 oplapstukken, 2 randvoering fragmenten, 4 bovenleer delen. versierd.		Lengte: 27 cm, Breedte: 10,5 cm
S01-7711	schoen	14 fragmenten van een schoen: 3 zool fragmenten, 6 randvoering fragmenten, 5 bovenleer delen. Versierd.	Bij fotograferen december 2013 geen textiel aangetroffen.	Lengte: 23 cm, Breedte: 9 cm
S01-7718-1	textielfragment	25 fragmenten heel fijn weefsel in keperbinding. Onduidelijk is of het plantaardige of dierlijke vezels zijn. Sommige fragmenten hebben in de zijkant naagaten, wat doet vermoeden dat dit de binnenbekleding van een schoen is geweest.		
S01-7781	schoen	Een complete linker schoent; type instapper met inkepingen en vetertje, gebruiks/slijtagesporen en reparaties aan zool.		Lengte: 27 cm, Breedte: 11 cm, Hoogte: 8 cm
S01-7793	schoen	6 fragmenten van een schoen: 2 zool fragmenten met lappen, 2 randvoering fragmenten, 2 bovenleer delen. Versierd.		Lengte: 24 cm, Breedte: 9,5 cm
S01-7932	schoen	10 fragmenten van een schoen: 2 zool fragmenten, 3 randvoering fragmenten, 5 bovenleer delen, bovenblad versierd		Lengte: 24 cm, Breedte: 9 cm
S01-7936	schoen	14 fragmenten schoen, complete samengestelde zool met reparaties en houten pennetjes, met versierde bovenschon		Lengte: 24,5 cm, Breedte: 8 cm
S01-7937	schoen	schoen, textiel, haakjes/zie 7937.1 t/m 3; compleet; voorzien van textiel		
S01-7937-1	schoen messchede	10 fragmenten van een schoen: (waarvan zool en hieldelen met randstuk nog aaneen), 2 zool fragmenten, 3 randvoering fragmenten 5 bovenleder delen. In dezelfde vondstzak 5 lange smalle rechthoekige leerfragmenten die eerder bij een messchede lijken te horen.		Lengte: 21 cm, Breedte: 7 cm
S01-7937-4	schoen	1 fragment: deel van bovenleder.		
S01-7937-5	schoen	1 fragment: deel van bovenleder, hielblad		
S01-7937-6	schoen	7 fragmenten: 3 zool fragmenten, 1 randdeel, 3 bovenleder delen. Versierd.		Lengte: 24,5 cm, Breedte: 9,5 cm
S01-7938	schoen	6 fragmenten van een schoen: 2 zool fragmenten, 3 randvoering fragmenten, 1 bovenleer deel.		
S01-8421	schoen	11 fragmenten van een schoen: 3 zool fragmenten, 3 randvoering fragmenten, 5 bovenleer delen.		Lengte: 25 cm, Breedte: 9 cm
S01-8422	schoen schoenzool	Fragmenten van een schoen, waaronder een deel van een zool en 2 randfragmenten.		Lengte: 11 cm, Breedte: 6,5 cm
S01-8456	schoen	10 fragmenten van een schoen: 4 zool fragmenten, 2 randvoering fragmenten 4 bovenleer delen. Versierd.	(+ stukje textiel), bij fotograferen december 2013 geen textiel aangetroffen.	Lengte: 24,9 cm, Breedte: 9 cm
S01-8457	schoen	11 fragmenten schoen, 6 fragmenten van zool (compleet, buitenzool onbelopen) en 5 delen bovenschon, bovenschon onversierd		Lengte: 26 cm, Breedte: 9 cm
S01-8458	schoen	10 fragmenten van een schoen: 2 zool fragmenten, 4 randvoering fragmenten, 4 bovenleer delen.		Lengte: 24 cm, Breedte: 8 cm
S01-8458[-001]	schoen	Onderdeel van een schoen	Vondstnummer bestaat al, betreffende hieldeel behoort daar niet toe, nieuw vondsnr. gegeven met [-001]	Lengte: 24 cm, Breedte: 8 cm

SO1-8459	schoen	13 fragmenten van een schoen: 4 zool fragmenten, 2 randvoering fragmenten, 7 bovenleer delen, versierd.		Lengte: 25 cm, Breedte: 9 cm
SO1-8460	schoen	12 fragmenten van een schoen: 4 zool fragmenten, 3 randvoering fragmenten, 6 bovenleer delen, bovenblad versierd		Lengte: 25 cm, Breedte: 9 cm
SO1-8461	schoen	17 fragmenten van een schoen:, 6 zool fragmenten, 6 bovenleer delen, 3 randvoering fragmenten, en 3 textielfragmenten.		Lengte: 23,5 cm, Breedte: 9 cm
SO1-8461[-001]	schoen	1 leren schoenonderdeel en 1 leren fragment, behoren niet bij schoen SO1-8461		
SO1-8474-1	schoen	9 fragmenten van een schoen: 3 zool fragmenten, 1 randvoering, 5 bovenleer delen.	SO1-8474 is gesplitst in SO1-8474-1 (de fragmenten van een schoen:) en SO1-8474-2 (kledinghaakjes)	Lengte: 28,5 cm, Breedte: 10,5 cm
SO1-8478-4	schoen	Complete schoen gevonden bij schoonmaak schoen: 8478.1		
SO1-8478-5	schoen	Een leren schoen, instapper versierd met insneden, minimale gebruikssporen. In de schoen zijn fragmenten van textiel aangetroffen (zie SO1-8478-5-1).	Gerestaureerd door Olaf Goubitz In de vrieskist een zakje met textielmonster aangetroffen met hetzelfde nummer als de schoen, SO1-8478-5. Waarschijnlijk hoort dit textielmonster bij de niet-ingevroren fragmenten textiel die hier bij dit record zijn ondergebracht. (J. Smale, 08-06-2018)	Lengte: 24 cm, Breedte: 10 cm, Hoogte: 8 cm
SO1-8478-5-1	textielfragment	12 textiel fragmenten van wol in keperbinding afkomstig uit schoen SO1-8478.5. 4 fragmenten hebben een omgevouwen rand, waarvan sommige met naaigaten. 2 fragmenten hebben een duidelijke ronding.	Gerestaureerd door Olaf Goubitz In de vrieskist een zakje met textielmonster aangetroffen met hetzelfde nummer als de schoen, SO1-8478-5. Waarschijnlijk hoort dit textielmonster bij de niet-ingevroren fragmenten textiel die hier bij dit record zijn ondergebracht. (J. Smale, 08-06-2018)	1) Grootste: Lengte: 7,5 cm, Breedte: 6,5 cm 2) Lengte: 6,5 cm, Breedte: 8,5 cm
SO1-8534	schoen	6 fragmenten van een leren schoen; de schoen is aangepast geweest.	Bij fotograferen geen 2 bij elkaar horende schoene aangetroffen.	Lengte: 24 cm, Breedte: 8 cm
SO1-8535	schoen	bandschoen versierd met insneden; sluiting door middel van twee bandjes onder het voorblad, die met leren veter wordt vastgeknoopt; compleet.	Gerestaureerd door Olaf Goubitz	Lengte: 26,5 cm, Breedte: 11 cm, Hoogte: 9 cm
SO1-8535[-001]	schoen	3 groepen vezels, vermoedelijk vlas, horen bij schoen SO1-8535. A) hoeveelheid vezels, (wrsch) vlasvezel B) dikke (wrsch) vlasvezel, zoolstiksel C) dunne (wrsch) vlasvezel, binnenvoering aan hielbladen	Gerestaureerd door Olaf Goubitz	
SO1-8537-2	schoen	13 fragmenten schoen, 8 fragmenten van zool, 5 delen bovenschoen, bovenschoen versierd	SO1-8537 was in het veld abusievelijk twee maal uitgegeven; eerste maal voor metalen knoop, tweede maal voor schoen. Bij fotograferen 27/11/2013 een nagenoeg complete schoen gevonden met dit nummer => De schoen SO1-8537-2 genummerd.	Lengte: 25 cm, Breedte: 8 cm
SO1-8537-3	schoen	Hak van een zool, met naaigaten en garenresten	was: SO1 8537 stond er op deze plek in Adlib. Bij fotograferen 27/11/2013 een nagenoeg complete schoen gevonden met dit nummer, terwijl in Adlib al een record SO1-8537-3 bestond => De schoen SO1-8537-2 genummerd. Komt deze hiel 8537-3 nog?	
SO1-8538	schoen	Nagenoeg complete schoen, de verschillende delen bevinden zich nog aaneen genaaid. 2 kleine fragmentjes.		Lengte: 27 cm, Breedte: 10 cm
SO1-9109	schoen	1 fragment van een deel van een schoen.	Bij fotograferen 3/12/2013 zak met label SO1-9109 aangetroffen zonder schoendelen erin. Bij inventarisatie 2018 zakje niet aangetroffen evenals schoendelen, oorspronkelijke standplaats 115G gewijzigd in NA. (HS, 23-10-2018)	

SO1-9110	schoen	7 fragmenten van schoen, 2 fragmenten van zool, 5 delen bovenscholen, bovenscholen versierd		Lengte: 26 cm, Breedte 8,5 cm
SO1-9111	schoen	Lage schoen met vetersluiting, gebruiks/slijtagesporen, enkele (versierings) iinkepingen op tong.	Gerestaureerd door Olaf Goubitz In de vrieskist een zakje met textielmonster aangetroffen met hetzelfde nummer als de schoen, SO1-8478-5. Waarschijnlijk hoort dit textielmonster bij de niet-ingevroren fragmenten textiel die hier bij dit record zijn ondergebracht. (J. Smale, 08-06-2018)	Lengte: 25,5 cm, Breedte: 10 cm, Hoogte: 9 cm
SO1-9179	schoen	9 fragmenten van schoen. Oorspronkelijke omschrijving in velddocumentatie: "stuk leer (zie kledinghaakje 9180)". Nu: 4 bij elkaar horende fragmenten van een schoenzool en 5 bovendelen van een schoen (maar zie opmerking)	Bij fotograferen 27/11/2013 een zak met 9 schoendelen aangetroffen, waarin drie verschillende nummerlabels zaten: SO1-10017, 9179 en 11034. Hier is kennelijk een en ander bij elkaar cq door elkaar geraakt en 10017 hadden we eerder ook al aangetroffen en gefotografeerd => uit te zoeken. Voor nu => zie ook SO1-10017 en 11034.	Lengte: 24,5 cm, Breedte: 9 cm
SO1-9964	schoen	2 fragmenten leer van schoen (maar zie opmerking). oorspronkelijke omschrijving in vondstdocumentatie: "stukje leer"	Bij fotograferen 27/11/2013 twee fragmenten leer in een zakje met twee nummerlabels aangetroffen: SO1-9964, maar ook zat er een dymolabel SO1-9179 bij. Dat 9179-nummer, op zich al een 'probleemgeval', heeft al een ander record, maar er zijn hier kennelijk allerlei stukjes leer en labels door elkaar geraakt.	
SO1-10017	schoen	1 fragment van zool, naaigaten en houtenpennetjes aanwezig bijgesneden.	Bij fotograferen 27/11/2013 nog een andere zak met schoendelen aangetroffen, waarin drie verschillende nummerlabels zaten: SO1-10017, 9179 en 11034. Hier is kennelijk een en ander bij elkaar cq door elkaar geraakt en 10017 hadden we eerder ook al aangetroffen en gefotografeerd => uit te zoeken. Voor nu => zie ook SO1-9179 en 11034.	Lengte (minimaal): 14 cm , Breedte: 1 cm
SO1-10019	schoen schoenzool	1 fragment van een zool van een schoen.		
SO1-10029	schoen	7 fragmenten schoen, 1 fragment van zool, 2 randvoering fragmenten, 4 delen bovenscholen, bovenscholen versierd, deels gerestaureerd		Lengte: 23 cm, Breedte: 8 cm
SO1-10029[-001]	textiel	10 kleine fragmentjes textiel, mogelijk binnenvoering van schoen?	Bij fotograferen 3/12/2013 bij schoen SO1-10029 in apart zakje deze fragmenten textiel aangetroffen.	
SO1-11034	schoen	9 fragmenten van schoen Oorspronkelijke omschrijving in velddocumentatie: "stukje leer" Nu: 4 bij elkaar horende delen van een schoenzool en 5 bovendelen van een schoen (maar zie opmerking)	Bij fotograferen 27/11/2013 een zak met 9 schoendelen aangetroffen, waarin drie verschillende nummerlabels zaten: SO1-10017, 9179 en 11034. Hier is kennelijk een en ander bij elkaar cq door elkaar geraakt en 10017 hadden we eerder ook al aangetroffen en gefotografeerd => uit te zoeken. Voor nu => zie ook SO1-10017 en 9179.	
SO1-13005	schoen	2 fragmenten schoen, kleine verstevigingsstukjes in de binnenschoen		
SO1-13102	schoen	1 randfragment van schoen, met klein restant stiksel		
SO1-14051	leerfragment	2 stukken leer, met naaigaten, zijn niet onderdeel van een schoen		1) Lengte: 11 cm, Breedte: 5,5 cm 2) Lengte: 14 cm, Breedte: 5,5 cm
SO1-14428	schoen	1 fragment van een schoen:, binnenzool		Lengte: 24 cm, Breedte: 8 cm
SO1-14611	schoen	1 fragment van een schoen: met stikselgaatjes		

SO1-14714-5	laars	Hoge leren laars, opengevouwen, met stikselgaten, voet ontbreekt; met 5 losse fragmenten die waarschijnlijk bij de laars horen, waaronder een vermoedelijke bovenrand, 2 fragmenten veter, en 2 fragmentjes van het voetdeel afkomstig uit SO1-14714 = zak + zeildoek 4 kg; alles met zelfde nummer	Dit is de laars waarnaar verwezen wordt in de opmerking onder SO1-14714 => tevens laars (schacht met schulprand) en wollen textiel onderzocht door Goubitz met zelfde nummer maar ook allemaal naar amsterdam 08041998	Grootste maten laarsschacht= Lengte: 63 cm, Breedte: 51 cm
SO1-14723	schoen	Complete schoen in 9 fragmenten, onversierd		Lengte: 26,5 cm, Breedte (minimaal) 9,5 cm
SO1-14724	schoen	Rechterschoen, nagenoeg compleet. Instapper, laag model waarvan sluiting met twee bandjes onder voorblad. 11 fragmenten.		Lengte: 26,5 cm, Breedte: 9,5 cm
SO1-14725	schoen	14 fragmenten schoen, 4 zool fragmenten, 5 randvoering fragmenten, 5 delen bovenschoen, bovenschoen versierd, met verstevigde loopzool met houten pennetjes		Lengte: 27 cm, Breedte: 11 cm
SO1-14727	schoen	9 fragmenten schoen, 4 zool fragmenten, 2 randvoering fragmenten, 3 delen bovenschoen, bovenschoen versierd		Lengte: 24 cm, Breedte: 9 cm
SO1-14747	schoen	2 fragmenten zool		
SO1-14771-1	schoen	11 fragmenten schoen; 4 zool fragmenten en 7 delen bovenschoen, onversierd	Tevens in een andere zak met water stiksel ongeconserveerd met het zelfde nummer (deze bij fotografieren 27/11/2013 niet aangetroffen).	Lengte: 27 cm, Breedte: 10 cm
SO1-14771-2	schoen	Fragmenten naaigaren, horend bij schoen 14771.1	Bij fotografieren 3/12/2013 zakjes met fragmenten stiksel aangetroffen.	
SO1-14771-3	schoen	Fragmenten naaigaren, horend bij schoen 14771.1	Bij fotografieren 3/12/2013 zakjes met fragmenten stiksel aangetroffen.	
SO1-14775	schoen	Een bandschoen versierd met insneden; de hielpanden lopen door tot onder het voorblad en zijn aan elkaar bevestigd met een veter die door twee gaatjes in het voorblad geregen is; compleet.	gerestaureerd door Olaf Goubitz	Lengte: 28 cm, Breedte: 10,5 cm, Hoogte: 10,5 cm
SO1-14780	schoen	1 fragment van een schoen:zool		Lengte: 28,5 cm, Breedte: 10,5 cm
SO1-14782	schoen	4 fragmenten schoen, binnenzool, 2 x rand, 1 x hielblad		Lengte: 24 cm, Breedte: 8 cm
SO1-14782[-001]	schoen	8 fragmenten schoen, 1 deel zool, 2 delen rand, 5 delen bovenschoen, bovenschoen onversierd, met resten van naaigaren	Bij fotografieren 3/12/2013 nog een serie schoendelen gevonden met nummer SO1-14782. Dat bestond echter al dus => [-001] uitgegeven. Beide schoenen horen niet bij elkaar.	Lengte: 26 cm, Breedte: 9 cm
SO1-14827	schoen	8 fragmenten schoen, 4 zool fragmenten, 1 randfragment, 3 delen bovenschoen, onversierd		Lengte: 27 cm, Breedte: 9 cm
SO1-14866	leerfragment	Stuk dik leer, met rechtgesneden zijden, zonder gaatjes, lijkt ongebruikte voorraad zoollleder? Vergelijk SO1-14071		Lengte: 21 cm, Breedte 8-10 cm
SO1-14893	schoen	Zool van een schoen		Lengte: 23 cm, Breedte: 8 cm
SO1-14905	schoen	9 fragmenten schoen, 4 fragmenten van zool en 5 delen bovenschoen, bovenschoen versierd		Lengte: 23,5 cm, Breedte: 9 cm
SO1-15009	schoen	1 fragment van een schoen:, bovenschoen waarvan de randen met naaigaten zijn afgesneden, voor hergebruik?		Lengte: 19 cm, Breedte: 16 cm
SO1-15050	schoen concretie	Oorspronkelijk een schoen + concretie staaf. Vermoedelijk opgesplitst in SO1-15050-1 (schoen) en SO1-15050-2 (dissel).		

SO1-15050-1	schoen	4 fragmenten schoen, 1 zool, 1 deel bovenleer en 2 randfragmenten, met grote houw door en door		Lengte: 23 cm, Breedte: 7,5 cm
SO1-15051	schoen	4 fragmenten leer van schoen (bijbehorend bij 15050?)		
SO1-15052	schoen	1 fragment zool van schoen, hieldeel is afgesneden, voor reparatie?		Lengte (Minimaal): 21 cm, Breedte: 7 cm
SO1-23011	laars	Stuk van laars, omslag aan de bovenkant; tevens 6 fragmenten leer, waaronder een trekklusje van de laars en rand fragmentjes. Het stuk van de laars is toegevoegd (gerestaureerd) aan de laars SO1-23014.	Monster in vrieskist	
SO1-23013	kist siersnijwerk	Een houten kistje, geïnterpreteerd als mogelijk schoenmakerskistje (of voorzitterskistje?) op basis van de voorwerpen die er in werden aangetroffen. Compleet met deksel, dat is voorzien van een schuifsluiting en fraai houtsnijwerk aan weerszijden: aan de onderzijde o.a. twee zeilschepen (qua uiterlijk waarschijnlijk Engelse oorlogsschepen) en aan de bovenzijde drie ronde geometrische figuren. Het binnenste van het kistje is door middel van een tussenschot verdeeld in twee compartimenten. In het kistje werden diverse voorwerpen aangetroffen: onder meer een sierlijk (voorzitters?)hamertje, duimringen, schoenzolen, knopen, kledinghaakjes, een luizenkam, een staafje rode zegellak, een wetsteen en een bijzonder fraai gesneden mesheft met o.a. het opschrift 'Timen Mart[ensz?]; zie voor dit voorwerp objectnummer SO1-23013-14.	Begin 2023 werd een opmerkelijke bevinding gedaan door Geke Burger tijdens het lopende onderzoek naar scheepswrak Scheurak SO1. Zij vergeleek de huidige collectieregistratie van de kistjes SO1-8501 en SO1-23013 met een oud restauratierapport van Jo Kempkens uit 1998. Daarin worden de restauratie van kistje SO1-8501 en de inhoud daarvan uitvoerig beschreven. Het kistje dat op de foto's te zien is, is echter het exemplaar dat nu (onterecht) wordt geassocieerd met het vondstnummer SO1-23013. De bevinding wordt verder ondersteund door de gedigitaliseerde videoband 'SO1 VONDSTDOCUMENTATIE' (uit 1997), thans ontsloten via Beeld & Geluid, waarop de betreffende objecten uit het rapport ook te zien zijn in samenhang met kist SO1-8501 (richting het einde van de opnamen). In het licht van bovenstaande constatering is besloten om de kistjes weer hun rechtmatige nummering terug te geven. Ook zijn de objectfoto's van de kistjes bij deze omgewisseld (maar let op, de bestandsnamen van de foto's zijn nog wel onveranderd). Wel zal hun foutieve nummer als zodanig bij de alternatieve nummers worden vermeld. De conclusie was verder, dat de als inhoud van de kistjes aangetroffen voorwerpen, voorzien van een blokhaknummer dat refereerde aan de kistjes, wel naar de juiste kistnummers verwezen. Bij inventarisatie van niet ingeschreven materiaal in 2022 werden door Hidde Moerland diverse voorwerpen gevonden zonder nummer, die echter behoorden tot de oorspronkelijke inhoud van kist SO1-8501. Mogelijk is dit gebeurd als gevolg van het klaarmaken van een groot deel van de vondsten uit het wrak voor de dubbeltentoonstelling 'Goud uit Graan' die in zowel het Scheepvaartmuseum Amsterdam als het Drents Museum te zien was. In de bruikleenregistratie voor deze expositie wordt namelijk simpelweg gesproken van 'de inhoud van', zonder dat er specifieke subnummers aan zijn toegekend. Besloten is om voor nu de tot op heden ongenummerde vondsten, die behoren tot de inhoud van kistje SO1-8501, op volgorde van voorkomen in het restauratierapport van Jo Kempkens alsnog in te schrijven in de database, en daarbij door te nummeren op dezelfde wijze. Dat wil	Lengte: 38 cm, Breedte: 15 cm, Hoogte: 13 cm
SO1-23013[-007]	schoenzool	Schoenzool met 2 losse fragmentjes leer, met stikselgaten en 2 houten pennetjes uit kistje SO1-23013.	Bij fotograferen juli 2013 aangetroffen zonder nummering, maar waarschijnlijk afkomstig uit dit kistje SO1-23013.	Lengte: 26 cm
SO1-23013[-008]	schoenzool	Schoenzool van linkerschoenl, met slijtgat, gedragen, met stikselgaten uit kistje SO1-23013.	Bij fotograferen juli 2013 aangetroffen zonder nummering, maar waarschijnlijk afkomstig uit dit kistje SO1-23013.	Lengte: 25,5 cm
SO1-23013[-009]	schoenzool	Schoenzool van linkerschoen, met 3 losse fragmentjes (deels passend), met stikselgaten, met slijtgat en weggesleten voorkant, gedragen, uit kistje SO1-23013.	Bij fotograferen juli 2013 aangetroffen zonder nummering, maar waarschijnlijk afkomstig uit dit kistje SO1-23013.	Lengte: 25 cm

SO1-23013[-010]	schoenzool	Schoenzool van rechter schoen, waarschijnlijk een paar met schoenzool SO1-23013[-009] ,met stikselgaten, met weggesleten achterkant, uit kistje SO1-23013.	Bij fotograferen juli 2013 aangetroffen zonder nummering, maar waarschijnlijk afkomstig uit dit kistje SO1-23013.	Lengte: 24,5 cm
SO1-23014	laars	Laars, gerestaureerd, bovendee en schoen. Apart opgegraven, met los leren onderdeel (riempje?)	Juli 2012 schoongemaakt door restauratie en herplaatst vanuit depotkamer op plank 121A	Hoogte schacht= 62 cm, Lengte: 28 cm (= maat 43-43,5)
SO1-23019	schoen	Fragment leer met stikselgaten		Lengte: 8 cm, Breedte: 6 cm, Hoogte: 1 cm, Dikte: 0,01 cm
SO1-23041		Complete linkerschoen met versiering	Is er misschien een verwarring opgetreden tussen dit vondstnummer en de laars van SO1-23014? Tzt verder uitzoeken). (J. Smale, 19-04-2023)	Vondst documentatie afmetingen: Lengte: 26 cm, Breedte, 12 cm, Hoogte: 3 cm; ?
SO1-23076	schoen	1 fragment zool, gebruikte loopzool, waaruit stuk voor reparatie is gesneden	in zelfde gebied/plaats als laars (23014) gevonden	circa Lengte: 13 cm, Breedte: 10 cm
SO1-23149	schoen	1 fragment van een leren schoen met siersnedes.		Lengte: 19,7 cm, Breedte: 8,2, Hoogte: 2 cm
SO1-23156	leerfragment schoen	2 fragmenten leren schoen, met stikselgaten		1) Lengte: 8,2 cm, Breedte: 5,5 cm 2) Lengte: 6 cm, Breedte: 2,5 cm
SO1-23238	schoen	Stuk leren zool met stikselgaten	In de vrieskist is een monster met ditzelfde nummer en het opschrift 'touw + textiel' aangetroffen. Hoort dit bij deze schoenzool? (J. Smale, 08-06-2018)	Vondst documentatie afmetingen: Lengte: 11 cm, Breedte: 5 cm, Hoogte: 2 cm; ?
SO1-23243	schoen	Hak van een schoen bestaand uit 7 lagen leer		Vondst documentatie afmetingen: Lengte: 6.5 cm, Breedte: 0.8 cm, Hoogte: 0.2 cm
SO1-23312	schoen	10 fragmenten schoen, 3 zool fragmenten, 3 rand en 4 bovenleder, bovenleder onversierd	Bij fotograferen 3/12/2013 schoen aangetroffen.	Lengte: 28 cm, Breedte: 10 cm
SO1-23379	schoen	3 fragmenten leer, mogelijk delen van schoen Omschrijving in veldadministratie: "stukje leer, behorend bij schoen vondst SO1-23401"		
SO1-23385	leerfragment	Stukje leer, zwaar aangetast fragment, mogelijk fragment van een schoen		circa Lengte: 15 cm, Breedte: 8 cm
SO1-23401	schoen	7 fragmenten van leren schoen, 2 zool fragmenten, 3 randvoering fragmenten en 2 delen bovenscholen, niet compleet, bovenscholen versierd		Lengte: 25 cm, Breedte: 9,5 cm
SO1-32357	schoen	13 fragmenten van een schoen:, 2 zool fragmenten, 4 randvoering fragmenten, 3 bovenleder delen, 4 fragment onbekend.		Lengte: 28 cm, Breedte: 10 cm

SO1-32495	schoen	1 lapje leer met stiksel- en naaigaten en 1 stripje leer met naaigaten, fragmenten van schoen		1) Lengte: 21 cm, Breedte: 7 cm 2) Lengte: 9 cm, Breedte: 5 cm
SO1-34079	schoenzool	1 fragment van zool: hieldeel van een zool		Lengte (minimaal) 10 cm, Breedte (minimaal) 6,5 cm
SO1-37025	leerfragment fragmenten van een schoen:	4 fragmenten leer van schoen. Heeft inkepingen, naaigaten en/of houten pennetjes-gaten.		1) Lengte: 17 cm, Breedte: 7 cm 2) Lengte: 11 cm, Breedte: 4 cm 3) Lengte: 6 cm, Breedte: 4,5 cm 4) Lengte: 7 cm, Breedte: 2 cm
SO1-37148	leerfragment	1 fragment leer met inkepingen, mogelijk van schoen		Lengte: 7 cm, Breedte: 6 cm
SO1-50044	schoen	13 fragmenten van een leren schoen, type lage instapper met vetersluiting onder voorblad.	Bij fotograferen 19 november 2013 zonder vondstnummer aangetroffen. 50000-nummer gegeven.	Lengte: 24,5 cm, Breedte: 9,5 cm
SO1-50047	schoen	6 fragmenten van een schoen: en een stukje touw, 1 fragment van zool, 2 randvoering fragmenten en 3 delen bovenleer.	Bij fotograferen december 2013 geen vondstnummer aangetroffen, daarom voorlopig dit vondstnummer toegekend	Lengte: 23,5 cm, Breedte: 7,5 cm

Appendix D: The dataset of all footwear fragments of the OB71 (Table made by the author, based on the dataset of the depot and original findlists).

Objectnum	Objectnaam	Beschrijving/Onderdelen zichtbaar	Interne opmerkingen museum	Huidige standplaats	Scheepswrak	Ondergangs datering	Afmetingen zool	Hoogte hak
OB71-136	schoenveter	Een zijden schoenveter van geweven bandweefsel in keperbinding met aan beide uiteinden nestels van koper van 2,5 cm lang. Langs de randen van het bandje een ribbinding.		Textielkast F2	B71OFL / OB71	1620 - 1624	Lengte: 37 cm, Breedte: 1,1 cm	
OB71-138	schoen schoenzool	2 platte aaneen passende stukjes, mogelijk inleg zool van schoen.		Textielkast F2	B71OFL / OB71	1620 - 1624	Lengte: 12 cm, Breedte: 6 cm	
OB71-141	schoen schoenzool	1 fragment van een (vermoedelijk) linker leren schoenzool. Hak is bijna helemaal verdwenen, en delen van gelang missen. Zool van slechte kwaliteit en vrijwel helemaal vergaan	Grotendeels vergaan	75G	B71OFL / OB71	1620 - 1624	Lengte (minimaal): 23.5 cm, Breedte (minimaal): 10.5 cm	
OB71-149	textielfragment	3 fragmenten beige geweven wol in keperbinding. De fragmenten hebben indrukken van het naaigaren en in 2 fragmenten is het naaigaren ook zichtbaar, De ene zijde van de fragmenten is erg dicht of vervilt, de andere zijde is een mooi fijn weefsel. Het is misschien mogelijk de binnenbekleding van een schoen.		Textielkast F2	B71OFL / OB71	1620 - 1624	5,5 x 4 cm 7,5 x 3 cm 9 x 2,5 cm	nvt
OB71-152	textielfragment	Een textielfragment van geweven wol in keperbinding. Het fragment heeft een driehoekige vorm met een scherpe punt en afgerond aan de andere zijden. Uit het midden zit een rond (slijtage?) gat. Er zijn indrukken van naaigaren, de naaigaten en het naaigaren zichtbaar. De ene zijde is nogal dicht en sterk vervilt, de andere zijde heeft mooi fijn weefsel. Het is mogelijk een stuk binnenbekleding van een schoen geweest.	Keperbindingweefsel, enigszins vervilt	Textielkast F2	B71OFL / OB71	1620 - 1624	10 x 5,5 cm	nvt
OB71-190a	schoen	10 enorm verweerde fragmenten van een leren schoen. 3 stukken randvoeringfragmenten (support lining), 1 stuk voorblad, 1 stuk binnenzool (delen bal en hak), 2 stukken hielblad (quarters), 3 onbekende fragmenten. 1 fragment heeft een gat in het fragment met daaromheen stikselgaatjes, vermoedelijk gat voor de veter	Fragmenten zijn niet nader te omschrijven	76F	B71OFL / OB71	1620 - 1624	Onmogelijk om correct te meten	nvt
OB71-190b	lint schoenveter	Een zijden lint geweven in platbinding. middenover het lint is 1 van de kettingdraden duidelijk dikker dan de rest. In het midden van de slijtagesporen zichtbaar. Lengte: 34 cm, Breedte: 3.3		76F	B71OFL / OB71	1620 - 1624	nvt	nvt
OB71-190c	schoenspijker	Een kleine handgesmede schoenspijker of kopspijker, diameter kop: 1 cm, Lengte: 1,3 cm		76F	B71OFL / OB71	1620 - 1624	nvt	nvt
OB71-191	schoen	Een paar leren schoenen in zeer goede staat. De schoenen zijn gedragen, hebben gesloten versierde neuzen en een vetersluiting op de wreef. Zolen vast gezet met ijzeren kopspijkers en houten pennen	Schoenen verm. gedragen door persoon met grotere voetmaat, schoenen in bijzondere staat, afwijkend van gebruikelijke soorten, Lengte: zool: 25 cm, dit is vergelijkbaar met de huidige maat 41. (zie verder vondstenlijst).	76D	B71OFL / OB71	1620 - 1624	Lengte: (links): 27.8 cm, (rechts): 27.5 cm. Breedte: (beide): 11 cm	0.8 (links), 0.7 (rechts), door slijtage kleiner dan gewoon

OB71-192	schoen	Een paar leren schoenen, gezien de slijtage zijn ze gedragen. Ook lijkt het erop dat men de schoenen heeft gerepareerd tijdens zijn levensfase. De neuzen zijn dicht, de rand van de schoentong is gekarteld. De schoen heeft een vetersluiting op de wreef, de leren veters zijn aangevuld (nieuw). De zolen zijn vast gezet met ijzeren kopspijkers en houten pennen.	Schoenen veel gedragen en gerepareerd, leren veters zijn nieuw	76D	B71OFL / OB71	1620 - 1624	Lengte: (beide) 27.2 cm, Breedte: 10.5 cm (beide)	2 cm (beide)
OB71-193	schoen	Een paar leren schoenen, gezien de slijtage zijn ze gedragen. De neuzen zijn dicht, de schoen heeft een vetersluiting op de wreef. De zolen zijn vast gezet met ijzeren kopspijkers en houten pennen.	leren veters zijn nieuw (?)	76D	B71OFL / OB71	1620 - 1624	Lengte: (beide): 28,8 cm, Breedte: (beide): 10.3 cm	1.5 cm (beide)
OB71-194	schoen	Een paar leren schoenen, gezien de slijtage zijn ze gedragen. De neuzen zijn gedecoreerd. De schoen heeft een vetersluiting op de wreef, de hielbandsluiting. Linkerschoen heeft een (nieuwe) paar zijde veters. De zolen en hakken zijn uit 1 stuk, gelaagd, genaaid en met houten pennen en ijzeren kopspijkers vastgezet. 1 van de 2 schoenen (A) heeft een zijden geweven veter in platbinding. van 2,9 cm breed. De veter is door de vetergaten geregen en daarna gestrikt.	Veters van schoenpaar # 191 authentiek en van # 192 nieuw; schoenen zijn aan hakken en tenen voorzien van teen-, resp. hakstukjes. De beschrijving slaat niet op de schoenen op de foto.14-9-2023, JN.	Schatkamer Batavialand	B71OFL / OB71	1620 - 1624	Lengte: 25 cm, Breedte: 9 cm	Circa 2 cm
OB71-195	laars schoen	7 verharde zoolfragmenten van inner en middenzool, en 11 randvoeringfragmenten van een linker schoen/laars.		76F	B71OFL / OB71	1620 - 1624	Lengte (minimaal); 27.5 cm, Breedte: 10.6 cm	Minimaal 1.2 cm
OB71-196	schoen	10 van een linker leren schoen, aanvankelijk met een hakbandsluiting met veter. 2 delen loopzool met houtenpennen en ijzerenkopspijkers, 1 binnenzool, 1 onversierd voorblad met neus, 2 hielbladen met randvoeringfragment, achterblad, 1 randvoeringsfragment, 1 gedeelte van hakbandsluiting, 1 onbekend fragment. Lijkt dat in voorblad is gesneden voor extra ruimte		76F	B71OFL / OB71	1620 - 1624	Lengte (minimaal): 27 cm, Breedte: 10.5 cm	Minimaal 1 cm
OB71-198	schoen	10 fragmenten van een linker leren mannenschoen, gezien de slijtage gedragen. De tong is versierd met lobben en opengewerkt. De schoen heeft een hakbandsluiting met een veter (Afwezig). 1 Neus met voorblad, 2 hielbladen met decoratie, 1 tong, 1 hak gedeelte van de zool, 1 gedeelte zool met alle delen, 2 verstevingsstukken leer, 1 achterzijde. De zool heeft houten pennen en ijzerenkopstukken in zool		76F	B71OFL / OB71	1620 - 1624	Lengte: 26,5 cm, Breedte: 10.5 cm	1.1 cm

OB71-199A	schoen	Een linkerschoen van een gesloten mannenschoen, gezien de slijtage gedragen. De tong is versierd met evenwijdig lopende snedes en gelobd. De schoen heeft een hakbandsluiting met een veter (die niet aanwezig is). De zolen zijn vast gezet met ijzeren kopspijkers en houten pennen.	Schoen OB71-199B uiteengevallen	76D	B71OFL / OB71	1620 - 1624	Lengte: 27.5 cm, Breedte: 9.8 cm	1.5cm
OB71-199B	schoen	Een uiteengevallen rechterschoen van een gesloten mannenschoen, gezien de slijtage gedragen. De tong is versierd met evenwijdig lopende snedes en gelobd. De schoen heeft een hakbandsluiting met een veter (aanwezig). De zolen zijn vast gezet met ijzeren kopspijkers en houten pennen. Bestaand uit 18 fragmenten: 1 voorblad met veter, 1 versierde tong, 1 hak, 1 binnenzool, 4 loopzool en middenzool, 3 randvoeringsfragmenten, 5 hielblad fragmenten inclusief sluiting fragmenten, 1 versteviging stuk van achterblad, en 1 versteviging neus fragment	Schoen OB71-199B uiteengevallen	76F	B71OFL / OB71	1620 - 1624	Lengte: 27.5 cm, Breedte: 9.8 cm	1.5cm (Gebaseerd op ander paar)
OB71-200	schoen	12 Fragmenten van een verweerde linker-mannenschoen met een hakbandsluiting met een veter. De zool (3 fragmenten) heeft vele houten pennen, ijzer kopspijkers. Naast zool ook tussenstrips (welts 2 fragmenten), welt en (delen) van voor- en hielbladen (met vetergat) en tussenstukken ter versteviging (vamp, quarters, seam pieces/stays, respectievelijk 2, 2, 3 fragmenten) zichtbaar.		75G	B71OFL / OB71	1620 - 1624	Lengte: 24.8 cm, Breedte: 9 cm	1 cm
OB71-201	schoen	Linker schoenzool met restanten van houten pennen en ijzeren kopspijkers, gerestaureerd.	Behoorde (volgens veldlijst) bij een nog te restaureren of gerestaureerde schoen, vermoedelijk bij OB71-201	74A	B71OFL / OB71	1620 - 1624	Lengte: 25 cm, Breedte: 0.9 cm 25 cm	
OB71-201[-001]	schoen	115 E standplaats, blijkbaar schoen SO1, verkeerd geregistreerd, so2400 2400-6> omschrijving 'Een leren linker schoen, gezien de slijtage gedragen. De schoen heeft over het hele voorblad inkepingen ter versiering. Ook de beide contreforten zijn met kleinere inkepingen versierd.' Volgens de vondstlijsten gevonden op DANS 0 indicatie dat dit een bestaand vondstnummer is.	Behoorde (volgens veldlijst) bij een nog te restaureren of gerestaureerde schoen, vermoedelijk bij OB71-201		B71OFL / OB71			
OB71-204	schoen	8 fragmenten van een leren linker mannenschoen. 4 zool fragmenten (Hak, loopzool, middenzool en klein gedeelte binnenzool), de neus met insnedes in voorblad (vamp), 2 randvoeringen (support linings) voor bij de neus en hak ter versteviging naden binnenzool en voor en hielbladen en 1 klein gedeelte hielblad. De schoen is gedragen gezien de slijtage en de (mogelijke) reparaties. De zool heeft ijzeren kopspijkers ter bevestiging. Een groot deel van het bovenleer en de contreforten ontbreken.		76E	B71OFL / OB71	1620 - 1624	Lengte: 27 cm, Breedte: 10.4 cm	Minimaal 0.8 cm geweest, waarschijnlijk iets meer
OB71-205	laars	Fragment leer van mogelijk een laarsschacht en een zoolfragment van vermoedelijk een hak, beide fragmenten vrij verhard		76E	B71OFL / OB71	1620 - 1624	Lengte en breedte van schacht: 20 x 27 cm, lengte van hak: circa 12 cm	nvt

OB71-206	schoen	De linkerbinnenzool en voorblad met tong van een vrouwen- of kinder schoen, gezien de Lengte: zool. De neus is versierd met evenwijdig lopende insnedes. Bestaand uit 3 fragmenten: 1 randvoeringfragment, 1 volledige binnenzool, 1 voorblad waarbij 1 stuk van het voorblad mogelijk is wegsneden of verweerd met vetergaten, vermoedelijk hakbandsluiting		76F	B71OFL / OB71	1620 - 1624	Lengte: 22,2 cm, Breedte: 7 cm	nvt
OB71-208	schoen	Een leren rechter mannenschoen, gedragen gezien de slijtage. De gerepareerde schoen heeft een hakbandsluiting met een veter (die niet aanwezig is). De zool is gerepareerd met houten pennen. De neus is versierd met ingekraste en ingesneden lijnen, het neusstuk is apart opgezet. Achterzijde van hielbladen (quarters) zijn los gescheurd van zool	Gerepareerd	76D	B71OFL / OB71	1620 - 1624	Lengte: 25.2 cm, Breedte: 9.9 cm	1.2 cm
OB71-209	schoen	Fragmenten van een paar schoenen (A+B), versierd, met een gelobde en geperforeerde tong, gaten en snedes. Hakbanden met leren veters aaneen geknoopt. De zolen zijn met houten pennen en kopspijkers. OB71-209A heeft 17 Fragmenten: 1 hak met middenzool, 1 gedeelte binnenzool, 4 gedeeltes middenzool (1 met randvoeringmateriaal), 3 randvoeringsmateriaal, 4 fragmenten hielblad, 2 stuks versteviging (neus), 1 tong, 1 gedeelte contrefort. OB-209B heeft 7 fragmenten: 1 Volledige zool tot geleng met houten pennen en ijzerenkopspijkers, 1 klein gedeelte binnenzool hak, 1 randvoeringsmateriaal, 1 stuk tong, 2 stukjes voorblad, 1 groot stuk hielblad met kleinstuk hakbandsluiting met veter		76F	B71OFL / OB71	1620 - 1624	Lengte: 27.1 cm, Breedte: 10.5 cm	Minimaal 1.5 cm
OB71-210	schoen	Zool fragmenten van 1 paar schoenen, onder andere 2 zolen en delen van het bovenleer. De zolen hebben kopspijkers en houten pennen. Zijn uiteengevallen maar vormen groot gedeelte zool van beide paren, binnenzool alleen bij hak deels zichtbaar. Bij rechterzool lijkt een gedeelte afgesneden. Zool tonen duidelijke zo genaamde aangenaide constructie tussen zoolgedeeltes	Bij fotograferen 2012 niet aangetroffen	76F	B71OFL / OB71	1620 - 1624	Lengte (minimaal): 26.5 cm, Breedte (minimaal): 9.5 cm	1.6 cm

OB71-211	schoen vilt	Fragmenten rechter lerenzool (OB71-211a) met 1 fragment vilten wollen binnenzool (OB-71-211b). 4 leren fragmenten zool met houten pennen, heel klein gedeelte loopzool over	76F	B71OFL / OB71	1620 - 1624	Lengte leren zool: 24.5 cm, Breedte: 9 cm, Lengte vilten binnenzool: 23,5 cm, Breedte: 9,5 cm (hak mist)	Niet mogelijk te meten, nvt
OB71-212	schoen	2 fragmenten rechterschoenzool met 1 fragment voorblad en 1 fragment hielblad, zool met houten pennen en ijzeren kopspijkers en 3 randstukjes/ randvoering (7 fragmenten totaal). Binnenzool los van midden- en loopzool.	76F	B71OFL / OB71	1620 - 1624	Lengte: 26 cm, Breedte: 10.1 cm	Minimaal: 0.8 cm
OB71-213	schoen laars	2 leren bovenbladen vermoedelijk laarzen met naaigaten. 1 voorblad in zeer goede staat, ander heeft veel scheuren en mist delen bij neus en is verkleurd	77E	B71OFL / OB71	1620 - 1624	nvt	nvt
OB71-214	schoen	Een leren rechter mannenschoen, gedragen gezien de slijtage. De schoen is uiteen gevallen en is incompleet. De schoen heeft een hakbandsluiting, welke door middel van een veter werd vastgemaakt. De hak heeft kopspijkers en houten pennen. 12 fragmenten: 1 loopzool (teengedeelte), 1 middenzool (teen- en bal), 1 complete binnenzool, 1 gehele randvoeringzool, 1 voorblad met 2 incisie voor breder maken schoen, 4 fragmenten hielblad waarvan 2 met hakbandsluiting, 1 tong, 2 contrefortfragmenten	77E	B71OFL / OB71	1620 - 1624	Lengte binnenzool: 28 cm, Breedte: buitenzool (minimaal): 11 cm	Niet mogelijk te meten, nvt
OB71-215	schoen	Een gedragen mannenlinkerschoen met hakbandsluiting, die op de wreef met een veter werd vastgezet. De tong en wreef zijn met evenwijdige korte insnijdingen versierd, de zool is gelaagd, genaaid en heeft houten pennen met 4 ijzeren pennen bij gedeelte voor geleng. De kleur van het leer is roodbruin, wat nauwelijks voorkomt in collectie. Daarnaast heeft de schoen minder slijtage dan de meesten uit de collectie.	76D	B71OFL / OB71	1620 - 1624	Lengte: 27.2 cm, Breedte: 10.4 cm	0.9 cm
OB71-217	schoen	11 fragmenten van leren schoen. 2 fragmenten van de zool (1 deel binnenzool), 1 deel neus met ijzeren kopspijkers, 1 rechtergedeelte voorblad, 3 hielblad delen, 4 onbekende fragmenten door verwerking, mogelijk zool en hielblad (quarter). Volgens originele vondstenlijst vergelijkbaar met OB71-215, echter is dit (volgens mij) een aanname.	76E	B71OFL / OB71	1620 - 1624	onbekend	nvt
OB71-218	schoen	1 versierde en onversierde schoentongen.	76E	B71OFL / OB71	1620 - 1624	nvt	nvt

OB71-219	schoen schoenzool	De hak en hielgedeelte van de zool van een schoen met kleine ijzerenpennen, 1 geheel fragment dat losjes aan elkaar zit		76E	B71OFL / OB71	1620 - 1624	nvt	1.2 cm
OB71-221	schoen schoenzool	1 fragment van een gebruikte linkerschoenzool. binnenzool van neus en bal, afgebroken bij geleng		76E	B71OFL / OB71	1620 - 1624	Lengte (minimaal) : 15 cm, Breedte: 9.5 cm	nvt
OB71-222	schoen schoenzool	1 fragment van een verharde gebruikte rechterschoenzool.		76E	B71OFL / OB71	1620 - 1624	Lengte (minimaal): 14 cm, Breedte: 10.5 cm	nvt
OB71-223	schoen	11 fragmenten van een rechter mannenschoen, een zool met houten pennen en ijzeren kopspijkers. 4 zoolonderdelen (1 binnenzool, 3 midden- en loopzool), 3 hielbladen (quarters), 1 voorblad met neus, 1 gedeelte tong, 1 randvoeringfragment (support lining) en 1 onbekend stuk. Waarschijnlijk hielbandsluiting		76E	B71OFL / OB71	1620 - 1624	Lengte: 27.5 cm, Breedte: 10.1 cm	1.8 cm
OB71-225	schoen	2 Fragmenten van een schoenzool, met 1 losse ijzerenkopspijker. De hak en een deel van de zool genageld met houten pennen en ijzeren kopspijkers. Alleen middenzool en loopzool van hak, en klein beetje geleng. Echter niet gehele hak		77E	B71OFL / OB71	1620 - 1624	nvt	nvt, mist groot deel onderkant hak
OB71-226	schoen	Fragmenten van een gebruikte rechterschoen. Meeste fragmenten te verweerd en in veelvoud voor herkenning, meer dan 20. Bestaand uit zool fragmenten van alle zoolonderdelen, vervoeginggedeeltes, hielbladen, contrefort, tong. Zool heeft ijzerenkopspijkers, en schoen had een hiel of hakbandsluiting sluiting is incompleet maar met vetergat). Kleinere maat dan de meesten, wellicht een vrouwenschoen		77E	B71OFL / OB71	1620 - 1624	Lengte: 24,5 cm, Breedte: 9.2 cm	0.9 cm
OB71-227	schoen	Fragmenten van 2 leren voorbladen van vermoedelijk een laars. Donker bruin rode kleur leer, anders dan de meesten. 1 voorblad heel, ander bestaand uit 7 fragmenten		77E	B71OFL / OB71	1620 - 1624	nvt	nvt
OB71-228	schoen	Leren rechter mannenschoen met hielbandsluiting. De schoentong is versierd met perforaties, de zool is gelaagd en vastgezet met houten pennen en kopspijkers. Bij achterkant verstevigd met extra dichtgenaaide leer fragmenten. De schoen is gedragen. Relatief grote, brede schoen, waarbij veter ontbreekt.	Gerepareerd	76D	B71OFL / OB71	1620 - 1624	Lengte: 28 cm, Breedte: 11 cm	1.4 cm

OB71-229A	schoen	Samen met OB71-229B een paar leren schoenen. De linker mannschoen (OB71-229A) is intact, de rechterschoen (OB71-229B) is uiteengevallen. De schoenen hebben een hielbandsluiting met een leren veter die relatief dik is in vergelijking met de andere veters (2 cm). De gelobde aangenaalde tongen zijn met snedes en perforaties versierd. het bovenleer is op de wreef versierd met 3 evenwijdige snedes, maar het is ook mogelijk dat dit gedaan is om ruimte te creëren voor een voet met een probleem. De zool is gelaagd en vastgezet met houten pennen en kopspijkers. Een van de meeste gedecoreerde schoenen uit collectie.	zolen hersteld en vastgezet met houten pennen en ijzeren kopspijkers	76D	B71OFL / OB71	1620 - 1624	Lengte: 29.2 cm, Breedte: 10.5 cm	1.2 cm
OB71-229B	schoen	Samen met OB71-229A een paar leren schoenen. De linkerschoen (OB71-229A) is intact, de rechterschoen (OB71-229B) is uiteengevallen. De schoenen hebben een hielbandsluiting met een leren veter die relatief dik is in vergelijking met de andere veters (2 cm). De gelobde aangenaalde tongen zijn met snedes en perforaties versierd. het bovenleer is op de wreef versierd met 3 evenwijdige snedes, maar het is ook mogelijk dat dit gedaan is om ruimte te creëren voor een voet met een probleem. De zool is gelaagd en vastgezet met houten pennen en kopspijkers. Een van de meeste gedecoreerde schoenen uit collectie. Momenteel bestaand uit fragmenten: zool, tong, neus en voorblad, 3 hielbladen en 7 losse fragmenten waaronder versierde leren gedeeltes	Zolen hersteld en vastgezet met houten pennen en ijzeren kopspijkers	76E	B71OFL / OB71	1620 - 1624	Lengte: 29.3 cm, Breedte: 10.5 cm	1.2 cm
OB71-230	schoen	3 schoenfragmenten, 1 tong, waarvan de tong gedecoreerd is met dubbele rij hartvormige perforaties, 1 volledig hiel gedeelte, 1 hielblad met decoratie en hakbandsluiting met vetergat en incisie		76F	B71OFL / OB71	1620 - 1624	nvt	nvt
OB71-231	schoen	Een leren linkerschoen met een hielbandsluiting. De rand van de tong is gelobd, de zool is gerepareerd (gelaagd) met houten pennen en ijzeren kopspijkers. 12 fragmenten: 1 fragment loop- en middenzool, 1 binnenzool, 1 randvoeringsstuk, 2 stukken voorblad (Neus en uiteinde), 1 tong, 2 hielbladen 1 verstevigingstuk, 2 kleine niet zool randvoeringstukken, 1 onbekend. Voorblad heeft vetergaten	Schoen geheel uiteengevallen en incompleet, zool is gerepareerd	76F	B71OFL / OB71	1620 - 1624	Lengte: 26 cm, Breedte: 10.2 cm	1.5 cm
OB71-232	laars	Een paar leren laarzen met wijduitlopende omgeslagen schachten, aan de binnenzijden met (aantrek-) lussen. Beide hielen zijn gerepareerd, de gelaagde zolen zijn vastgezet met houten pennen. Heeft een 'elegant shaped throat on the vamp, and a leg part with two seams'. Beide laarzen hebben extra stuk leer aan de achterzijde ter versteviging van de hiel.	Tinnen borden OB71-305-2 en -36 verplaatst van 76A naar 75D ivm terugkeer van paar laarzen (OB71-232) uit tentoonstelling, die ruimte behoeften op 76A. (J. Smale & J. Nientker 25-01-2022)	76A	B71OFL / OB71	1620 - 1624	Lengte: 26 cm, Breedte: 10 cm, schacht: 52 cm	Links 1.9 cm, rechts 2.2 cm

OB71-233	laars	Een paar leren laarzen (A+B) geheel uiteen gevallen, zolen gelaagd genaaid. OB71-233a: 1 schacht, 2 loop- en middenzool, 1 binnenzool, 1 voorblad+1 voorblad versteviging, 3 randvoeringszool, 1 randvoeringschacht, 2 verstevigings fragmenten waarvan 1 met incisie (waaronder de l verbindingsstuk). OB71-233b: 1 schacht, 2 loop- en middenzool, 1 binnenzool, 1 voorblad+1 voorblad versteviging, 4 randvoeringszool, 1 randvoeringschacht, 3 verstevigings fragmenten (waaronder de l verbindingsstuk) en fragmenten van textiel		76F	B71OFL / OB71	1620 - 1624	Lengte: 67.5 cm, Breedte: 21.5 cm van schacht, Lengte: 29 cm, Breedte: 11.5 cm van zool	1.4 cm (beide)
OB71-234	laars	Veweerde schacht van een laars en het voorblad van de laars. De bovenzijde van de schacht werd omgeslagen gedragen, de geschubde rand heeft perforaties. Sporen van schelpen aan schacht als post-depositie proces		76F	B71OFL / OB71	1620 - 1624	Lengte: 46 cm, Breedte: nvt 22 cm van schacht	
OB71-432	schoen	Fragmenten van een rechterzool, met een gelaagde gestikte zool met houten pennen en ijzeren kopspijkers. 8 Relatief grote fragmenten en kleine afbrokkelingen, van binnen-, midden- en loopzool en randvoeringsstiksels. Schoen zwaar verweerd en zeer fragmentarisch overgebleven, vooral zichtbaar bij de middenzool en binnenzool	Komt niet voor op 'US'-lijst, vandaar hoge nummer!	77E	B71OFL / OB71	1620 - 1624	Lengte (minimaal): 26.5 cm, Breedte: 10 cm	Minimaal 0.7 cm (deel hak incompleet)
OB71-433	schoen	8 fragmenten van een leren schoen, de hak is met houten pennen vastgezet. 1 fragment loop- en middenzool hak (zonder de daadwerkelijke hak), 1 deel binnenzool, 2 stuk voorblad, 2 stukken hielblad, 2 niet herkenbare fragmenten	Komt niet voor op 'US'-lijst, vandaar hoge nummer!	77E	B71OFL / OB71	1620 - 1624	nvt	Minimaal 1.6 cm (deel hak incompleet)

Objectnummer	Vorm en gelaagdheid zool	Versiering	Gebruikssporen	Potentieel paar met	Voorbeeld uit lit.
OB71-136	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
OB71-138	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
OB71-141	1 laags, geen hak, vermoedelijk binnenzool.	nvt	Te veel verweerd/vergaan voor enige indicatie	Verband niet direct te leggen tussen ander objectnummer	nvt
OB71-149	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
OB71-152	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
OB71-190a	Deel van binnenzool, alleen gedeelte bal en hak over	nvt	Door verweerde toestand lastige verschil tussen gebruikerssporen en post-depositionele schade te herkennen. Krassen en scheuren zijn zichtbaar op fragmenten	Verband niet direct te leggen tussen ander objectnummer	nvt
OB71-190b	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
OB71-190c	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
OB71-191	Meerder laags, met loopzool, middenzool (bestaand uit leer) en binnenzool. Schoenen hebben aangenaide zool. Ovaal-ronde vorm (Fig 8. Moens)	Bij de binnenkant van de linkerschoen ook decoratieve naden (seams) en vermoedelijk incissies bij neus (vamp)	Schoenen hebben duidelijke gebruikerssporen. De onderkant van de zool vrijwel helemaal verdwenen, net zoals de hak. De zolen hebben ook witte verkleuringen en donkere aankeksels onder zich. Binnen in de schoen zie je duidelijke gebruikerssporen bij de gedeeltes van de bal en hiel. op het voorblad en bij neus ook sporen van scheuren	Onder dit objectnummer valt 1 paar	Type 130 (tie-lace fastening on Latchet shoe, fig 20)

OB71-192	Meerder laags, met loopzool, middenzool (bestaand uit leer) en binnenzool. Schoenen hebben aangenaide zool. Ovaal-ronde vorm (Fig 8. Moens)	Geen versiering	Zolen zijn van onder zwaar geoxideerd, bij linker schoeisel ook hard aanvoelsel. Op voorblad en neus krassen en rimpelingen door gebruik. Beide schoenen hebben vormen van reparaties, bijvoorbeeld de rechterzool heeft een extra diagonale lijn aan houten pennen, die minder versleten zijn dan degenen rondom de randen. 1 van de pennen gaat dwars door alle lagen van de zool, en is dus foutief geplaatst. Bij de linkerschoen is er ook het veterbandje afgebroken, wat met naden terug aan het hielblad is vastgezet voor hernieuwd gebruik	Onder dit objectnummer valt 1 paar	Type 130 (tie-lace fastening on Latchet shoe, fig 20)
OB71-193	Meerder laags, met loopzool, middenzool (bestaand uit leer) en binnenzool. Schoenen hebben aangenaide zool. Ovaal-ronde vorm (Fig 8. Moens)	Slit/incisie decoratie op tong van de schoen/schoenvlap	Neus en zijkant schoen heeft een bruine verkleuring en heeft veel gaten en scheuren. Eerste laag loopzool ook bijna helemaal eraf gelopen, minuscule sporen zichtbaar van oorspronkelijke situatie	Onder dit objectnummer valt 1 paar	Type 130 (tie-lace fastening on Latchet shoe, fig 8a en 8b)
OB71-194	Meerder laags, met loopzool, middenzool (bestaand uit leer en kurk) en binnenzool. Zolen gerepareerd en compleet. De schoen heeft een aangenaide zool. Ovaal-ronde vorm (Fig 7. Moens)	Op voorblad gekartelde 2 cm incisie lijnen in verticale lijn met aan boven- en onderzijde 2 verticale strepen die niet door leer gaan	Vele delen hebben vouwingen waaronder tong en zijn versleten. Zool bij drukpunten (bal en hak) dunner en naar beneden gedrukt, en tevens gaatjes van gebruik.	Onder dit objectnummer valt 1 paar	Type 130 (tie-lace fastening on Latchet shoe, fig 20 (zonder de decoratie))
OB71-195	Gehele binnenzool en 1 vrijwel complete laag middenzool. Ook deel hak vermoedelijk erbij	nvt	Door fragmentarisch toestand lastige verschil tussen gebruikerssporen en post-depositionele schade te herkennen. Lijkt wel slijtage op drukpunten voet en zool slijtage te hebben	Onmogelijk om te identificeren	nvt
OB71-196	Meerder laags, met deel van loopzool en middenzool (bestaand uit leer). binnenzool is in geheel overgebleven. Ovale vorm (Fig 7. Moens)	Langs hielblad (quarter) loopt een vierkante versiering, lijkend op OB71-229	loopzool en binnenzool is bij bal flink versleten. Het leer bij de neus, voorbladen en hielbladen is flink versleten en gescheurd. Krassen in de binnenzool en een gat	Verband niet direct te leggen tussen ander objectnummer, wellicht OB-223	Type 130 (tie-lace fastening on Latchet shoe, fig 8a)
OB71-198	Meerder laags, met delen van loopzool (deel bal en geleng missen) en vrijwele hele binnenzool op geleng na. Slechts fragmentarische kleine gedeeltes middenzool over. . Ovaal-ronde vorm (Fig 8. Moens)	De schoen heeft een tong met een gelobde rand met 2 rijen of evenredige driehoekjes. Op de hielbladen (quarters) zijn aan beide zijdes 2 rijen met driehoekjes te vinden, die door lopen tot verbindstukken van de veter. Bij bovensten rij wijzen de driehoekjes naar beneden, bij de onderste naar boven.	loopzool en binnenzool is bij bal en hak flink versleten, vooral de hak. Het leer bij de neus, voorbladen en hielbladen is flink versleten/gescheurd of zelfs verdwenen. Dit is vooral in de gebieden rondom de naden. Aan binnenkant bij voorblad zelfs een gedeelte eruit gescheurd. Tevens is het verkleurd	Verband niet direct te leggen tussen ander objectnummer, wellicht OB-223	Type 130 (tie-lace fastening on Latchet shoe, fig 8a)

OB71-199A	Meerder laags, met loopzool, middenzool (bestaand uit leer en kurk) en binnenzool. Bij geleng alleen nog maar binnenzool over Schoenen hebben aangenaide zool. Ovaal-ronde/ronde vorm (Fig 8, 9. Moens)	Gestructeerde evenwijdige slit/incissie decoratie en gelobde patroon met daar boven evenwijdige gaatjes op tong van de schoen/ schoenvlap. Gaatjes ook als decoratie te zien op de neus	Gaten en scheuren op en rondom neus van de schoen, die tevens bruin verkleurd is. loopzool is flink verweerd en spijkers hebben verroeste kleur. Binnen in de schoen is slijtage op de drukpunten van de voet, dus de hak en bal	OB71-199B	Type 130 (tie-lace fastening on Latchet shoe, fig 8a)
OB71-199B	Meerder laags, met loopzool, middenzool (bestaand uit leer en kurk) en binnenzool. Bij geleng alleen nog maar binnenzool over. Schoenen hebben aangenaide zool. Ovaal-ronde/ronde vorm (Fig 8, 9. Moens)	Gestructeerde evenwijdige slit/incissie decoratie en gelobde patroon met daar boven evenwijdige gaatjes op tong van de schoen/ schoenvlap. Gaatjes ook als decoratie te zien op de neus	Door uiteenvallen lastig om verwerking/slijtage te zien als gebruikers sporen. Bij paar: Gaten en scheuren op en rondom neus van de schoen, die tevens bruin verkleurd is. loopzool is flink verweerd en spijkers hebben verroeste kleur. Binnen in de schoen is slijtage op de drukpunten van de voet, dus de hak en bal	OB71-199A	Type 130 (tie-lace fastening on Latchet shoe, fig 8a)
OB71-200	Meerder laags, met loopzool, middenzool (bestaand uit leer en cork) en binnenzool. binnenzool is deels los gekomen op plekken, en de geleng heeft alleen een loopzool over. Ovaal/ovaal ronde vorm (Fig 7 en 8 Moens)	Mogelijke versiering bij vamp /voorblad, cut away triangle. Echter ook door verweerde toestand ook mogelijk dat dit geen decoratie maar verwerking is.	Bij bal loopzool slijtage (verkleuring). Ook lijkt er slijtage aan binnenzool en onderdelen en binnenkant van fragmente bovenste gedeelte schoen, echter zou dit ook post deponitionele verwerking kunnen zijn	Verband niet direct te leggen tussen ander objectnummer	Vermoedelijk type 130 (tie-lace fastening on Latchet shoe, fig 8a and b)
OB71-201	3 lagen, loop-, midden- en binnenzool. middenzool van leer heeft verhoging aan onderkant en lang smal geleng. Ovaal ronde vorm bij neus (nummer 8 Moens)	nvt	Slijtage sporen binnenkant bij hak en bij gedeelte bal. Onderkant is flink verweerd maar slijtage sporen lijken zichtbaar	Verband niet direct te leggen tussen ander objectnummer	nvt
OB71-201[001]					
OB71-204	Meerder laags, met deel van loopzool, middenzool (bestaand uit leer) en binnenzool. Zooldelen zitten niet meer aan elkaar, Van binnenzool alleen hak compleet, en deel bal. De schoen had waarschijnlijk een aangenaide zool. Ovale-ronde vorm (Fig 8. Moens)	Bij neus meerdere insnedes die mogelijk decoratie kunnen zijn, echter wegen inconsistentie van patroon onwaarschijnlijk	Slijtage sporen binnenkant bij hak en bij gedeelte bal. Hak is flink verweerd maar slijtage sporen lijken zichtbaar. Voor de rest door verwerking lastig om te zeggen of het gebruikerssporen zijn	Vanwege verwerking verband niet direct te leggen tussen ander objectnummer	Niet mogelijk om te identificeren vanwege ontbreken sluiting
OB71-205	Gedeelte zool is vermoedelijk een deel van de binnenzool van de hak	nvt	nvt	Vanwege verwerking verband niet direct te leggen tussen ander objectnummer	Vermoedelijk type 95 (Boot)

OB71-206	Alleen gehele binnenzool met 1 laag van de middenzool over. Ovale vorm (Fig. 7, Moens)	Bij voorblad 2 cm lange evenwijdige incissie, met een kartelpatroon (zaag achtig)	Krassen op voorblad en binnenzool, rondom neus/bal lichte verkleuring waar tenen zaten. Ook grijze verkleuring bij voorblad maar vermoedelijk post-depositioneel proces	Verband niet direct te leggen tussen ander objectnummer	Vermoedelijk een kinderversie/vrouwenversie van Type 130 (tie-lace fastening on Latchet shoe, fig 6) Goubitz
OB71-208	Meerder laags, met deel van loopzool, middenzool (bestaand uit leer en kurk) en binnenzool. De schoen heeft een aangenaide zool. Ronde vorm (Fig 9. Moens)	Versiering bij neus. Evenwijdige incissies (2 cm) in verticale baan over gehele neus met 2 parallele continue horizontale strepen aan zowel de boven als onderzijde. Deze parallele strepen gaan niet geheel door het leer heen	In binnenkant van de schoen is op zowel het geleng gedeelte als de hielbladen rondom de hiel slijtage van het leer te zien. Bij neus is de meeste slijtage te zien, zowel aan de binnenkant met scheuren en flinke slijtage leer.	Verband niet direct te leggen tussen ander objectnummer door versiering	Type 130 (tie-lace fastening on Latchet shoe, fig 6 & 7, 18.) Goubitz, vorm van 6 met grote wijde opening van 7. Lijkt het meeste op 18 zonder los zittende hak
OB71-209	Meerder laags, met deel van loopzool, middenzool (bestaand uit leer) en binnenzool. Bij beide zolen gedeeltes afgebroken, voornamelijk gedeelte bij geleng mist. Verschillende gedeeltes zool zijn uiteengevallen, net als de randvoeringsfragmenten Ovaal ronde/ronde vorm (Fig 8, 9. Moens)	De schoen heeft een tong met een gelobde rand met daaronder 2 rijen of evenredige driehoekjes, de eerste naar beneden en de rij eronder naar boven. Daaronder zijn een rij van evenredige incissies (1 cm) . Op de hielbladen (quarters) zijn aan beide zijdes 1 rijen met driehoekjes te vinden, die door lopen tot verbindstukken van de veter. Deze zijn met de punt beneden, en hebben 2 keer 2 lijnen aan boven en onderzijde, die niet door het leer heen gaat. Daarnaast heeft het voorblad (waarvan de helft mist) 3 rijen met 2 niet doorgesneden lijnen, met daar tussen kleine 0.5 cm incissies die met punt naar midden wijzen (\ / /), naast deze in het midden gecentreerde decoratie heeft het ook 2 ruitjes die horizontaal liggen	Door uiteenvallen lastig om verwering/slijtage te zien als gebruikerssporen. Loopzool is flink verweerd en spijkers hebben verroeste kleur. Binnen in de schoen is slijtage op de drukpunten van de voet, dus de hak en bal. De rest fragmenten is relatief goede staat, lichte verkleuring.	Onder dit objectnummer valt 1 paar	Type 130 (tie-lace fastening on Latchet shoe, fig 8a) Goubitz
OB71-210	Meerder laags, met delen van loopzool en middenzool (bestaand uit leer). De binnenzool is alleen bij klein gedeelte hak zichtbaar. Gedeelte geleng mist bij beide zolen vrijwel volledig. Bij beide zolen gedeeltes afgebroken. Verschillende gedeeltes zool zijn uiteengevallen, net als de randvoeringsfragmenten Ovaal ronde (Fig 8. Moens)	nvt	Door uiteenvallen lastig om verwering/slijtage te zien als gebruikerssporen. Loopzool is flink verweerd en spijkers hebben verroeste kleur. De hakken van binnenzool lijken ook versleten, met scheuren en gaatjes erin	Onder dit objectnummer valt 1 paar	nvt

OB71-211	Meerder laags, met delen van binnenzool en middenzool (bestaand uit leer). Loopzool op klein gedeelte na niet aanwezig. Bij middenzool geleng niet aanwezig, bij binnenzool wel vrijwel helemaal compleet maar gescheurd in stukken. Ovale vorm (Fig. Moens)	nvt		Bij het bal gedeelte van de vilt, lijkt het verkleurd en dunner, wat mogelijk gebruikerssporen zijn. Voor de rest te verweerd/uiteengevallen om meer te identificeren	Verband niet direct te leggen tussen ander objectnummer	nvt
OB71-212	Meerder laags, met vrijwel complete loopzool en middenzool (bestaand uit leer) en binnenzool. De binnenzool is alleen bij hak en gedeelte bal zichtbaar. Gedeelte geleng mist vrijwel volledig op 2 lagen middenzool na. Verschillende gedeeltes zool zijn uiteengevallen/ los van elkaar, net als de randvoeringsfragmenten Ovaal ronde/ ronde (Fig 8, 9. Moens)	nvt		Fragmenten te verweerd/uiteengevallen om gebruikerssporen te identificeren met zekerheid. Scheuren en verkleuring in voor- en hielblad. Zool ziet er niet verkleurd uit of geslijteerd maar vooral verweerd door post-depositie	Verband niet direct te leggen tussen ander objectnummer	Niet mogelijk om te identificeren vanwege ontbreken sluiting
OB71-213	nvt		Geen versiering	1 voorblad in goede staat, lijkt geen sporen, ander verweerd en lichte verkleuring	Onder dit objectnummer valt 1 paar	Mogelijk Type 95 (Boot, fig. 1 i)
OB71-214	Meerder laags. Volledige binnenzool, van 1 laag middenzool alleen bal en teengedeelte, van alle lagen loop- en middenzool alleen teengedeelte. Ovaal-ronde vorm (Fig. 8, Moens)		Geen versiering. voorblad heeft 2 incissies maar zijn voor verbreding voet	Bij binnenzool bij bal en hak verkleuring en dunnere/geslijteerde laag. Ziet waar hak en tenen/bal van de persoon heeft gezeten. Daarnaast voorblad rond neus versleten en verkleurd, naast 2 incissies ter verbreding voetruimte	Verband niet direct te leggen tussen ander objectnummer	Type 130 (tie-lace fastening on Latchet shoe, fig 8b.) Goubitz
OB71-215	Meerder laags, met deel van loopzool, middenzool (bestaand uit leer) en binnenzool. De schoen mist bij (zeer kort) geleng de loopzool, wat bewust lijkt gezien de loopzool bij de bal en hiel vast is gezet met 2 ijzeren spijkers aan de uiteindes. De schoen heeft een aangenaide zool. Ovale vorm (Fig 7. Moens)		Bij tong, zowel voor als na vetersluiting 2 rijen van verticale evenredige strepen/incissies heeft van 0.7 cm	Lichte slijtage sporen bij onderzijde zool bij de hak, en bovenzijde bij de hiel aan de binnenkant. Voor de rest paar scheuren en verkleuringen maar minimaal	Geen andere schoen in collectie heeft dezelfde roodbruine kleur, dus geen paar	Type 130 (tie-lace fastening on Latchet shoe, fig 6) Goubitz
OB71-217	3 fragmenten van neus en hak, hak gedeelte binnenzool, gedeelte neus loopzool. Waarschijnlijk een ovaal ronde vorm (Fig 8. Moens)		Volgens originele vondsten lijst, sporen van geperforeerde gaatjes op 1 fragment, echter zou dit ook gaatjes voor de naden kunnen zijn	Verkleuring en slijtage sporen, wellicht van gebruik	Vanwege verwerking verband niet direct te leggen tussen ander objectnummer	nvt
OB71-218	nvt		1 tong heeft een gelobde decoratie aan uiteinde met daarin geperforeerde rondjes daaronder 2 rijen evenwijdige geperforeerde rondjes	nvt	Vanwege verwerking verband niet direct te leggen tussen ander objectnummer	nvt

OB71-219	Meerder laags, met deel van loopzool, middenzool (bestaand uit leer) en binnenzool. Zooldelen zitten losjes op elkaar, en alleen hiel gedeelte over	nvt		Verkleuring en slijtage sporen, wellicht van gebruik	Vanwege verwerking verband niet direct te leggen tussen ander objectnummer	nvt
OB71-221	Deel van binnenzool. Ronde vorm (Fig 9. Moens)	nvt		Bij bal gedeelte waar drukpunten zitten donkere en lichte slijtage sporen door gebruik	Vanwege verwerking verband niet direct te leggen tussen ander objectnummer	nvt
OB71-222	Deel van middenzool, bestaat voornamelijk de bal en deel neus en geleng	nvt		Slijtagesporen en indeukingen op verspreid over de bal van de zool, vermoedelijk gebruik en niet post-depositioneel	Vanwege verwerking verband niet direct te leggen tussen ander objectnummer	nvt
OB71-223	Meerder laags, met deel van loopzool, middenzool (bestaand uit leer en kurk) en binnenzool. Slechts fragmentarische kleine gedeeltes binnenzool over. Zool is gebroken in 3 stukken. Ovaal ronde vorm (Fig 8. Moens)	Geen versiering		Door verweerde toestand lastige verschil tussen gebruikerssporen en post-depositionele schade te herkennen. Verkleuringen, krassen en scheuren zijn zichtbaar op zool, voor- en hielblad delen	Verband niet direct te leggen tussen ander objectnummer	Vermoedelijke Type 130 (tie-lace fastening on Latchet shoe, fig 8a.) Goubitz, vanwege verweerde staat niet met zekerheid te zeggen
OB71-225	Meerder laags. Voornamelijk middenzool (leer) en loopzool bij hak, zonder de daadwerkelijke hak			Onmogelijk te onderzoeken. nvt	Verband niet direct te leggen tussen ander objectnummer	nvt
OB71-226	Meerder laags, met loopzool, middenzool (bestaand uit leer en kurk) en binnenzool. Zool los op elkaar door gebrek ijzeren spijkers maar wel vrijwel helemaal compleet. De schoen heeft een aangenaide zool. Ovale/Ovaal ronde vorm (Fig 7, 8. Moens)	Geen versiering		Vele delen hebben vouwingen waaronder tong en zijn versleten en verkleurd. Zool bij drukpunten (bal en hak) dunner en naar beneden gedrukt, en tevens gaatjes van gebruik. Loopzool heeft gat bij bal, mogelijk eruit gesneden	Mogelijk OB71-206. Echt door slechte conditie slecht te zeggen	Vermoedelijk Type 130 (tie-lace fastening on Latchet shoe.) Goubitz
OB71-227	nvt	Geen versiering		1 voorblad in relatief goede staat, heeft vouwlijnen en kleine scheurtjes. De ander is enorm verweerd en verkleurd, onmogelijk om te zeggen gebruikerssporen	Onder dit objectnummer valt 1 paar	Mogelijk Type 95 (Boot, fig. 1 i)
OB71-228	Meerder laags, met deel van loopzool, middenzool (bestaand uit leer) en binnenzool. Lichte verlaging bij geleng. De schoen heeft een aangenaide zool. Ovaal ronde vorm (Fig 8. Moens)	De tong heeft perforaties in ovale vorm, per vier in tegenovergestelde richting, Patroon ziet uit als ovale molenwieken		Flink stuk versleten bij bal van loopzool. Hetzelfde geldt voor de binnenzool bij de bal en hak. Verder diepe groeven en scheurtjes over het gehele voorblad en neus	Verband niet direct te leggen tussen ander objectnummer door versiering	Mogelijk Type 130 (tie-lace fastening on Latchet shoe, fig 3) Goubitz

OB71-229A	Meerder laags, met deel van loopzool, middenzool (bestaand uit leer) en binnenzool. loopzool bij groot gedeelte bal versleten/verweerd. De schoen heeft een aangenaide zool. Ovale vorm (Fig 7. Moens)	De schoen heeft een tong met een gelobde rand met 3 rijen of evenredige puntjes, gevolgd door 5 incissies/strepen van 2 cm lang in verticale baan. Op de hielbladen (quarters) zijn aan beide zijdes een rij met kleine rechthoekjes te vinden, die door lopen tot de naad van de hiel. Op het voorblad (vamp) zijn twee uitgesneden rijen van 1 cm te zien, waarbij 1 een schuin ruitjes patroon rechts heeft, en de ander links	loopzool is bij bal flink versleten, en de hak is flink verhard in vergelijking met de rest van de zool. De bovenste leren laag bij de neus, voorbladen en hielbladen is flink versleten/gescheurd of zelfs verdwenen. Dit is vooral in de gebieden rondom de naden	OB71-229B	Type 130 (tie-lace fastening on Latchet shoe, fig 8a.) Goubitz, vorm lijkt op OB71-193
OB71-229B	Meerder laags, met deel van loopzool, middenzool (bestaand uit leer) en binnenzool. loopzool bij groot gedeelte bal versleten/verweerd. De schoen heeft een aangenaide zool. Ovale vorm (Fig 7. Moens)	De schoen heeft een tong met een gelobde rand met 3 rijen of evenredige puntjes, gevolgd door 5 incissies/strepen van 2 cm lang in verticale baan. Op de hielbladen (quarters) zijn aan beide zijdes een rij met kleine rechthoekjes te vinden, die door lopen tot de naad van de hiel. Op het voorblad (vamp) zijn twee uitgesneden rijen van 1 cm te zien, waarbij 1 een schuin ruitjes patroon rechts heeft, en de ander links	loopzool en binnenzool is bij bal en hak flink versleten, ook ingekraste streep bij geleng binnenzool. De bovenste leren laag bij de neus, voorbladen en hielbladen is flink versleten/gescheurd of zelfs verdwenen. Dit is vooral in de gebieden rondom de naden. Aan binnenkant bij voorblad zelfs een gedeelte eruit gescheurd	OB71-229A	Type 130 (tie-lace fastening on Latchet shoe, fig 8a.) Goubitz, vorm lijkt op OB71-193
OB71-230	nvt	Tong heeft 2 rijen met driehoekjes/ hartjes, eerste rij punt naar boven, tweede rij naar beneden. Op de hielblad is 1 rij met driehoekjes te vinden, die door lopen tot verbindstukken van de veter. Deze is met de punt beneden, en heeft 2 keer 2 lijnen aan boven en onderzijde, die niet door het leer heen gaat.	Lijnen van buiging in tong en contrefort, verder geen sporen	Verband niet direct te leggen tussen ander objectnummer	Vermoedelijk Type 130 (tie-lace fastening on Latchet shoe, fig 6, 15.)
OB71-231	Meerder laags, met loopzool, middenzool (bestaand uit leer) en binnenzool. Zool gerepareerd en volledig compleet. Lichte verlaging bij geleng. De schoen heeft een aangenaide zool. Ovaal ronde vorm (Fig 8. Moens)	Geen versiering	Scheuren en verkleuring bij neus. Bij loopzool op bal gedeelte zwarte verkleuring en slijtage sporen. Goede conditie fragmenten	Verband niet direct te leggen tussen ander objectnummer	Type 130 (tie-lace fastening on Latchet shoe, fig 8a.)
OB71-232	Meerder laags, met loopzool, middenzool (bestaand uit leer) en binnenzool. Laars heeft stiches/hechtingen. Ronde vorm (Fig 9. Moens)	Geen versiering	Buitenkant laars heeft slijtage sporen (verkleuringen en scheuren, o.a punt neus, binnenzijde linkerlaars, etc.), binnenkant niet goed te zien. Zool is gerestaureerd dus gebruikerssporen kunnen niet worden bepaald	Onder dit objectnummer valt 1 paar	Type 95 (Boot, fig. 1 i)

OB71-233	Meerder laags, met loopzool, middenzool (bestaand uit leer) en binnenzool. Zool gerepareerd en volledig compleet, binnenzool wel los van andere zoldelen. De schoen heeft een aangenaam zool. Ovaal ronde vorm (Fig 8. Moens)	Geen versiering. 1 stuk heeft 1 incissie maar waarschijnlijk ter verbreding schoen	Binnenzool helemaal versleten bij beide zolen. Ook vouwing (lijnen buiging) in voorblad en schacht	Onder dit objectnummer valt 1 paar	Type 95 (Boot, fig. 1 i)
OB71-234	nvt	Omgelagen rand is gelobd en heeft daaronder kleine perforatie	Enorm verweerd: gekleurd en gescheurd maar niet noodzakelijk gebruikersporen	Verband niet direct te leggen tussen ander objectnummer	Type 95 (Boot, fig. 1 i)
OB71-432	Meerder laags, met loopzool, middenzool (bestaand uit leer) en binnenzool. Van loopzool alleen hak en teen gedeelte over, binnenzool alleen hak en geleng en klein gedeelte binnen zijde zool (bal). Van middenzool zijn verschillende lagen op verschillende plekken over gehele zool zichtbaar en verdwenen. Zool zeer fragmentarisch Ovaal ronde/ronde vorm (Fig 8, 9. Moens)	nvt	Door verwerking en uitvallen onmogelijk om te zeggen, scheuren en verkleuring over veel gedeeltes	Verband niet direct te leggen tussen ander objectnummer	nvt
OB71-433	Meerder laags, met loopzool, middenzool (bestaand uit leer) en binnenzool. Delen echter zeer fragmentarisch, alleen klein gedeelte loopzool bij hak en hak gedeelte bij midden- en binnenzool	1 stukje voorblad had mogelijk incissies echter te verweerd om met zekerheid te zeggen	Binnenzool fragment lijkt versleten, voor de rest onmogelijk te zeggen vanwege verwerking	Verband niet direct te leggen tussen ander objectnummer	nvt

Appendix E: The dataset of all footwear fragments of the NE81 (Table made by the author, based on the dataset of the depot and original findlists).

Objectnummer	Objectnaam	Beschrijving/Onderdelen zichtbaar	Interne opmerkingen museum	Huidige standplaats	Scheepswrak	Ondergangsdatering	Afmetingen zool	Hoogte hak
NE81-60	schoen	Randgenaaide, lage open linker schoen met verm loop-, midden en binnenzool, onderste loopzool loopt door over hak die is samengesteld uit 13 laagjes leer, later verzoold met doorlopende zool met daarop en daaronder een lapje aan de buitenkant om de zool vlak te maken. Zool heeft houten pennen en is randgenaaid. Het heeft een hielbandsluiting, waarvan maar 1 strip zichtbaar is zonder veter. Hele grote decolleté, zelfs voor dit type schoenen. Vrijwel helemaal compleet en gerestaureerd op linkerkant na (hielblad, hielbandsluiting, contrefort). Aan rechterzijde een verstevingsstuk toegevoegd die licht van kleur is, vermoedelijk bij reparatie toegevoegd.	sterk gesleten en incompleet exemplaar, waarsch. niet meer in gebruik als schoen; op moment van vergaan van schip geen contrefort Leerstrip voor veter is voor groot deel afgebroken. Moet naar restauratie. (MV, 14-06-2018) (gerestaureerd)	64B	E81NOP / NE81	3de kwart 17de eeuw	Lengte: 25.5 cm, Breedte: 10 cm	3.5 cm
NE81-61	schoen	Leren rechter kinderschoen; randgenaaide, lage open rechterschoen met loop-, midden- en binnenzool; bij neus vulstukje tussen zolen aan buitenkant lapje als verzoling. Hak bestaat uit 4 lagen en de zool heeft houten pennen en de loopzool en hak zijn sterk afgesleten. Hakbandsluiting (tong en veter ontbreken). Schoen mist een contrefort in ontwerp.	Gerestaureerd	64B	E81NOP / NE81	3de kwart 17de eeuw	Lengte: 18,8 cm; Breedte: 7 cm	2 cm
NE81-62	schoen	Randgenaaide lage rechter schoen met binnenzool (A), midden- en loopzool (B) en hak (C); bij neus en bal van de voet vulstukje tussen de zolen; hak tenminste uit drie lagen opgebouwd en deels genaaid (later?), hak en zool hebben houten pennen. Geheel gestoten voorblad met hakband sluiting (veter en tong ontbreken), contrefort ontbreekt (vermoedelijk bij ontwerp). Zool bij behandeling gekrompen. Meerdere nieuwe leerfragmenten in zool ter versteviging bij reparatie. Ondanks slijtage sporen in goede conditie. Exemplaar van zeldzaam type 140 Goubitz vanwege naden aan de zijkant met een kleine incissie.	Gebruiksslijtage, geen contrefort, gerestaureerd	64B	E81NOP / NE81	3de kwart 17de eeuw	Lengte (minimaal): 24.6 cm, breedte: 8.8 cm	Door losse fragmenten leer niet met zekerheid te zeggen, minimaal 1.9 cm
NE81-63	schoen	6 fragmenten van een randgenaaide lage open rechter schoen. incomplete schoen; middenzool, gedeelte (geleng en hak ontbreken) binnenzool, incomplete hak (minimaal 6 lagen) met houten pennen, voorblad met puntig eindigende tong waarin twee vetergaatjes, rechter hielblad met hakbandsluiting. Volgens depot database mogelijk gekrompen, anders kinderschoen.		64B	E81NOP / NE81	3de kwart 17de eeuw	Lengte: 20.3 cm, breedte: 7 cm	Incompleet, minimaal: 2 cm
NE81-64	schoen	5 fragmenten linkerschoenzool : middenzool (1 geheel, heeft gaten voor houten pennen met 2 er nog in, A), binnenzool (1 fragment overloop bal en geleng, B) en loopzool (3 fragmenten neus en bal, C+D+E)	Bij inventarisatie 2018 los fragment aangetroffen. Past vermoedelijk aan NE81-64b. (MV, 14-06-2018)	64B	E81NOP / NE81	3de kwart 17de eeuw	Lengte (minimaal): 21.5 cm, breedte (minimaal): 6.5 cm	nvt

NE81-65	schoen	2 fragmenten van een incompleet voorblad van een leren schoen. Voorblad heeft grote incisies, potentieel ter verbreding schoen of ter decoratie, door incompleetheid lastig te zeggen.	Bij inventarisatie 2018 geconstateerd dat foto niet bij NE81-65 hoort, maar bij NE81-63. (MV, 14-06-2018)	64B	E81NOP / NE81	3de kwart 17de eeuw	nvt	nvt
NE81-66	schoen	3 fragmenten van linkerschoenzool: 2 complete middenzolen (A,B) en achterste helft van randvoering van randgenaaide linker schoen (C). In middenzolen zitten gaatjes waar houten pennen in hebben gezeten	Gebruiksslijtage, geen contrefort, gerestaureerd	64B	E81NOP / NE81	3de kwart 17de eeuw	Lengte (minimaal): 23 cm, breedte (minimaal): 8.5 cm	nvt
NE81-67	schoen	1 fragment rechter schoenzool: Het is een loopzool die randgenaaid is en heeft een schuin afgesneden einde op plaats van begin hak. Bij de neus heeft een reparatie plaatsgevonden aan de onderzijde waarbij met houten pennen een extra lap leer is vastgemaakt.		64B	E81NOP / NE81	3de kwart 17de eeuw	Lengte (minimaal): 20.5cm, Breedte: 9.5 cm. Hak ontbreekt	nvt
NE81-68	schoen	1 fragment linker schoenzool: Het is een loopzool die randgenaaid is, afgesneden op startplaats hak. Het heeft houten pennen en perforaties hiervan in de zool.	Sterke slijtage onder bal van voet	64B	E81NOP / NE81	3de kwart 17de eeuw	Lengte (minimaal): 20 cm, Breedte: 9 cm. Hak ontbreekt	nvt
NE81-69	schoen	1 fragment schoenzool: Incomplete loopzool van randgenaaide schoen met op plaats van hak 2 houten pennetjes. Zeer verweerd	Sterk afgesleten	64B	E81NOP / NE81	3de kwart 17de eeuw	Lengte (minimaal): 22.5 cm, Breedte: (minimaal) 8.5 cm	nvt
NE81-70	schoen	1 fragment schoenzool: Middenstuk (geleng) van midden- en loopzool van randgenaaide schoen, met aan een einde schuin afgesneden las voor hak.	Gebruiksslijtage	64B	E81NOP / NE81	3de kwart 17de eeuw	nvt	nvt
NE81-71	schoen	19 fragmenten van randgenaaide rechterschoenzool met hak;, rand en hak die bestaat uit 13 lagen, waarvan 4 lagen van de zool later een loop- en middenzool is, die doorloopt over de hak met een opvulstukje bij de bal van de voet. 10 losse hakfragment stukken, 4 loop- en middenzool fragmenten met houten pennen, 1 voeringsfragment, 1 verbindingstuk hakfragmenten en loopzool, 2 verstevigingsstukken, en 1 vermoedelijk binnenzoolfragment. Vrij kleine zool die door behandeling waarschijnlijk is gekrompen.	Behandeld waardoor zool wrs is gekrompen	63D	E81NOP / NE81	3de kwart 17de eeuw	Lengte: 22.3 cm, breedte: 8.5 cm	Door verharding en kromming leer niet met zekerheid te zeggen, waarschijnlijk meer dan 2.7 cm
NE81-72	schoen	7 fragmenten van een rechterschoen. 2 fragmenten van middenzolen (A,B), twee laagjes van een hak (E,D), twee stukjes randvoering (C,D) en deel van linker hielblad/hielpand (G) van randgenaaide rechter schoen. In zolen zitten gaten waar vermoedelijk houten pennen inzaten	Mogelijk r. exempl. behorend bij NE81-60	63D	E81NOP / NE81	3de kwart 17de eeuw	Lengte (minimaal): 23.5 cm, Breedte (minimaal): 9.7 cm	Niet te identificeren

NE81-73	schoen	1 fragment leren schoen: Onderste laag loopzool van schoenhak, randgenaaid, aan de kant van de geleng perforaties voor houten pennen, diagonale kras op binnenkant.		64B	E81NOP / NE81	3de kwart 17de eeuw	nvt	nvt
NE81-74	schoen	1 fragment van de randvoering van voorblad van randgenaaide/aangenaaide schoen. Rondom de randvoering zitten gedeeltes van het voorblad nog aangenaaid		63D	E81NOP / NE81	3de kwart 17de eeuw	nvt	nvt
NE81-75	schoen	3 fragmenten van een leren schoen: randvoering van schoen of laars met klein gedeelte zool erbij (A), twee kleine randvoeringen van bovenwerk van een schoen (B,C).		63D	E81NOP / NE81	3de kwart 17de eeuw	nvt	nvt
NE81-76	schoen	1 fragment leren schoen: Bovenstukje van de tong van een open schoen, bovenkant in punt afgewerkt.		63D	E81NOP / NE81	3de kwart 17de eeuw	nvt	nvt
NE81-77	schoen	1 fragment van leren schoen: Onderste laag van schoenhak met verschillende pengaatjes en kleine houten pennen erin.	Gebruiksslijtage	63D	E81NOP / NE81	3de kwart 17de eeuw	nvt	Niet te identificeren
NE81-82	laars	1 fragment van een rechter laars: bestaand uit voorblad, waarschijnlijk de binnenste van een dubbel voorblad gezien naairanden en kleur		64B	E81NOP / NE81	3de kwart 17de eeuw	nvt	nvt
NE81-220	schoen	Fragmenten van een leren schoen. Niet gevonden in depot en vondstlijsten, alleen een oude tekening uit 1989 bekend die secundair vondstnummer en schoenfragmenten weergeeft		NA	E81NOP / NE81	3de kwart 17de eeuw	nvt	nvt

Objectnummer	Vorm en gelaagdheid zool	Versiering	Gebruikssporen	Potentieel paar met	Voorbeeld uit lit.
NE81-60	Meerder laags, met loopzolen, middenzolen (bestaand uit leer en kurk) en binnenzool. Onder hak en loopzool een nieuwe loopzool gezet, met een extra stuk loopzool om profiel schoen gelijk te maken. Bij hak mist gedeelte van nieuwe loopzool. De schoen heeft een aangenaalde zool. Ronde vorm (Fig 9. Moens)	Geen versiering	Flink versleten en verweerde schoen. Bij binnenzool op drukpunten bal en hak ingedeukt en slijtage sporen. Neus heeft scheuren in voorblad door gebruik. Loopzool zwaar verweerd met verkleuringen en slijtage sporen	Volgens rapporten mogelijk paar met NE-72	Type 130 (tie-lace fastening on Latchet shoe, fig 18. zonder loskomende hak) Goubitz
NE81-61	Meerder laags, met loopzool, middenzool (bestaand uit leer) en binnenzool. Maar 1 laag middenzool, wat ongebruikelijk is voor dit type schoeisel uit deze tijd. Hak bestaat uit 4 dikke leren lagen. De schoen heeft een aangenaalde zool. Ovaal-ronde vorm (Fig 8. Moens)	Geen versiering	Binnenzool is bij geleng en voornamelijk bal flink versleten, soms zelfs gescheurd en donker verkleurd. Voorblad heeft krassen en buigingen van gebruik. Grootste gebruikerssporen zichtbaar bij hak en loopzool. Deze is zwaar versleten met krassen, verkleuring en zelfs missende stukken die er volledi afgelopen zijn (zichtbaar door veranderende dikte van zelfde zool op verschillende plekken)	Verband niet direct te leggen tussen ander objectnummer	Kinderversie Type 130 (tie-lace fastening on Latchet shoe, fig 18. zonder loskomende hak, fig. 20) Goubitz
NE81-62	Meerder laags, met loopzool, middenzool (bestaand uit leer) en binnenzool. Bij neus extra laagje middenzool ter opvulling, bij geleng maar 1 dunne middenzool. Hak bestaat uit 3 dikke leren lagen. De schoen heeft een aangenaalde zool. Ovaal-ronde vorm (Fig 8. Moens)	Geen versiering	Binnenzool is bij geleng en voornamelijk bal flink versleten met (reperatie ?) gaten in de binnezool. Loopzool en voorblad in goede conditie, echter de hak heeft zware slijtage sporen. In het midden van hak een grote ovale uitholling waarbij zelfs 1 laag van de hak compleet versleten is. Rechterhielblad heeft scheuren net boven de naadgaatjes	Verband niet direct te leggen tussen ander objectnummer	Type 140 (Tie-lace latchet shoe with quarter seams, fig. 4)
NE81-63	Meerder laags, met fragmenten van de midden- (bestaand uit leer) en binnenzool. Bij binnenzool ontbreekt geleng en hak. Bij fragment middenzool ontbreekt bal en neus. Zolen zitten los op elkaar net als de hak. Hak bestaat uit minimaal 6 dunne leren lagen. De schoen heeft een aangenaalde zool. Ovaal-ronde vorm (Fig 8. Moens)	Geen versiering	Snedes, scheurtjes en vouwlijnen in voor- en hielblad. Hak zwaar versleten met stukjes leer eruit en oneven profiel. Binnenzool bij teen en voornamelijk bal gedeelte versleten, verkleurd, minder dik en gaatjes erin.	Verband niet direct te leggen tussen ander objectnummer	Vermoedelijk type 130 (tie-lace fastening on Latchet shoe, fig 8a sluiting, fig 20 decolleté) Goubitz
NE81-64	Meerder laags, met fragmenten van de loop-, midden- (bestaand uit leer) en binnenzool. Zolen zitten los op elkaar. Loopzool is gefragmenteerd en mist hak, middenzool is compleet, de binnenzool is allen gedeelte tussen bal en geleng over. De zolen hebben naaigaten. Ovaal-ronde vorm (Fig 8. Moens)	nvt	Niks met zekerheid te zeggen. Binnenzool heeft een gat in het midden van fragment. De loopzool fragmenten hebben verharde donkere leer onderkant die gescheurd is, echter vermoedelijk post-depositionele verwerking	nvt	nvt

NE81-65	nvt	Voorblad heeft grote incissies (4 en 5.5 cm), potentieel ter verbreding schoen of ter decoratie, door incompleetheid lastig te zeggen.	Mogelijk grote incissies ter verbreding schoen, scheuren en vouwlijnen over gehele voorblad. Slijtage sporen binnenzijde voorblad	Verband niet direct te leggen tussen ander objectnummer	nvt
NE81-66	Meerder laags, 2 complete middenzolen. De zolen hebben naaigaten en hebben een ovaal-ronde vorm (Fig 8. Moens)	nvt	Zolen hebben slijtage bij druk punten, dus de hak en de neus en bal. Hier zijn de zolen dunner, hebben een lichtere verkleuring en grote krassen in zool.	nvt	nvt
NE81-67	Versleten loopzool, waarbij de hak mist. Bestaat uit 2 delen bij de neus door reparaties. Ovaal-ronde vorm (Fig 8. Moens)	nvt	Over gehele onderzijde van de loopzool lichte slijtage sporen. Bij de neus heeft een reparatie plaatsgevonden aan de onderzijde waarbij met houten pennen een extra lap leer is vastgemaakt.	nvt	nvt
NE81-68	Sterk versleten loopzool, waarbij de hak mist. Bestaat bij het geleng uit 2 delen aan de onderzijde. Ovaal-ronde vorm (Fig 8. Moens)	nvt	Onderzijde zwaar versleten. Hierdoor is de zool oneven en verkleurd. Vooral bij het gedeelte waar de bal zit heel veel slijtage	nvt	nvt
NE81-69	Sterk versleten loopzool, waarbij de neus mist	nvt	De loopzool is zeer zwaar versleten, bijna helemaal weg. Overal de gehele zool zijn verkleuringen te vinden, en de zool is vrijwel overal oneven door de slijtage, met zelfs gaten erin.	nvt	nvt
NE81-70	Binnen- en middenzool fragment van geleng gedeelte	nvt	Bij gedeelte waar de hak begint loopt zowel de binnen- als middenzool schuin af naar elkaar toe. Daar zitten dan ook slijtage sporen (dunner, verkleuring en scheurtjes). Ook slijtage sporen bij beginpunt bal	nvt	nvt
NE81-71	Meerder laags, met middenzool (bestaand uit leer) en loopzool. Zolen los op elkaar door gebrek houten pennen maar wel helemaal compleet. Binnenzool mist op heel klein fragment na. De hak bestaat uit 10 losse leerfragmenten die met 1 koppelingstuk met zool en hak aan elkaar verbonden wordt. De schoen heeft een aangenaide zool. Ovaal ronde vorm (Fig 8. Moens)	nvt	Door verwerking en behandeling leer lastig te zeggen of verwerking ook mogelijk gebruikssporen kunnen zijn, verkleuring en scheuren zichtbaar	Verband niet direct te leggen tussen ander objectnummer	nvt
NE81-72	Meerder laags, met 2 middenzool fragmenten, bestaand uit leer. 1 Fragment mist alleen linkergedeelte bal en neus, ander hetzelfde plus hak en geleng. 2 laagjes hakfragmenten. Zolen los op elkaar door gebrek houten pennen. De schoen heeft een aangenaide zool. Vermoedelijke ronde vorm (Fig 9. Moens)	nvt	Geen fragmenten waar gebruikerssporen zichtbaar kunnen zijn	Volgens rapporten mogelijk paar met NE-60	nvt

NE81-73	Hakgedeelte van loopzool	nvt	Aanbinnenzijde loop zool een diagonale kras. Aan buitenzijde sporen waar hak op heeft gezeten	nvt	nvt
NE81-74	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
NE81-75	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
NE81-76	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
NE81-77	1 hak fragment bestaand uit alleen achterzijde hak	nvt	Onderzijde versleten en op bepaalde punten verkleurd door vermoedelijk gebruik, echter ook mogelijk door verwerking	nvt	nvt
NE81-82	nvt	nvt	Ronde perforaties in voorblad, naast scheuren. Ook lijken er verkleuringen en slijtage sporen (dunner leer) op plek waar de voet voorblad raakt	nvt	Type 95 (Boot)
NE81-220	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt

Appendix F: The dataset of all footwear fragments of the OM65 (Table made by the author, based on the dataset of the depot and original findlists).

Objectnummer	Objectnaam	Beschrijving/Onderdelen zichtbaar	Interne opmerkingen museum	Huidige standplaats	Scheepsw rak	Ondergangsgedating	Afmetingen zool	Hoogte hak
OM65-152b	schoen	2 fragmenten van leren schoen, 1 gedeelte van de hak en 1 fragment van het geleng van de midden- en loopzool		31A	M65OFL / OM65	ca. 1700	nvt	Niet mogelijk om te meten
OM65-152c	schoen	2 fragmenten van een leren linkerschoen. De fragmenten zijn van een complete binnenzool		31A	M65OFL / OM65	ca. 1700	Lengte (minimaal): 21 cm, Breedte: 8.2 cm	nvt
OM65-153	schoen	1 fragment van leren linkerschoen. Het is de gehele loopzool en een middenzool laag met sporen van textiel/stiksel in de naden. Er zitten gaten in de zool, mogelijk voor de houten pennen die niet meer inzitten. De hak ontbreekt op de loopzool		31A	M65OFL / OM65	ca. 1700	Lengte: 21.2 cm, Breedte: 8.4 cm	nvt
OM65-154	schoen	1 fragment van een gehele leren rechter binnenzool. Het textiel/stiksel zit nog vrijwel helemaal compleet in de naden.		31A	M65OFL / OM65	ca. 1700	Lengte: 21 cm, Breedte: 7.8 cm	nvt
OM65-155a	schoen	2 fragmenten van een leren linkerschoen. 1 fragment is een het neus gedeelte van een middenzool en 1 fragment van de middenzool waarbij de hak en hak gedeelte mist. Samen met OM65-155c onderdeel van 1 schoen		31A	M65OFL / OM65	ca. 1700	Lengte niet te meten, Breedte: 9.0 cm	nvt
OM65-155b	schoen	2 fragmenten van een leren rechterschoen. De fragmenten vormen samen de complete binnenzool. Samen met OM65-155d onderdeel van 1 schoen		31A	M65OFL / OM65	ca. 1700	Lengte: 21 cm, Breedte: 8.0 cm	nvt
OM65-155c	schoen	42 fragmenten van een linker lerenschoen. Bestaand uit; 1 fragment van de gehele loopzool, 1 fragment van hielblad, 1 fragment van het voorblad, 11 fragmenten van de loop en binnenzool, 10 hak fragmenten met 1 houten pen erin, 10 randvoering fragmenten, 1 textiel fragment (veter?), 7 niet te identificeren fragmenten. Samen met OM65-155a onderdeel van 1 schoen		31A	M65OFL / OM65	ca. 1700	Lengte: 20.5 cm, Breedte: 7.4cm	Niet mogelijk om te meten
OM65-155d	schoen	1 fragment van een rechter lerenschoen. Het is de complete loopzool, zonder de hak. Samen met OM65-155b onderdeel van 1 schoen		31A	M65OFL / OM65	ca. 1700	Lengte: 22.9 cm, Breedte: 9 cm	nvt
OM65-155e	schoen	23 fragmenten van een leren schoen: 8 genummerde fragmenten en ca. 15 losse ongenummerde onderdelen. Bestaand uit: 2 fragmenten van de hak met gaten voor de houten pennen, 4 fragmenten van vermoedelijk de middenzool, 1 verstevingsstuk van de loopzool, 1 fragment binnenzool, 3 fragmenten van het voorblad, 1 fragment van de complete tong, 1 fragment van een gedeelte van het hielblad, 5 randvoering fragmenten, 5 fragmenten die niet te identificeren zijn	Het is niet helemaal zeker of alle ongenummerde onderdelen behoren tot #e.	31A	M65OFL / OM65	ca. 1700	Niet mogelijk te meten	Te weinig fragmenten over

OM65-156a	schoen	1 fragment bestaand uit een gedeelte van de linker loopzool en de middenzool. De hak ontbreekt, echter gaten ter bevestiging van hak zijn zichtbaar. Bij de middenzool mist gedeelte van de rechterzijde bij de bal en gelang. Bij de neus is een extra lapje leer met 3 houten pennen toegevoegd, hoogstwaarschijnlijk om zool loopbaar te maken na gebruik. Bij het doosje van dit fragment zat een 2 grote stukken randvoering, die vermoedelijk bij dit fragment horen gezien de naadgaten, echter door krulling zool niet met zekerheid te zeggen.	31A	M65OFL / OM65	ca. 1700	Lengte: 22.3 cm, Breedte (minimaal): 8 cm	nvt
OM65-156b	schoen	1 fragment van de linker loop- en middenzool van een leren schoen. De zool lijkt uit 2 lagen te bestaan, de loopzool en een dunnen middenzool, echter missende gedeeltes van de zool is dit lastig te vermelden. Bij de neus een houten pen	31A	M65OFL / OM65	ca. 1700	Door kroming zool onmogelijk om te meten	nvt
OM65-156c	schoen	4 fragmenten van 1 rechterschoen. 1 fragment van de loop- en middenzool zonder hak en hak gedeelte, een volledige middenzool, 1 fragment van het voorblad en 1 fragment binnen- en middenzool met textiel/stiksel dat in de naden bevind. Het laatste fragment is aanzienlijker kleinere dan de rest en hoort er mogelijk niet bij	31A	M65OFL / OM65	ca. 1700	Lengte: 24.5 cm, Breedte: 9.7 cm. Voor de kleinere binnenzool; Lengte: 20 cm, Breedte: 7.5 cm	nvt
OM65-156d	schoen	1 fragment van de een zeer dunne linker middenzool waarbij een gedeelte van de hak mist. Bij het doosje van dit fragment zat een 2 grote stukken randvoering, die vermoedelijk bij dit fragment horen gezien de naden, echter door krulling zool niet met zekerheid te zeggen	31A	M65OFL / OM65	ca. 1700	Door kroming zool onmogelijk om te meten	nvt
OM65-156e	schoen	6 fragmenten van een linker leren schoen, die volgens de oorspronkelijke documentatie een damesschoen is (echter geen definitief bewijs). 1 fragment van een complete middenzool, 1 fragment van de gehele binnenzool, die gekruld is door post-depositie, 1 fragment van het voorblad met gedeeltes van de hielbladen waar bij vetergaten te zien zijn, 1 fragment van de tong waarbij 2 vetergaten zitten, 1 fragment van de randvoering van het voorblad en de zool, 1 niet identificeerbaar fragment	31A	M65OFL / OM65	ca. 1700	Lengte: 24.5 cm, Breedte: 9.7 cm	nvt
OM65-157a	schoen	1 fragment van linker loopzool , met een 1 laag van de hak er nog aan en 1 houten pen	31A	M65OFL / OM65	ca. 1700	Lengte: 22 cm, Breedte: 9.1 cm	nvt
OM65-157b	schoen	1 fragment van de linker middenzool, met textiel/stiksel bij de naden. Het heeft een groot gat in het midden van de bal (net als OM65-157c)	31A	M65OFL / OM65	ca. 1700	Lengte: 21.7 cm, Breedte: 8.4 cm	nvt
OM65-157c	schoen	1 fragment van de linker middenzool, met textiel/stiksel bij de naden. Het heeft een klein gat in het midden van de bal (net als OM65-157b) en 3 gaten bij hak, vermoedelijk door houten pennen (net als OM65-157d)	31A	M65OFL / OM65	ca. 1700	Lengte: 20.5 cm, Breedte: 8.2 cm	nvt

OM65-157d	schoen	1 fragment van de linker binnenzool. Alleen de deel van de bal, geleng en hak zijn overgebleven. Net als OM65-157c, 3 gaten bij de hak, vermoedelijk door houten pennen)	31A	M65OFL / OM65	ca. 1700	nvt		nvt
OM65-158a	schoen	1 fragment van rechter leren schoenzool. Het is een complete middenzool. Door gat van houten pen en stiksel gaten zijn deze fragmenten samen met OM158c onderdeel van 1 schoen	31A	M65OFL / OM65	ca. 1700	Lengte: 22.5 cm, Breedte: 9 cm		nvt
OM65-158b	schoen	1 fragment van een rechter leren schoenzool. Het bestaat uit de middenzool waarbij de neus en hak ontbreken, en een gedeelte van de binnenzool bij het geleng dat door middel van 2 stiksels (texiel) nog aangenaaid is	31A	M65OFL / OM65	ca. 1700	Lengte niet te meten, Breedte: 7.5 cm		nvt
OM65-158c	schoen	10 fragmenten van een rechter leren schoen. Bestaand uit: 2 fragmenten die samen de gehele middenzool vormen, 1 zool fragment van een andere middenzool laag met een gat van een houten pen, 1 fragment randvoering met klein gedeelte voorblad, 1 fragment van de complete tong met vetergaten, 2 fragmenten van de vrijwel gehele hielbladenen 3 randvoering fragmenten. Door gat van houten pen en stiksel gaten zijn deze fragmenten samen met OM158a onderdeel van 1 schoen	31A	M65OFL / OM65	ca. 1700	Lengte: 20.5 cm, Breedte: 8.2 cm	Niet mogelijk om te meten	
OM65-162	schoen/laars	2 fragmenten leer. Volgens originele vondstbeschrijving een hergebruikt onderdeel van een jas. Echter niet zeker of het een schoen/laars fragment door vorm die atypisch is voor schoeisel. Mogelijk binnenvoering van een laars	31A	M65OFL / OM65	ca. 1700	nvt		nvt
OM65-163	schoen/laars	1 fragment van een leren schoen/laars. Hoogstwaarschijnlijk een voorblad van een laars, mogelijk een schoen. Volgens de originele vondstbeschrijving mogelijk een hergebruikt onderdeel van een jas door insnede (geen incissie) aan linkerzijde met naaigaten eromheen	31A	M65OFL / OM65	ca. 1700	nvt		nvt
OM65-168	schoen/laars	1 fragment van een leren schoen. Het is een complete tong zonder vetergaten	31A	M65OFL / OM65	ca. 1700	nvt		nvt
OM65-170b	laars	4 fragmenten van een laars; 1 fragment bestaand uit beide delen van de schacht, 1 gedeelte van de randvoering van de zijkant van de laars, en 2 kleine losse fragmenten van de schacht. Aan binnenzijde schacht aan beide kanten extra stikselgaten in vorm van een U, niet zichtbaar aan buitenzijde	31A	M65OFL / OM65	ca. 1700	Schacht lengte: 41.5 cm, Breedte: 18.5 cm		nvt

OM65-170b[-001]	laars/schoenzool	3 fragmenten van een linker laars/schoenzool. Bestaand uit; 1 fragment van de complete zool met houten pennen en kleine moderne ijzeren spijkers en ijzeren stiksels (post-depositie reparatie na opgraving), op de hak na, 1 fragment verstevigingsstuk van de loopzool om de laars/schoen loopbaar te houden en 1 fragment wat mogelijk ter sluiting was. Gezien de grote en randvoering vermoedelijk de zool van een laars, mogelijk de zool van 170b. In dat geval zat het mogelijk sluitingsfragment waarschijnlijk aan de binnenzijde van de laars. Hoogstwaarschijnlijk paar met OM65-171	Bij fotograferen 2011 schoenzool met inventarisnummer#170b aangetroffen op plank 31A, dit inventarisnummer bestond al, vermoedelijk gaat het om de schoenzool met werknummer 230270-/3. 5-1-2011 record toegevoegd	31A	M65OFL / OM65	ca. 1700	Lengte: 29.5 cm, Breedte: 11.0 cm	nvt
OM65-171	schoen	28 fragmenten van rechter laars/schoenzool. Bestaand uit onder andere: 3 fragmenten binnenzool zonder de gehele bal en neus, 6 grote randvoeringen (soms met zool fragmenten eraan), 1 fragment vrijwel complete middenzool, 1 fragment van de linkerzijde van loopzool en 2 verstevigingsstukken van de zool. Rest van de fragmenten zijn delen van de loop- en middenzolen Hoogstwaarschijnlijk paar met OM65-170[-001]	2 dozen met het zelfde (werk?)nummer (1993?)	31A	M65OFL / OM65	ca. 1700	Lengte (minimaal): 28.5 cm, Breedte: 11.2 cm	nvt
OM65-172	schoen	1 fragment van linkerleren binnenzool, die compleet is		31A	M65OFL / OM65	ca. 1700	Lengte 21.5 cm, Breedte: 7.7 cm	nvt
OM65-173	schoen	13 fragmenten van een linker leren schoen. Bestaand uit: 2 fragmenten van de binnenzool, die op neus na compleet is, 4 middenzool fragmenten, 2 hak fragmenten, 4 fragmenten van vermoedelijk het voorblad, en 1 fragment wat niet te identificeren is. Door grote en breedte binnenzool vermoedelijk een binnenzool (vermoedelijk niet groter dan 17 cm in de lengte geweest en breedte 6.1 cm)		31A	M65OFL / OM65	ca. 1700	Lengte niet te meten, Breedte: 6.1 cm	Niet mogelijk om te meten
OM65-174	schoen	5 fragmenten van een linker leren schoen. Bestaand uit 5 zool fragmenten; 1 fragment van de gehele binnenzool, 1 fragment van de randvoering met textiel/stiksel zichtbaar, 3 fragmenten van de hak van de zool met gaten voor de houten pennen ter bevestiging		31A	M65OFL / OM65	ca. 1700	Lengte: 20.5 cm, Breedte: 7.0 cm	Niet mogelijk om te meten
OM65-175	schoen	1 fragment van een rechterschoenzool. Het is een complete binnenzool en heeft gaatjes bij neus en hak die mogelijk door houten pennen gecreëerd zijn		31A	M65OFL / OM65	ca. 1700	Lengte: 20.5 cm, Breedte: 7.0 cm	nvt

OM65-176	schoen	19 fragmenten van een rechter leren schoen. Bestaand uit; 1 complete binnenzool, 1 bijna complete loopzool op hak na, 3 fragmenten van de middenzool, 3 fragmenten van de hak, 2 fragmenten van de contrefort, 1 randvoering fragmentenmet stukje van zool nog aangenaaid, 2 fragmenten van versierd voorblad, 6 fragmenten kurk (vermoedelijk middenzool vulling)	31A	M65OFL / OM65	ca. 1700	Lengte (minimaal): 21.0 cm, Breedte: 9.0 cm	Niet mogelijk om te meten
OM65-177	schoen	1 Fragment van een linker binnenzool. Op de hak na is het helemaal compleet	31A	M65OFL / OM65	ca. 1700	Lengte (minimaal): 18.5 cm, Breedte: 8 cm	nvt
OM65-178a	schoen	1 fragment van rechter leren schoenzool. Het is een complete loopzool zonder de hak waar gaten van houten pennen zichtbaar zijn. Samen met OM65-178b en OM65-178c onderdeel van 1 schoen	31A	M65OFL / OM65	ca. 1700	Lengte: 23.3 cm, Breedte: 8.6 cm	nvt
OM65-178b	schoen	1 fragment van rechter leren schoenzool. Het is een complete binnenzool met gaten van houten pennen zichtbaar in de hak. Samen met OM65-178a en OM65-178c onderdeel van 1 schoen	31A	M65OFL / OM65	ca. 1700	Lengte: 20.5 cm, Breedte: 7.1 cm	nvt
OM65-178c	schoen	1 Fragment van een leren schoen. Extra verstevigstukje bij de neus van de loopzool om deze zichtbaar te maken. Gezien de naagaten, grote en verkleuring fragmenten OM65-178b en dit fragment, samen met OM65-178a onderdeel van 1 schoen.	31A	M65OFL / OM65	ca. 1700	nvt	nvt
OM65-179a	schoen	1 fragment van een linker lerenschoen. Het is een fragment van de middenzool die op de neus na compleet is. Gezien de gaten door de houten pennen in de hak, is dit fragment samen met OM65-179b en OM65-179c onderdeel van 1 schoen	31A	M65OFL / OM65	ca. 1700	Lengte (minimaal): 20.5 cm, Breedte: 9 cm	nvt
OM65-179b	schoen	2 fragmenten van een linker lerenschoen. De 2 fragmenten vormen samen de complete middenzool. Gezien de gaten door de houten pennen in de hak, is dit fragment samen met OM65-179b en OM65-179c onderdeel van 1 schoen	31A	M65OFL / OM65	ca. 1700	Door kroming zool lengte niet mogelijk te meten	nvt
OM65-179c	schoen	5 fragmenten en 4 losse houten pennen van een leren schoen. De 5 fragmenten zijn hakfragmenten, allemaal van een andere lagen van de hak. Naast de 4 losse houten pennen, zit 1 houten pen nog in de het grootste fragment	31A	M65OFL / OM65	ca. 1700	nvt	Door kroming hak niet mogelijk te meten, vermoedelijk wel meer dan 1.5 cm

OM65-180a	schoen	1 fragment van leren schoen. fragment bestaat uit geheel voorblad met hielbladen en sluitingsbanden voor de veter. Vergelijking met andere fragmenten weinig gebruikerssporen zichtbaar. Samen met OM65-180b onderdeel van 1 schoen geweest, te zien aan de tong bij 180b. Voorblad is niet te plaatsen in bestaande typologie door apart kenmerken (zie Goubitz typologie sectie)	31A	M65OFL / OM65	ca. 1700	nvt	nvt
OM65-180b	schoen	19 fragmenten van een leren schoen. Bestaand uit: 1 fragment van de gehele tong, 1 fragment van de hak (bestaand uit 2 laagjes), 4 fragmenten middenzool, 7 randvoering fragmenten, 6 fragmenten die niet te identificeren zijn	31A	M65OFL / OM65	ca. 1700	Niet mogelijk te meten	Niet mogelijk om te meten
OM65-181	schoen	1 fragment van een linkerschoenzool. Het fragment heeft 2 complete lagen middenzool, fragmenten van de loopzool die zwaar versleten is en een hak die bevestigd is met houten pennen. De afdruk van de binnenzool is nog goed te zien op de middenzool	31A	M65OFL / OM65	ca. 1700	Lengte: 21.5 cm, Breedte: 8.3 cm	2 cm
OM65-182	schoen	19 fragmenten van een rechter leren schoen. Bestaand uit: 1 2-laags middenzool, 4 fragmenten van de middenzool, 4 fragmenten van de loopzool, 1 klein fragment van de binnenzool, 1 fragment van een hak bestaand uit 5 lagen met houten pennen, 2 fragmenten van het voorblad en 6 randvoering fragmenten	31A	M65OFL / OM65	ca. 1700	Lengte: 20.5 cm, Breedte: 7.8 cm	Minimaal 1.5 cm
OM65-183	schoen	1 fragment van een rechterschoenzool. Gedeelte van middenzool, waarbij hak gedeelte mist. Leer door slechte preservatie in twee lagen gesplitst.	31A	M65OFL / OM65	ca. 1700	Lengte (minimaal): 19 cm, Breedte: 9.0 cm	nvt

OM65-185	schoen	6 Fragmenten van een rechter leren schoen. Bestaand uit; 1 fragment middenzool met complete hak met houten pennen, 1 fragment van het voorblad met doorlopende hielbladen met vetergaten erin, 1 verstevigingsfragment van de neus, 3 fragmenten randvoering waarbij de grootste aan uiteinde het stuk in vierkantjes is gesneden. Loopzool lijkt te zijn afgesneden (wellicht hergebruik of te versleten). Schoen heeft post-depositionele ijzeroxidatie verbonden aan fragmenten, voornamelijk de hak	31A	M65OFL / OM65	ca. 1700	Lengte: 20.1 cm, Breedte: 7.4 1.8 cm cm
OM65-185c	schoen	1 fragment van een rechterschoenzool. Het is een complete binnenzool, behorend bij de rest van OM65-185 gebaseerd op vorm en identiek gat bij de hak van een houten pen. Door lengte en breedte afmetingen vermoedelijk schoen voor vrouw of ouder kind	31A	M65OFL / OM65	ca. 1700	Lengte: 19.8 cm, Breedte: 6.3 nvt cm
OM65-186	schoen	14 fragmenten van linker leren schoen. Bestaand uit; 1 fragment van de complete binnenzool, 1 fragment van complete middenzool met een stuk van de hak loopzool met 1 houten pen erin, 3 fragmenten van de neus, het geleng en deel hak van de loopzool, 2 hak fragmenten met houten pennen en 1 moderne ijzeren spijker (post-depositie reparatie bij opgraving), 1 fragment van het voorblad met doorlopende hielbladen met vetergaten erin, 1 fragment van de complete puntige tong met vetergaten, 4 randvoering fragmenten en 1 verstevigingsfragment van het voorblad	31A	M65OFL / OM65	ca. 1700	Lengte: 22 cm, Breedte: 8 cm Minimaal 1 cm
OM65-350	schoen	14 fragmenten van linker leren schoen. Bestaand uit; 1 fragment van de complete binnenzool, 3 fragmenten van de middenzool (neus en hak), 1 fragment loopzool waarbij alleen geleng en hak mist, 2 fragmenten verstevingsstukken van de loopzool ter reparatie met houten pennen, 1 fragment van de hak van 2 laagjes met textiel/stiksel zichtbaar, 2 fragmenten van de contrefort, 1 fragment randvoering, 1 fragment van een versierd voorblad, 1 fragment van de complete tong, 1 klein fragment van vermoedelijk het hielblad met een vetergat zichtbaar	31A	M65OFL / OM65	ca. 1700	Lengte: 23 cm, Breedte: 8.2 Niet mogelijk om te cm meten

Objectnummer	Vorm en gelaagdheid zool	Versiering	Gebruikssporen	Potentieel paar met	Voorbeeld uit lit.
OM65-152b	Meerder laags, met midden- (bestaand uit leer) en loopzool. Alleen het geleng gedeelte is overgebleven, en een gedeelte van de hak	nvt	Op de loopzool zijn verweerd, echter niet zeker of het gebruikerssporen zijn of post-depositionele processen.	nvt	nvt
OM65-152c	De binnenzool die compleet is. De zool is aangenaaid en heeft een ovaal-ronde vorm (Fig 8., Moens)	nvt	Bij het drukpunt van de bal is de zool ingedrukt en heeft het slijtage, tevens gebruikerskrassen/strepen door slijtage over gehele zool	nvt	nvt
OM65-153	Meerder laags, met midden- (bestaand uit leer) en loopzool. Op een stuk van de bal na bij de loopzool, zijn beide zolen compleet. De zolen zijn aangenaaid en heeft een ovaal-ronde vorm (Fig. 8., Moens)	nvt	Bij de neus van de loopzool slijtage sporen. De hak van de middenzool is ingedrukt als drukpunt. Bij de bal van de zool is een stuk leer weg versleten door gebruik	nvt	nvt
OM65-154	De binnenzool die compleet is. De zool is aangenaaid en heeft een ovale vorm (Fig 7., Moens)	nvt	Bij de drukpunten van de bal en hak is de zool ingedrukt en heeft het slijtage, tevens gebruikerskrassen/strepen door slijtage over gehele zool	nvt	nvt
OM65-155a	De bijna complete middenzool, op de hak na. De middenzool is gespleten vanaf de bal. De zool is aangenaaid en heeft een ovale vorm (Fig 7., Moens)	nvt	Bij de drukpunten van de bal en hak is de zool ingedrukt en heeft het slijtage	nvt	nvt
OM65-155b	De bijna complete binnenzool. De binnenzool is gespleten bij het geleng gedeelte. De zool is aangenaaid en heeft een ovale vorm (Fig 7., Moens)	nvt	Zool is over gehele binnenzijde helemaal versleten, met krassen erin	nvt	nvt
OM65-155c	Vermoedelijk meerder laags, met binnen-, midden- (bestaand uit leer) en loopzool. Binnenzool is helemaal compleet. Echter van is van de midden- en loopzolen te weinig materiaal overgebleven om met zekerheid dit te stellen, echter wel hele onderdelen van geleng en hak overgebleven. Van de hak zijn veel losse fragmenten over. De zool is aangenaaid en heeft een ovale vorm (Fig 7., Moens)	nvt	Bij de drukpunten van de bal en hak is de binnenzool ingedrukt en heeft het slijtage. Voor de rest lastig gebruikerssporen vast te stellen door verwerking	nvt	nvt
OM65-155d	De complete loopzool. De zool is aangenaaid en heeft een ovaal/ronde vorm (Fig 8., Moens)	nvt	Loopzool is voornamelijk bij de bal zwaar versleten met verkleuring en dunnere zool, de rest van de zool heeft ook slijtage sporen maar minder aanwezig	nvt	nvt
OM65-155e	Vermoedelijk meerder laags, met binnen-, midden- (bestaand uit leer) en loopzool. Echter van is van de zolen te weinig materiaal overgebleven om met zekerheid dit te stellen, net zoals de vorm niet zichtbaar is. Van de hak is alleen 3 laagjes (2 geheel, 1 half) over, die relatief dik zijn.	nvt	Verstevingsstuk van de loopzool is versleten aan de zijde waarop gelopen werd. Voor de rest lastig gebruikerssporen vast te stellen door verwerking	nvt	nvt

OM65-156a	Meerder laags, met midden- (bestaand uit leer) en loopzool. Van de loopzool alleen de neus, hak en gedeelte geleng over. Middenzool vrijwel helemaal compleet op klein gedeelte aan de rechterzijde van de bal en geleng. Zool is aangenaaid en heeft een ovale vorm (Fig. 7., Moens)	nvt	Delen die aanwezig zijn bij de neus van de loopzool zijn flink versleten. Hierdoor is ook een nieuwer stuk leer met 3 houten pennen vastgezet ter reparaatie, die minder versleten is dan de rest van de loopzool	nvt	nvt
OM65-156b	De loopzool zonder hak en dunne middenzool bestaand uit leer, bij de bal missen aan beide zolen fragmenten leer. Bij de loopzool ontbreekt ook de bal en neus. Zool is aangenaaid en heeft een Ovaal-ronde vorm (Fig. 8., Moens)	nvt	Bij geleng van de loopzool is aan de onderzijde verkleuring en slijtage sporen	nvt	nvt
OM65-156c	Van uitgaand dat het kleine fragment erbij hoort; Meerder laags, met loopzool, middenzolen (bestaand uit leer) en binnenzool. Helemaal compleet, op de hak van de loopzool na. Schoenen hebben aangenaaide zool. Ovaal-ronde vorm (Fig 8. Moens)	Geen versiering	De binnenzool heeft slijtage sporen bij de hak en de bal (verdunning). De loopzool heeft bij de bal zware slijtage waarbij zelfs een gedeelte van de bal weg versleten is	OM65-156E	Gebaseerd op OM65-156E: Type 145 (Tie-Lace on Delta-Slit Opening, Fig 4., Fig 6.) Goubitz
OM65-156d	1 dun laagje van de middenzool, die op klein gedeelte van de hak na compleet is. Het heeft een ovale vorm (Fig. 7., Moens)	nvt	Gaten van houten pennen die vermoedelijk ter reparaatie waren, door verwerking zwaar gekruld dus verdere gebruikerssporen lastig met zekerheid te zeggen	nvt	nvt
OM65-156e	Meerder laags, met de complete middenzool (bestaand uit leer) en de complete binnenzool. Schoenen hebben aangenaaide zool. Ovaal-ronde vorm (Fig 8. Moens)	Geen versiering	Binnenzool is zwaar versleten met krassen en verdunning op vele plekken over gehele zool. Door verwerking en missende onderdelen van voorblad lastig om te zeggen of er slijtage sporen zijn, maar vermoedelijk wel	OM65-156C	Type 145 (Tie-Lace on Delta-Slit Opening, Fig 4., Fig 6.) Goubitz
OM65-157a	Complete loopzool met 1 laagje van de hak erbij, De zool is aangenaaid en heeft een ovaal-ronde vorm (Fig 8., Moens)	nvt	Bij de onderzijde van de loopzool is het leer bij de neus losgekomen, verder is er bij de bal slijtage sporen (verdunning zool)	nvt	nvt
OM65-157b	Complete middenzool, bestaand uit 2 aan elkaar genaaide leren zolen met stiksels. De zool heeft een ovaal-ronde vorm (Fig 8., Moens)	nvt	Groot gat in het midden van de bal. Bij drukpunten is zool naar beneden geduwd	nvt	nvt
OM65-157c	Middenzool, bestaand uit 2 aan elkaar genaaide leren zolen met stiksels. Onderste laag van de middenzool is compleet, de bovenste laag mist aan rechterzijde bij de bal en neus een laagje leer. De zool heeft een ovaal-ronde vorm (Fig 8., Moens)	nvt	3 gaten bij de hak van de zool, vermoedelijk 3 houten pennen die gezet waren ter versteviging schoen. Bij drukpunten is zool naar beneden geduwd.	nvt	nvt

OM65-157d	De binnenzool, bestaand uit het gehele geleng en hak, en een klein gedeelte van de bal. De zool is aangenaaid en heeft een ovaal-ronde vorm (Fig 8., Moens)	nvt	3 gaten bij de hak van de zool, vermoedelijk 3 houten pennen die gezet waren ter versteviging schoen. Bij drukpunten is zool naar beneden geduwd.	nvt	nvt	
OM65-158a	Middenzool, volledig compleet met textiel/stiksel deels zichtbaar. Gaten voor houten pen. De zool is aangenaaid en heeft een ovaal-ronde vorm (Fig 8., Moens)	nvt	Zool is bij drukpunten hak en bal naar beneden gedrukt. Daar zijn ook aan beide kanten van de zool slijtage sporen (dunner en verkleuring) zichtbaar	nvt	nvt	
OM65-158b	Meerder laags, met binnen- en middenzool (bestaand uit leer). Bij middenzool ontbreekt de neus waardoor vorm niet met zekerheid kan worden gezegd, bij binnenzool is alleen geleng gedeelte aanwezig. De zool is aangenaaid en heeft vermoedelijk een ovaal-ronde vorm (Fig 8., Moens)	nvt	Binnenzool heeft aan uiteindes slijtage sporen (dunner en verkleurd). Middenzool is voornamelijk verweerd door post-depositie processen	nvt	nvt	
OM65-158c	Meerder laags; Middenzool die compleet is en gedeelte andere middenzool met gat voor houten pen. De zool is aangenaaid en heeft een ovaal-ronde vorm (Fig 8., Moens)	nvt	Vouwlijnen in de tong door gebruik, net als de hielbladen	nvt	Door ontbreken sluitingsmethode niet mogelijk te herleiden	
OM65-162		nvt	Mogelijk hergebruikt stuk leer. Vermoedelijke binnenzijde heeft slijtage, vooral rondom ronding waarbij het ook verkleurd	nvt	nvt	
OM65-163		nvt	Geen versiering	Mogelijk hergebruikt stuk leer door insnede, met naden om de insnede heen. Binnenzijde heeft bruin-oranje verkleuring	nvt	Vermoedelijk Type 95 (Boot)
OM65-168		nvt	nvt	nvt	nvt	
OM65-170b		nvt	Geen versiering	Vouwlijnen en verkleuring door gebruik van de laars op de schacht.	nvt	Type 95 (Boot. Fig 1 j. Fig. 11)

OM65-170b[-001]	Meerder laags, met binnen-, midden- (bestaand uit leer en kurk) en loopzool. De binnen- en middenzolen zijn compleet. De loopzool is vrijwel helemaal versleten en fragmentarisch overgeleverd, zonder de hak. De zolen en verstevigingsstukken bij loopzool zijn vastgezet met houten pennen. De zool is aangenaaid met delen stiksel intact en heeft een ovaal-ronde vorm (Fig 8., Moens)	nvt	Bij de binnenzool is bij de drukpunten van de bal en hak slijtagesporen (verduunning zool). De loopzool is vrijwel helemaal versleten en heeft bij de neus en deel van de zijkanten verstevigingsfragmenten die met houten pennen zijn vastgezet ter reparatie	OM65-171	nvt
OM65-171	Meerder laags, met binnen-, midden- (bestaand uit leer) en loopzool. De binnenzool mist de vrijwel de gehele bal en neus. Een van de middenzolen is op de neus volledig, echter de andere lagen zijn zeer fragmentarisch overgeleverd. De loopzool is vrijwel helemaal versleten en fragmentarisch overgeleverd, zonder de hak. De zolen en verstevigingsstukken bij loopzool zijn vastgezet met houten pennen (waarvan alleen gaten te zien zijn). De zool is aangenaaid met delen stiksel intact en heeft een ovaal-ronde vorm (Fig 8., Moens)	nvt	De binnenzool heeft bij de drukpunten van de hak slijtagesporen (verduunning zool). Loopzool zwaar versleten over gehele zool	OM65-170b[-001]	nvt
OM65-172		nvt	Bij de binnenzool is bij de drukpunten van de bal en hak slijtagesporen (verduunning zool). De zool is bij de drukpunten ook verlaagd	nvt	nvt
OM65-173	Meerder laags met vrijwel complete binnenzool en paar fragmenten van middenzool (leer) over. De binnenzool mist alleen de neus en klein gedeelte van de hak. Vorm niet te herleiden door missen neus. 2 gedeeltes van 2 dunne lagen van de hak aanwezig	nvt	De binnenzool heeft over gehele zool slijtage maar met name bij de drukpunten van de bal en hak slijtagesporen (verduunning zool). De zool is bij de drukpunten ook verlaagd	nvt	nvt
OM65-174	De complete binnenzool. Van hak zijn 3 gedeeltes van een laag overgebleven, met gaten van de houten pennen ter bevestiging zichtbaar. De zool is aangenaaid en heeft een ovale vorm (Fig 7., Moens)	nvt	Over gehele zool, maar voornamelijk het gedeelte bij bal en hak, is slijtage en verkleuring te zien aan beide kanten van de zool bij de drukpunten.	Mogelijk OM65-174, exact dezelfde afmetingen van de zool	nvt
OM65-175	De complete binnenzool. De zool is aangenaaid en heeft een ovale vorm (Fig 7., Moens)	nvt	Bij het bal en hak gedeelte is slijtage en verkleuring te zien aan beide kanten van de zool bij de drukpunten. Bij de hak lijkt de slijtage ook de reden voor een lange scheur over het midden van de hak	Mogelijk OM65-175, exact dezelfde afmetingen van de zool	nvt

OM65-176	Meerder laags, met binnen-, midden- (bestaand uit leer en kurk) en loopzool. De binnenzool is compleet, de loopzool mist alleen de hak. Bij de middenzolen bestaat alleen uit fragmenten van de zijkanten, en kleine gedeeltes kurk. De hak bestaat uit 3 fragmenten van 3 lagen, waarvan 1 compleet is. De zool is aangenaaid en heeft een een ovale vorm (Fig 7., Moens)	Voorblad is versierd. Het heeft een gekartelde incisies van 1.5 cm over de verticale kant, met s vormige symbolen van 0.5 cm in horizontale lengte aan de onder- en bovenzijde. De s vormige symbolen heeft nog een horizontale rij vlak onder het tong gedeelte	Bij het bal en hak gedeelte van de binnenzool is slijtage en verkleuring te zien aan beide kanten van de zool bij de drukpunten. De loopzool heeft voornamelijk bij de bal verkleuring en zware slijtage sporen, en uiteinde van het	nvt	Door ontbreken sluitingsmethode niet mogelijk te herleiden
OM65-177	De binnenzool, die alleen de hak mist. De zool is aangenaaid en heeft een een ovale vorm (Fig 7., Moens)	nvt	Bij het bal gedeelte is slijtage en verkleuring te zien aan beide kanten van de zool bij het drukpunt. Gezien de slijtage sporen bij het uiteinde van het geleng is dit vermoedelijk ook het geval bij de hak	nvt	nvt
OM65-178a	Complete loopzool met gaten van houten pennen in het hak gedeelte waar de hak zich bevond. De zool is aangenaaid en heeft een een ovale vorm (Fig 7., Moens)	nvt	Bij het bal gedeelte is slijtage en verkleuring te zien bij de drukpunten (dunner en verkleuring). Ook verkleuring op plek waar verstevigingstukje van de loopzool zat met stuk je houten pen in de neus van de zool	nvt	nvt
OM65-178b	Complete binnenzool met gaten van houten pennen in het hak gedeelte waar de hak zich bevond. De zool is aangenaaid en heeft een een ovale vorm (Fig 7., Moens)	nvt	Bij de binnenzool is bij de drukpunten van de bal en hak slijtagesporen (verdunning zool). De zool is bij de drukpunten ook verlaagd	nvt	nvt
OM65-178c	Verstevingsstukje van de loopzool	nvt	Verstevingsstuk van de loopzool, die aangenaaid was en met houten pennen bevestigd om de schoen loopbaar te maken	nvt	nvt
OM65-179a	Middenzool, die op de neus na compleet is. Gaten voor houten pen in de hak. De zool is aangenaaid en heeft een ovaal-ronde vorm (Fig 8., Moens), gebaseerd op OM65-179b	nvt	Bij drukpunten naar beneden gedrukt, door verwerking lastig andere gebruikerssporen toe te kennen	nvt	nvt
OM65-179b	Middenzool, waarbij de 2 fragmenten samen de complete middenzool vormen. Gaten voor houten pen in de hak. De zool is aangenaaid en heeft een ovaal-ronde vorm (Fig 8., Moens)	nvt	Bij drukpunten naar beneden gedrukt, en bij neus extra gaten door houten pennen voor verstevigingstuk van de zool voor de loopbaarheid schoen	nvt	nvt
OM65-179c	De hak met 4 losse en 1 insitu houten pennen. Bestaand uit minimaal 7 dunne en dikkere lagen leer	nvt	Onderste laag van de hak versleten over gehele raakvlak door gebruik	nvt	nvt

OM65-180a	nvt	Geen versiering	Aan binnenzijde paar vouwlijnen bij neus, echter weinig gebruikerssporen zichtbaar	Verband niet direct te leggen tussen ander objectnummer	Type 155 (Miscellaneous footwear). Het lijkt op een Type 130 (Tie-Lace fastening on Latchet shoe) zijn de sluitingsstukken uit hetzelfde stuk leer als voorblad gemaakt ongewoon is
OM65-180b	Meerder laags met paar fragmenten van middenzool en binnenzool over. Vorm niet te herleiden net als andere zool onderdelen. Hak bestaat uit 2 dunne lagen leer, die gespleten zijn	nvt	Niet mogelijk om vast te stellen op hak fragment na dat versleten is door gebruik (dunner leer op contactpunt leer en ondergrond)	nvt	nvt
OM65-181	Meerder laags, met 2 lagen midden- (bestaand uit leer) en fragmentarisch de loopzool. De lagen middenzool zijn compleet, maar loopzool is alleen bij geleng en gedeeltes van de bal zichtbaar. De hak heeft meerdere, relatief dikke lagen die met een cirkel van houten pennen vast zijn gezet. De zool is aangenaaid en heeft een een ovaal-ronde vorm (Fig 8., Moens)	nvt	Loopzool is vrijwel helemaal weg, vermoedelijk een combinatie van verwerking en slijtage. Op de bovenste laag van de middenzool is het leer geslijteerd op het drukpunt van de bal op de zool, dunner laag leer en naar beneden gedrukt. Bij hak zijn verschillende gedeeltes van de hak lagen weg versleten	nvt	nvt
OM65-182	Meerder laags, met binnen-, lagen midden- (bestaand uit leer) en fragmentarisch de loopzool. Van binnenzool is een klein fragment over, vermoedelijk geleng gedeelte. 2 lagen van de middenzool zijn compleet, maar andere laag is fragmentarisch overgeleverd. De loopzool bestaat uit het geleng. De hak heeft 5, relatief dikke lagen die met drie rijen van houten pennen vast zijn gezet. De zool is aangenaaid en heeft een een ovale vorm (Fig 7., Moens)	nvt	Door verwerking in slechte conditie en lastig om met zekerheid gebruikerssporen toe te kennen, ook omdat alleen middenzool is overgeleverd. Gat in het midden van de bal	nvt	nvt
OM65-183	Een gedeelte van de middenzool, waarbij de hak ontbreekt. Sommige naaistiksels zijn nog zichtbaar in de zool, dus een aangenaaide zool. Heeft een ovaal-ronde vorm (Fig 8., Moens)	nvt	Door verwerking in slechte conditie en lastig om met zekerheid gebruikerssporen toe te kennen, doordat fragmenten op middenzool fragmentarisch zijn. Deel loopzool heeft echter waarfschijnlijk slijtage sporen	nvt	nvt

OM65-185	Meerder laags, met midden- (bestaand uit leer) en heel klein gedeelte van de loopzool. De middenzool zijn compleet, maar loopzool is alleen heel klein stuk bij het geleng zichtbaar. De hak heeft meerdere lagen leer, die afwisselen van dik naar dun die met drie rijen houten pennen vast zijn gezet. De zool is aangenaaid en heeft een een ovaal-ronde vorm (Fig 8., Moens)	Geen versiering	Bij de neus van het voorblad en het verstevigings stuk is een stuk leer eruit, vermoedelijk door verwerking aangezien het gebied eromheen ook versleten is. Tevens vouwlijnen in voorblad. De hak is op verschillende plekken versleten, echter door ijzeroxidatie niet met zekerheid te zeggen door gebruik. Middenzool is bij de bal ook versleten en vkleurd, wellicht gebruikt als loopzool nadat deze afgesneden was?	nvt	Type 145 (Tie-Lace on Delta-Slit Opening, Fig 2., Fig 4.) Goubitz
OM65-185c	Complete binnenzool van OM65-185. Sommige naaistiksels zijn nog zichtbaar in de zool, dus een aangenaaide zool. Heeft een ovale vorm (Fig 7., Moens)	nvt	De loopzool heeft flinke slijtagesporen over vrijwel de gehele zool. Bij drukpunten leer dunner, verkleurd en ingedrukt door gebruik	nvt	nvt
OM65-186	Meerder laags, met binnen-, midden- (bestaand uit leer) en gedeelte van de loopzool. De binnen- en middenzool zijn compleet. De loopzool bestaat meerdere fragmenten van de neus, geleng en gedeelte hak. De hak heeft meerdere dikke lagen leer die met houten pennen vast zijn gezet. De zool is aangenaaid en heeft een een ovaal-ronde vorm (Fig 8., Moens)	Geen versiering	De loopzool heeft flinke slijtagesporen, met name bij de bal waar het dunner is. Bij de loopzool mist een groot gedeelte van de bal, vermoedelijk wegversleten. Ook de hak heeft slijtage sporen met lagen van de hak die steeds dunner worden en volledig weg zijn bij de onderkant van de zool. Het voorblad heeft vouwlijnen en een kapotte neus	nvt	Type 145 (Tie-Lace on Delta-Slit Opening, Fig 2., Fig 4.) Goubitz
OM65-350	Meerder laags, met binnen-, midden- (bestaand uit leer) en gedeelte van de loopzool. De binnenzool is compleet en bevat textiel/stiksel. De middenzool bestaat uit fragmenten van de neus en de hak. Bij de loopzool mist de hak en het geleng, wel zijn er 2 grote verstevigingstukken voor de loopzool met houten pennen. De hak bestaat uit 2 dunne lagen leer. De zool is aangenaaid en heeft een een ovale vorm (Fig 7., Moens)	Voorblad is versierd. Het heeft een gekartelde incisies van 1.5 cm over de verticale kant, met s vormige symbolen van 0.5 cm in de verticale lengte aan de onder- en bovenzijde. Boven de s vormige symbolen is een rij met ^ symbolen, en aan de onderzijde een rij met v symbolen van ongeveer dezelfde grote. Deze zijn door de bovenste laag van het voorblad gesneden, maar niet door de tweede laag van het voorblad	Vouwlijnen in voorblad. 1 van de verstevigstukken heeft zware slijtage aan de binnenzijde met verkleuring. Loopzool over gehele fragment zware versleten met gaten erin. Binnenzool heeft bij drukpunten bij de bal en hak aan binnenzijde slijtage waardoor het daar dunner is	nvt	Door ontbreken sluitingsmethode niet mogelijk te herleiden

Appendix G: The dataset of all footwear fragments of the OL79 (Table made by the author, based on the dataset of the depot and original findlists).

Objectnummer	Objectnaam	Beschrijving	Interne opmerkingen museum	Huidige standplaats	Scheepswrak	Onderganggsdatering	Afmetingen zool	Hoogte hak
OL79-160	leer schoenzool	12 fragmenten van een schoenzool en 4 hele kleine fragmenten. 2 fragmenten van hak (dikke lappen leer, meer laags) die vrijwel compleet is, 4 zool fragmenten (vermoedelijk 3 loop- en 1 binnenzool fragment) 2 fragmenten van voorblad, 2 randvoering fragmenten, de rest niet determineerbaar. Hak is vrij groot en heeft houten pennen en stikselnaden ter bevestiging fragmenten		155G	L79OFL / OL79	ca. 1796	Onmogelijk om te meten: nvt	Minimaal 1.9 cm
OL79-163	leer schoenzool	Een linkerschoenzool, bestaande uit 2 fragmenten met verschillende lagen en een hak (dikke lappen leer, meer laags) bevestigd met houten pennen. Bij de zool zitten een zakje met allemaal hele kleine losse fragmenten van de schoen, met daar bij ook een brokje in een plastic zakje. Fragmenten bestaan uit randvoering, voorblad, zool en verstevigingsfragmenten. Echter te kleine fragmenten om goed te determineren		155G	L79OFL / OL79	ca. 1796	Lengte: 28.4 cm, Breedte: 10 cm	1.7 cm
OL79-164	leer schoen	6 fragmenten van een schoen. De fragmenten zijn 2 hielbladen, 1 contrefort, 1 gedeelte binnenzool (bestaand uit geleng), 1 gedeelte loopzool met hak (dikke lappen leer, meer laags) die houten pennen bevat (geleng en hak) en 1 strip leer van loopzool met daar 1 houten pen in. Het laatste fragment lijkt bewust in een reep gesneden te zijn, misschien ter hergebruik (of hergebruik andere fragmenten)?		155G	L79OFL / OL79	ca. 1796	Lengte (Minimaal): 19.2 cm, Breedte (Minimaal): 8.5 cm	Minimaal 1.5 cm
OL79-199	leer schoen	1 fragment van gehele leren neus van een schoen, met stikselgaten aan de zijkanten. Ook 4 vetergaten zichtbaar in midden van voorblad		155G	L79OFL / OL79	ca. 1796	nvt	nvt
OL79-213	leerfragment schoen	13 grote fragmenten van een zeer verweerde linkerschoen, en heel veel kleine fragmenten die op 5 randvoeringen niet te identificeren zijn. 1 hak fragment met houten pennen, 1 fragment voorblad, 1 fragment tong, 1 binnenzool, 2 fragmenten loopzool, 1 contrefort, 1 connectie stuk hak en loopzool, 1 randvoering van voorblad, 2 hielbladen, 1 sluitingsfragment 1 niet identificeerbare fragmenten.		155G	L79OFL / OL79	ca. 1796	Lengte: 28.2 cm, Breedte: 10 cm	Minimaal 2 cm
OL79-235	Leerfragment schoenzool	2 fragmenten van vermoedelijk midden- of loopzool. Zeer slechte conditie. Zichtbare gaten voor houten pennen. Onduidelijk waar onderdelen zich bevinden in schoen		155G	L79OFL / OL79	ca. 1796	Onmogelijk om te meten	nvt

OL79-275 [-001]	schoen	11 fragmenten van een rechterschoen die bijna compleet is. 2 fragmenten loopzool met hak (houten pennen), 1 fragment binnenzool met voorblad, 2 fragmenten hielbladen met sluiting stuk (envenredige perforaties), 1 geheel tong fragment, 2 losse zoolfragmenten, en 3 verstevingsstukken.	tijdelijke opslag afdeling Restauratie op 154E	155G	L79OFL / OL79	ca. 1796	Lengte: 28.0 cm, Breedte: 10.3 cm	2.3 cm
OL79-306	schoen	7 fragmenten van een linkerschoen. 1 loopzool, 1 binnenzool met voorblad, 1 tong, 2 hielbladen, en 2 kleine verstevigingstukjes. In vergelijking andere schoenen collectie in goede staat		155G	L79OFL / OL79	ca. 1796	Lengte: 27.5 cm; Breedte: 9.7 cm	1.6 cm
OL79-320	leerfragment schoen/laars	1 fragment van een voorblad van een leren schoen of laars. Geen vetergaten te herkennen		155G	L79OFL / OL79	ca. 1796	nvt	nvt
OL79-342	leerfragment schaats	1 fragment van een rondgebogen leren sluitingsriempje van een schoen, met gaatjes erin		155G	L79OFL / OL79	ca. 1796	nvt	nvt
OL79-373	leerfragment schoen	2 fragmenten van een leren sluitingsriempje van een schoen met 2 gaatjes erin		155G	L79OFL / OL79	ca. 1796	nvt	nvt
OL79-408	leerfragment schoen	1 fragment, vermoedelijk van halfronde leren neus van een schoen (deel voorblad). Stikselgaten zijn zichtbaar aan binnenzijde		155G	L79OFL / OL79	ca. 1796	nvt	nvt

OL79-422	schoen	14 leerfragmenten van een rechterschoen die bijna compleet is. 1 fragment van complete zool (behalve loopzool) met hak (met houten pennen), 1 fragment voorblad, 1 fragment verbindstuk tussen zool en voorblad, 1 randvoeringfragment, 3 midden en loopzool fragmenten, 1 randvoering fragment, 3 stukken hielblad, 1 verstevigingfragment, 1 sluitingsfragment en 2 niet identificeerbare fragmenten. Bij hak lijken aan zijkanten en gedeelte geleng nieuwere houten pennen toegevoegd ter versteviging van de hak op de loopzool.	tijdelijke opslag afdeling 155G Restauratie op 154E	L79OFL / OL79	ca. 1796	lengte: 28 cm, breedte: 9.5 cm	2.2 cm
OL79-423 [-001]	schoenzool	1 fragment van een linkerschoenzool. Vermoedelijk de middenzool, waarvan alleen de neus over is. Het lijkt dat het stuk van de bal eruit is gesneden (mogelijk voor hergebruik?)	155G	L79OFL / OL79	ca. 1796	Onmogelijk om te meten	nvt

Objectnummer	Vorm en gelaagdheid zool	Versiering	Gebruikssporen	Potentieel paar met	Voorbeeld uit lit.
OL79-160	Meerder laags, met vermoedelijk 3 loop- en 1 binnenzool fragmenten, bestaand uit leer. Alle fragmenten zijn in slechte conditie met delen van geleng, neus en bal gedeeltes van verschillende zoollagen. Hak zit vast met houten pennen. De schoen heeft een aangenaide zool. Vermoedelijk een ovaal ronde vorm (Fig 8., Moens)	Geen versiering	Door verwerking lastig te zeggen. Binnenzool fragment heeft slijtage punten bij drukpunten. De onderzijde van de hak mist aan uiteinde en middenstuk fragmenten leer die vermoedelijk zijn wegversleten, en tevens zijn andere plekken verhard en verkleurd	Verband niet direct te leggen tussen ander objectnummer	nvt
OL79-163	Meerder laags, met een loop- en binnenzool. Loopzool is helemaal compleet, binnenzool missen fragmenten bij neus en geleng. Hak zit vast met houten pennen. De schoen heeft een aangenaide zool. Heeft een ovaal ronde vorm (Fig 8., Moens)	nvt	Binnenzool heeft bij drukpunten bij de bal en hak een dunnere laag leer door slijtage en verkleuring. De loopzool heeft hetzelfde op de punten, echter is de slijtage relatief gering in vergelijking met andere zolen. Hak heeft een grote ijzeraanslag door post-depositioneel proces	nvt	nvt
OL79-164	Meerder laags, met een loop- en binnenzool. Binnenzool alleen geleng gedeelte, de loopzool bestaat alleen uit hak en deel van geleng. Ook klein gedeelte van bal loopzool beschikbaar. Hak zit vast met houten pennen. De schoen heeft een aangenaide zool.	Op hielbladen extra laag perforaties dan gebruikelijk, echter vermoedelijk eerder functionele waarde dan decoratieve	Hak heeft flinke slijtage plekken met een extra verstevigingsstuk op 1 plek. Daarnaast ook hier een grote ijzeraanslag door post-depositioneel proces op de hak	Verband niet direct te leggen tussen ander objectnummer	nvt
OL79-199	nvt	Geen versiering	Veel scheuren en verkleuringen in voorblad, echter ook door verweringsprocessen	nvt	Niet mogelijk om te identificeren, waarschijnlijk een van de volgens types: 130; 145, 150 van Goubitz
OL79-213	Meerder laags, met een loop- en binnenzool. Binnenzool is een geheel, de loopzool en hak bestaan uit 3 fragmenten, deel neus mist. Hak zit vast met houten pennen en bestaat uit meerdere dikke lagen van leer.. De schoen heeft een aangenaide zool. Heeft een ronde vorm (Fig 9., Moens)	Geen versiering	Veel sporen van gebruik maar ook post-depositionele verwerking dus lastig om slijtage/verweringsporen als gebruik aan te duiden. Bij neus slijtage sporen (dunner en verkleuring op bovenste laag). Binnenzool heeft slijtage sporen bij drukpunten (bal en hak). De loopzool is erg versleten; oneven en soms gescheurde gedeeltes, verkleurd, harde aankoeksel aan zool.	Verband niet direct te leggen tussen ander objectnummer	Type 135 (Detachable Buckle on Latchet shoe, Fig. 8) Goubitz
OL79-235	2 vermoedelijke midden- of loopzool fragmenten	nvt	Enorm verweerd, onduidelijk of er slijtage sporen opzitten of het post-depositie verwerking is	nvt	nvt

OL79-275 [-001]	Meerder laags, met een loop- en binnenzool. De zolen zijn compleet. Hak zit vast met houten pennen en bestaat uit meerdere dikke lagen van leer. De schoen heeft een aangenaide zool. Heeft een ronde vorm (Fig 9., Moens)	Geen versiering	Veel sporen van gebruik. Bij neus slijtage sporen (dunner en verkleuring op bovenste laag). Binnenzool heeft slijtage sporen bij druppunten (bal en hak). De loopzool is erg versleten; oneven en soms gescheurde gedeeltes, verkleurd, harde aankoeksel aan zool, extra lap aan hak om schoen loopbaar te maken.	Verband niet direct te leggen tussen ander objectnummer	Type 135 (Detachable Buckle on Latchet shoe, Fig. 9., Fig 10) Goubitz
OL79-306	Meerder laags, met een loop- en binnenzool. De zolen zijn compleet, en vooral de loopzool is in goede staat. Hak zit vast met houten pennen en bestaat uit meerdere dikke lagen van leer. De schoen heeft een aangenaide zool. Heeft een Ovaal-ronde vorm (Fig 8., Moens).	Geen versiering	Gematigde gebruikerssporen, bij neus slijtage sporen (dunner en verkleuring op bovenste laag). Binnenzool heeft slijtage sporen bij druppunten (bal en hak). De loopzool is bij bal lichtelijk versleten (verkleuring), net zoals de hak die daardoor oneven is geworden	Verband niet direct te leggen tussen ander objectnummer	Door verwerking op sluitingsstukken lastig met zekerheid te zeggen, aangezien de mogelijke perforaties ook scheuren kunnen zijn. Echter mogelijk Type 135 (Detachable Buckle on Latchet shoe, Fig 10) Goubitz
OL79-320	nvt	Geen versiering	Bij neus slijtage sporen (dunner en verkleuring op bovenste laag)	Verband niet direct te leggen tussen ander objectnummer	Niet mogelijk om te identificeren vanwege missen sluiting. Mogelijk Type 90 (Slip-on-shoe), Type 95 (Boot) of Type 105 (Mule)
OL79-342	nvt	nvt	Rondom sluitinggaatjes slijtage sporen (dunner en lichte verkleuring)	nvt	Vermoedelijk Type 135 (Detachable Buckle on Latchet shoe, bandje op wijze van Fig 2.) Goubitz
OL79-373	nvt	nvt	Verwerkingssporen zichtbaar, vermoedelijk ook slijtage sporen maar dat is niet met zekerheid te zeggen	nvt	Vermoedelijk Type 135 (Detachable Buckle on Latchet shoe, bandje op wijze van Fig 18.) Goubitz
OL79-408	nvt	nvt	Bij rand van fragment bruin/oranje verkleuring	Verband niet direct te leggen tussen ander objectnummer	nvt

OL79-422	Meerder laags, met een loop-, midden- (leer) en binnenzool. De zolen op loopzool na zijn compleet. Loopzool mist groot gedeelte bal en neus. Hak zit vast met houten pennen en bestaat uit meerdere dikke lagen van leer. De schoen heeft een aangenaide zool. Heeft een Ovaal/Ovaal-ronde vorm (Fig 7. & 8., Moens).	Geen versiering	Gematigde gebruikerssporen, bij neus en voorblad slijtage sporen (dunner en verkleuring op bovenste laag). Binnenzool heeft slijtage sporen bij drukpunten (bal en hak). De loopzool is bij bal lichtelijk versleten (verkleuring), net zoals de hak die daardoor oneven is geworden. Hak heeft ook klein extra stuk leer te versteviging en loopbaarheid schoen, plus een extra rij houten (nieuwere pennen) ter versteviging	Verband niet direct te leggen tussen ander objectnummer	Door verwerking op sluitingsstukken lastig met zekerheid te zeggen, aangezien de mogelijke perforaties ook scheuren kunnen zijn. Echter mogelijk Type 135 (Detachable Buckle on Latchet shoe, Fig 10) Goubitz
OL79-423 [-001]	Vermoedelijk middenzool, waarvan alleen de neus volledig over is, en klein gedeelte bal	nvt	Geen hele duidelijke gebruikerssporen, naast dat groot stuk van de bal eruit is gesneden en het fragment ook duidelijk is afgesneden wanneer bal naar geleng overloopt	nvt	nvt